Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 44 (1655) 1981 SPALIO-OCTOBER 29 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 35 ct.

Komisaras šventovėje

Senovės legendos pasakodavo apie kipšą, įsitaisiusį šventovėje, stebintį maldininkus ir žymintį jų blogo elgesio nuodėmes ant jaučio odos. Tai, kas senovėje buvo tik legenda, mūsų laikais tapo tikrove, tiktai vietoje kipšo šventovėje įsitaisė sovietinis ateistas-komisaras. Taip yra Sovietų Sąjungoje, jos okupuotuose kraštuose ir jos satelituose, nors ir nevisuose. Tai matyti labai ryškiai okupuotos Lietuvos gyvenime. Nuo pat sovietinės okupacijos pradžios ateistinis komisaras įsitaisė šventovėje, registruoja ne tik maldininkų elgesį, bet ir tvarko visus tikybinius žmonių reikalus. Tokie komisarai buvo Alf. Gailevičius, J. Rugienis, K. Tumėnas, dabar — P. Anilionis. Kam gi jie tarnauja ir kam atstovauja? Legendos kipšai buvo siunčiami Liucipieriaus ir jam buvo atsakingi. Modernieji komisarai yra siunčiami Maskvos ir yra jai atsakingi. Jie yra pavadinti religijų reikalų tarybos įgaliotiniais ir rūpinasi ne tikinčiųjų gerove, o Maskvos interesais, kurie eina iš ateizmo centrinės, siekiančios religijos sunaikinimo žmonių sielose. Kad taip yra, akivaizdžiai matome iš beveik ištiso sovietinio keturiasdešimtmečio Lietuvoje. Visi iki šiol buvę religijų reikalų įgaliotiniai ir dabartinis yra ateistiniai komisarai, diriguojantys tikinčiųjų reikalus maskvine linkme.

TOKIE komisarai yra didžiausia sovietinės sistemos nenormalybė ir gėda, primenanti vokiečių jozefinizmo laikus, kai valdovai kišosi į tikinčiųjų reikalus, skyrė įgaliotinius, kurie nustatydavo net leistiną žvakių skaičių pamaldose. Sovietiniai komisarai daro tą patį. Jie kišasi į visus tikinčiųjų reikalus — parapijų valdymą, kunigų skyrimą bei jų perkėlimus, seminaristų priėmimą, katekizmo mokymą, vyskupų veiklą, sakramentų teikimą, procesijas ir t.t. Pastaruoju metu net keliolika jaunų kandidatų į kunigų seminariją buvo atmesti tokio komisaro. Tai niekšingi veiksmai, nes atliekami neturint tam jokios teisės, tai įsiveržimas į svetimą sritį ir jos naikinimas. Jei toks reiškinys būtų svarstomas tarptautinio teismo, neabejotinai liktų pasmerktas, nes jis aiškiai prieštarauja elementarinėms žmogaus teisėms. Kol kas toks teismas žodžio dar netarė, nes sovietinėje sferoje vyrauja ne teisė, o jėga, tačiau ateis laikas, kai prabils teisė ir ateistinius komisarus iškraustys iš visų šventovių. Jų vieta yra ateistinėse organizacijose. Jeigu jos nori turėti tokius komisarus, jų reikalas. Tegu jos stato šventoves savo dievaičiams ir tegu ten įkurdina komisarus. Tikintiesiems jie nereikalingi. Jie turi savo vadovus, kuriems rūpi žmonių tikėjimo stiprinimas, gilinimas, o ne jo griovimas.

KOMISARO priespauda šventovėje sunkiai slegia dabartinį lietuvių tautos gyvenimą. Pradžioje Lietuvos žmonės tą priespaudą kantriai kentė, laukdamai palengvėjimo. Deja, komisarai vis plačiau ėmė siautėti šventovėje. Atsirado reakcija, gimusi iš desperatiško ryžto gintis nuo mirtinų smūgių. Ėjo viena teisminė byla po kitos, prisipildė kalėjimai, lageriai kovingų tikinčiųjų. Atsirado "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika", gimė visa eilė pogrindžio leidinių. Visą tą kovą su priespauda sužinojo užsienis. Laisvajame pasaulyje plačiai pasklido žinios apie religijos persekiojimą Lietuvoje. Sovietinis komisaras šventovėje pasijuto labai nejaukiai ir griebėsi melagingos propagandos, kalbančios apie religijos laisvę. Pastaruoju metu jis sugalvojo organizuoti net užsienio lietuvių kunigų grupę, kuri aplankytų Lietuvą ir grįžusi skelbtų matytą religijos "laisvę". Iš anksto galima pasakyti, kad tai tuščios pastangos. Kai sovietinis komisaras išsikraustys iš šventovės ir grąžins tikintiesiems laisvę, nereikės jokios propagandos. Tada faktai patys kalbės. Dabartinės pastangos pridengti esamą religijos priespaudą rodo tiktai didelę sovietų veidmainystę. Komisaro buvimas šventovėje yra toks nenormalus, nemoralus ir šaukiantis, kad jo negali paslėpti joks šydas.

Kanados Lietuvių Dienų literatūros vakare Toronte. Iš dešinės: rašytojai A. Landsbergis, J. Kralikauskas, V. Kralikauskienė, T. Venclova, A. Jurašienė, prof. R. Šilbajoris Nuotr. V. Čuplinsko

Kalėjimai Lietuvoje ir Sovietijoje

Knyga, aprašanti per 2000 kalinimo institucijų bei psichiatrinių ligoninių

Avraham Shifrin parašė ir išleisdino knygą apie sovietinius kalėjimus bei lagerius "The First Guidebook to Prisons and Concentration Camps of the Soviet Union". (Stephanus Edition, Uhldingen/Seewis. Copyright 1980 by Stephanus Edition Verlag A. G. Kaina nepažymėta).

Tai pirmas šios rūšies vadovas. Jame yra gana smulkiai informuojama apie 2000 Sov. Sąjungoje esančių kalinimo institucijų. Į šį skaičių neįeina Sov. Sąjungoje esantieji kalėjimai, koncentracijos stovyklos ir psichiatrinės ligoninės — kalėjimai disidentams, bet tik tos institucijos, kurių adresai autoriui yra žinomi.

Maloniai besišypsantis "Inturisto" vadovas turistų ten nenuves, tačiau Avraham Shifrin ragina juos tose institucijose bandyti apsilankyti ir stengtis gauti leidimą pasimatyti su kaliniais, nes Sov. Sąjungos įstatymai to nedraudžia. Leidimas, aišku, nebus duotas, tačiau gandas apie šį bandymą pasklis kalinių tarpe ir suteiks jiems moralinę paramą — jie žinos, kad nėra pamiršti. Administracijos žmonės bus sukrėsti, nes nieko jie taip nebijo, kaip žinių pasklidimo Vakarų pasaulyje, kad kacetai Sov. Sąjungoje egzistuoja. Be to, tai gali pagerinti kaliniams jų gyvenimo sąlygas.

Autoriaus žiniomis, Lietuvoje yra vienuolika koncentracijos stovyklų, septyni kalėjimai ir trys psichiatrinės ligoninės disidentams.

Keturi kalėjimai ir trys priverstino darbo stovyklos yra Vilniuje. Lukiškių kalėjime moterys yra kalinamos kartu su kūdikiais. Panevėžyje yra moterų ir vaikų kacetas. Ten per 2000 moterų siuva kariuomenės uniformas, tankams uždangalus ir šovinines.

Pravieniškėse per 3000 kalinių iki jėgų išsekimo dirba pelningose baldų, medžioklinių šautuvų buožių ir elegantiškų jachtų dirbtuvėse. (Artinantis traukiniu prie Pravieniškių, galima pastebėti virš medžių viršūnių kyšančias ir atominėmis bombomis apginkluotas raketas; siloso duobes joms irgi iškasė kaliniai).

Šiauliuose yra dvi stovyklos su 1500 kalinių kiekvienoje. Iš jų yra imama darbo jėga statyboms. Panašiam tikslui tarnauja 1000 kalinių Alytuje. Jonavoje per 5000 kalinių stato chemijos fabriką. Ten kalinamos moterys dirba pagalbinius darbus. Kaune, Šiauliuose ir Klaipėdoje yra po vieną kalėjimą, o Marijampolėje (Kapsuke) viena priverstinio darbo stovykla.

Kaune, Kuzmos gatvėje, yra psichiatrinė ligoninė disidentams. Ten kalinama **Angelė Paškauskienė** ir **Arvydas Čekanavičius** — nepriklausomos Lietuvos advokatai. Čekanavičiaus motina Pranė Vasiliauskienė gyvena Kaune, tel. 6-17-06.

Vilniuje troleibusu nr. 2 galima pasiekti Aukštuosiuose Paneriuose esančią psichiatrinę ligoninę — kalėjimą. Knygos autorius ragina turistus užeiti į šią instituciją ir pasiteirauti pas medicinos skyriaus vedėją Glaubersoną apie "ligonių" sveikatą. Kita panašaus pobūdžio "ligoninė" yra N. Vilnioje.

Lietuvoje yra mažiau kalėjimų ir kacetų negu Sibire, tačiau beveik kiekviena lietuviška šeima turi narį, kuris statė kasyklas Vorkutoje bei Norilske, kasė auksą Kolymoje arba anglis Kazachstane, kirto mišką Krasnojarsko bei Irkutsko taigose.

Vilniuje

Lukiškių aikštėje, priešais Lenino paminklą, stovi Saugumo (KGB) rūmai, kuriuose yra įrengtas politiniams kaliniams kalėjimas. Ten yra tardomi suimtieji už tokius "nusikaltimus", kaip skaitymą uždraustų filosofinių, politinių arba religiniu knygų, vėliavos iškėlimą, giedojimą kapinėse, tikybos mokymą arba atsišaukimų platinimą.

Kitoje šios aikštės pusėje, šiaurės vakarinėje dalyje, yra Lukiškių kalėjimas. Prieš šį kalėjimą yra pradžios mokykla nr. 6. Vaikai pro langus gali matyti, kaip kaliniai įeina ir išeina iš šios baisios institucijos. Moterys čia yra kalinamos kartu su savo vaikais.

Už Neries, netoli šio kalėjimo, yra statomas "Inturisto" viešbutis "Lietuva". Šio viešbučio statyba sustabdyta, nes iš paskutiniųjų dviejų augštu būtu matomos kalėjimo celės ir kiemas. Tarp kalėjimo ir viešbučio dabar bus statomas kitas pastatas, kuris uždengs smalsiems užsienio turistams nemalonų vaizdą.

Kacetas vaikams tarp 14 ir 18 metu yra Rasų gatvėje tarp geležinkelio ir kapinių. Ten prie tekinimo staklių dirba 500-600 vaikų.

Už Aušros Vartų buvusiame vienuolyne yra dvi stovyklos vyrams. Vienoje yra mokslinė laboratorija, kur dirba kalinami inžinieriai, kitoje yra priverstinio darbo stovykla.

Maskvos gatvėje yra vadinamasis pereinamasis kalėjimas. Vilniuje yra toks didelis kalinių skaičius, kad kol jiems surandama nuolatinė "vieta", jie turi ten kurį laiką pabūti.

Rasų ir Subačiaus gatvių kampe, buvusioje vizitiečių šventovėje ir vienuolyne, yra laikoma 1300 kalinių. Jie arba dirba stovyklos radijo fabrike arba tyrinėjimo laboratorijoje. Kaceto komendantas yra plk. Lukšas, o jo padėjėjas — plk. Adomaitis. KGB sekcijos vadovas yra plk. ltn. Novikovas. Kaliniams grasinama, jeigu jų darbo kokybė bus prasta, bus perkelti į Archangelsko kasyklas. Visa tai vyksta ne Stalino laikais, bet dabar.

Pro šią instituciją dažnai pravažiuoja su užsienio svečiais "Inturisto" autobusas, veždamas juos į Šv. Petro ir Povilo šventovę, rusų karių kapines arba Žirmūnų restoraną. Paklaustas, kas yra už augštai iškeltų spygliuotų vielų, maloniai besišypsantis "Inturisto" vadovas paaiškina, kad tai institucija alkoholikams. Jis tikisi, kad turistas supras — sovietinė valdžia kovoja prieš alkoholizmą. Įžvalgus turistas, pavaikščiojęs po Vilniaus krautuves, lengvai gali pastebėti: ne su degtine kovojama, bet su užkanda. Alkoholinių gėrimų krautuvėse yra pilnos lentynos, o mėsos — nėra.

(Nukelta į 9-tą psl.)

Lenino paminklas Vilniuje. Jis ranka rodo į savo sukurto režimo simbolį — Saugumo rūmus (KGB)). Prie paminklo nuolat budi milicininkai, kad vilniečiai kreida ar aštria vinimi neįrašytų kokio nors antisovietinio šūkio

Pasaulio įvykiai

GRAIKIJOS PARLAMENTO RINKIMUS LAIMĖJO NAUJOJI SOCIALISTŲ PARTIJA, kurią 1974 m. įsteigė Harvardo universitetą baigęs ekonomijos dr. Andreas Papandreou. Išeivijoje jis profesoriavo JAV ir Kanados universitetuose, II D. karo metais tarnavo JAV laivyne. Graikijos politikon įsijungė 1964 m., atsisakydamas JAV pilietybės, kai Graikiją valdė jo tėvas George Papandreou, vadovavęs centrinei partijai. Socialistinės vyriausybės Graikija susilaukė pirmą kartą savo istorijoje. Triuškinanti A. Papandreou pergalė atnešė skaudų pralaimėjimą naujųjų demokratų premjerui G. Ralliui, Graikiją valdžiusiam nuo 1974 m., kai buvo užbaigta karinė diktatūra. Trijų šimtų vietų parlamente socialistai dabar turi 174 atstovus, naujieji demokratai — 113, Maskvą garbinanti kompartija — 13.

Prie socialistų laimėjimo, matyt, prisidėjo Graikiją smaugianti 24% infliacija, beveik $7 bilijonus siekęs metinis biudžeto deficitas. JAV prez. R. Reaganui ir laisvajam Vakarų pasauliui didžiausią problemą sudaro rinkiminiai A. Papandreou pažadai: išjungti Graikiją iš Š. Atlanto Sąjungos, Bendrosios Europos Rinkos, uždaryti karines JAV bazes Graikijoje, pašalinti atominius ginklus iš jos teritorijos. Tokiu atveju susidarytų pavojinga jėgų tuštuma pietinėje Š. Atlanto Sąjungos dalyje. Premjeras A. Papandreou, perimdamas Graikijos vyriausybę, sau pasiliko ir krašto apsaugos ministeriją. Pirmenybę jis žada duoti ekonominėms Graikijos problemoms, užsienio reikalus palikdamas ateičiai. Premjerą A. Papandreou jau gundo Maskva, pakartodama anksčiau kitoms valstybėms padarytą L. Brežnevo pasiūlymą. Jeigu iš Graikijos bus išgabenti atominiai ginklai, prieš ją nebus panaudotos atominės sovietų raketos, net jeigu ir kiltų atominis karas. Šis propagandinis pažadas vėl išjudino masines taikos šalininkų demonstracijas Bonnoje, Londone, Paryžiuje, kitų Vakarų Europos valstybių sostinėse. Jose daugiausia puolama Amerika už numatytą atominių ginklų atsvaros sustiprinimą prieš Sovietų Sąjungą V. Europoje. Žymiai rečiau demonstrantai prisimena ir Sovietų Sąjungą, kurios tris atominius užtaisus turinčios "SS-20" raketos jau dabar yra nukreiptos prieš V. Europos miestus.

Vadų posėdžiai

Meksikos Cancuno kurorte pasibaigė 22-jų pasaulio šalių vadų konferencija, svarsčiusi turtingųjų valstybių paramą neturtingiems trečiojo pasaulio kraštams. Konferencijos pirmininkais buvo Meksikos prez. J. P. Portillas ir serganti Austrijos kanclerį B. Kreiskį pakeitęs Kanados ministeris pirm. P. E. Trudeau. Jokių konkrečių įsipareigojimų nebuvo padaryta, išskyrus pagalbos klausimo perkėlimą į Jungtines Tautas. JAV prez. R. Reaganas, susirūpinęs ekonominėmis savo krašto problemomis, vis dar remia privataus ūkio principą, kuris, pradėtas be jokios kitų pagalbos, JAV yra padaręs turtingiausia pasaulio šalimi. R. Reaganas nėra linkęs žarstyti dolerių neturtingoms šalims, kur jais dažniausiai pasinaudoja daugeliu atvejų demokratijos nepripažįstantys valdovai. Konferencijoje nedalyvavo Sovietų Sąjunga, kurstanti marksistinius režimus pasaulyje bei juos remianti tik savo ginklais. Pagalbos įsipareigojimų vengia ir dėl naftos turtuolėmis tapusios arabų šalys.

Kariai gatvėse

Naujus neramumus Lenkijoje sukėlė policijos panaudotos ašarinės dujos Katovicuose tūkstančiams demonstrantų išskirstyti. Neorganizuotų streikų bangą vėl atnešė "Solidarumo" unijos aktyvistų suėmimas Katovicuose ir Vroclave. Naujasis kompartijos vadas gen. W. Jaruzelskis į miestų gatves pasiuntė karius, kur jie jau pakeičia policininkus. Šią savaitę yra numatytas "Solidarumo" unijos vienos valandos protesto streikas visoje Lenkijoje, susietas su maisto trūkumu ir unijos aktyvistų suėmimais. Dėl to streiko "Solidarumo" unijos vadą L. Walensą specialiems pasitarimams pasikvietė gen. W. Jaruzelskis.

Nutylėta sukaktis

Komunistinėje Vengrijoje buvo visiškai nutylėta sidabrinė vengrų tautos 1956 m. sukilimo sukaktis, kurią savo tankais užgniaužė anuometinis Sovietų Sąjungos diktatorius N. Chruščiovas. Nuo to laiko Vengriją valdo J. Kadaras, davęs daugiau laisvės, tvirtesnius ekonominius pagrindus. Vengrijos neslegia maisto trūkumas kaip Lenkijoje, normaliai dirba moderni jos pramonė. Laisvės taip pat turima daugiau nei kitose satelitinėse Sovietų Sąjungos vyriausybėse. Sukilime žuvo apie 50.000 vengru, užsienin pasitraukė 200.000. Sukiliminę vyriausybę bandęs sudaryti liberalus komunistas Imre Nagy pradžioje buvo ištremtas Rumunijon, o vėliau parsivežtas Budapeštan ir nuteistas mirti su trim savo šalininkais slaptame teisme. Jie palaidoti nepaženklintuose kapuose Budapešto kapinėse. Ten taip pat ilsisi ir nepriklausomybės Vengrijai siekę nesėkmingo sukilimo dalyviai.

KANADOS ĮVYKIAI

Paštas perduotas bendrovei

Kanados paštas, 113 metų buvęs valdžios institucija, spalio 16 d. tapo savarankiška valdine bendrove, kuriai vadovauja metinę $150.000 algą gaunantis direktorius M. Warrenas. Jam talkina devynių direktorių taryba, kurių algos tebėra nepaskelbtos. M. Warrenas įsipareigojo siekti pašto paslaugų pagerinimo įvesdamas griežtesnę darbo kontrolę, gerindamas vadovybės santykius su tarnautojais, subalansuodamas biudžetą. Aštrus pašto paslaugų pabranginimas, pasak M. Warreno, esąs neišvengiamas, nes priešingu atveju 1982 m. deficitas būtų pasiekęs bilijoną dolerių. Jis, žinoma, neužsiminė, kad pašto išlaidas dabar dar labiau padidins jo ir devynių direktorių augštos algos. Ar tuos visus gražius sumanymus pavyks įgyvendinti, M. Warrenas negalėjo užtikrinti. Esą tai turėtų paaiškėti po 2-3 metų. Streikus pamėgęs paštininkų unijos vadas J. C. Parrotas perėjimą į valdinę bendrovę taip pat sutiko skeptiškai, nors šio žingsnio unija reikalavo jau 10 metų. Jai atrodo, kad dabar lengviau bus išsikovoti augštesnius atlyginimus, kai derybų nereikės vesti su kelių valdžios departmentų atstovais. Apie pašto paslaugų pagerinimą J. C. Parrotas nešneka. Matyt, jos jam mažiausiai rūpi. Jis betgi žada netrukdyti M. Warreno darbo, tačiau pabrėžia, kad unijai jau nekartą teko nusivilti ligšioliniais vadovais. Ar naujieji bus geresni, paaiškės ateityje.

Toronto dienraštis "The Globe and Mail", paštui pereinant į valdinę bendrovę, paskelbė vedamąjį "Trijų bilijonų dolerių nuostolis", liečiantį šiemetinį 42 dienų paštininkų streiką. Tokį didelį nuostolį

(Nukelta į 8-tą psl.)

Šiame numeryje:

Komisaras šventovėje
Ateistinių komisarų vaidmuo Lietuvos tikinčiųjų gyvenime
Kalėjimai Lietuvoje ir Sovietijoje
Nauja knyga-vadovas apie gausius sovietinius kalėjimus
"Saint George of Lithuania..."
Arkivyskupo Jurgio Matulaičio šventumas ir lietuviškumas
Daugelio renginių dienos
Kanados Lietuvių Dienų sporto šventė ir kiti renginiai
Profesinė pagalba Lietuvos laisvinime
Nauja Kalifornijos lietuvių iniciatyva ir abejonės
Tiesa melo akivaizdoje
Pranešimas iš Venecuelos apie platų veiklos užmojį
"I Lituani" ketvirtą kartą
Italų kompozitoriaus opera, kurios laukia Torontas
Visur tarnavo lietuviškai spaudai
Britanijoje gyvenantis Br. Daunoras ir jo nueitas kelias
Romanas "Ant marių krašto"
Naujas Marijos Aukštaitės kūrinys skaitytojų rankose
Humoristinės temos
Dar vienas rašytojo Aloyzo Barono bruožas

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $15, pusmetinė — $8. Rėmėjo prenumerata $20.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija n e a t s a k o. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos n u o m o n ę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $15.00 per year, $8.00 per 6 months. Deadline for advertisements —Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

"LABOREM EXERCENS" (Darbą atliekantis) tai nauja popiežiaus Jono-Pauliaus II e n c i k l i k a, pasisakanti darbo ir dirbančiųjų klausimais. Enciklikoje primenama 90 m. sukaktis nuo Leono XIII parašytosios socialiniais klausimais enciklikos "Rerum Novarum" paskelbimo ir nurodomi tolimesni K. Bendrijos mokymai bei II Vatikano santarybos pasisakymai žmogaus darbo srityje. Enciklika pareiškia, kad jau pirmieji Šv. Rašto puslapiai nusako, jog darbas yra pagrindinė žmogaus gyvenimo žemėje plotmė. Nurodomas objektyvusis darbas, kuris pasireiškia žmogaus veikla žemdirbystėje, pramonėje bei technologijoje, ir subjektyvusis darbas, kreipiąs dėmesį į patį darbininką. Žmogaus darbo vertė nustatytina ne pagal darbo kokybę, bet pagal dirbantį asmenį, nes darbas yra žmogui, o ne žmogus darbui. Nurodoma, kad krikščioniškoji tiesa prieštaraujanti materialistinei ir ekonomistinei minčiai, pagal kurią į žmogų žiūrėtina kaip į gamybos įrankį. Darbininkų solidarumas, kuris pasireiškė jau praėjusiame šimtmetyje, kaip tik ir yra atoliepis į žmogaus, kaip darbo įrankio, nužeminimą ir iš to kylančias socialines negeroves. Šventraštinė žmogaus užduotis "apvaldyti žemę" apima visą žmogaus veiklą. Žmogus darbuodamasis ne tik perkeičia gamtą bet ir save papildo. Taip jis sudaro pagrindą savo šeimai ir prisideda prie savo tautos gerovės.

DARBO IR KAPITALO SANKIRTIS dabartiniame istorijos tarpsnyje atidžiai apžvelgiamas enciklikoje. Tai sankirtis, prasidėjęs socio-ekonominėje srityje, bet dabar jau tapęs ideologiniu sankirčiu tarp liberalizmo ir marksizmo, kuris skelbia klasių kovą, pasinaudodamas politiniais metodais. Šiame kontekste popiežius tikintiesiems primena darbo pirmumą kapitalo atžvilgiu ir asmens pirmumą daiktų atžvilgiu. Nurodoma, kad šioje žemėje atsiradęs žmogus jau randa gamtos turtus, kurių nesukūrė, o gavo iš Dievo, ir taipgi randa įvairias priemones tiems turtams apdoroti. Ekonomizmo ir materializmo klaida esanti kapitalo priešpastatymas darbui, tarsi tai būtų dvi nežinomos jėgos. Ši klaida yra sudavusi smūgį darbininkui, Privačią nuosavybę K. Bendrija visada yra laikiusi priklausomą ir pajungtą bendram g ė r y b i ų naudojimo principui. Panašiai katalikiškasis socialinis mokslas siūlo bendrą darbo priemonių nuosavybę, remdamasis asmenine darbo samprata.

DARBININKŲ TEISĖS enciklikoje taip pat gvildenamos. Jos esančios dalis visų žmogaus teisių, kurias turi gerbti kiekvienas darbdavys, ar jis būtų tiesioginis ar netiesioginis. Tiesioginis darbdavys — tai asmuo arba įstaiga, su kuriais darbininkas tiesiogiai sudaro darbo sutartį. Netiesioginis darbdavys — tai grupė asmenų ar įstaigų, kurios apsprendžia visą socioekonominę sistemą (pvz. darbo politika arba daugiavalstybinės darbo sutartys). Norint išvengti nedarbo, būtina pradėti su pasaulinio masto planu, garantuojančiu kiekvieno asmens iniciatyvą. Taipgi rekomenduojamas atitinkamas atlyginimas už darbą pagal asmens poreikius: šeimai reikalingą išlaikymą, moters vaidmenį šeimoje, asmens teisę į poilsį ir į socialinius priedus. Šiuo atžvilgiu darbo sąjungos esąs nepamainomas bendruomeninio gyvenimo elementas. Tačiau jos turinčios kovoti ne "prieš" kitus, o "už" teisingą gėrį. Taipgi turi būti užtikrinta teisė žmonėms streikuoti, vengiant tos teisės piktnaudojimo. Toliau enciklika apibūdina eilę specifinių dalykų — žemdirbystę, invalidų atvejį, ateivių klausimą.

DARBO DVASINGUMO FORMAVIMAS — tai K. Bendrijos užduotis. Čia primenamos ir Šv. Rašto ištraukomis bei II V a t i k a n o s a n t a r y b o s pasisakymais paremiamos t r y s pagrindinės tiesos: 1. kiekvienas, n e t ir menkiausias, dienos darbas suprantamas kaip žmogaus dalyvavimas Kūrėjo darbe; 2. Jėzus Kristus yra dirbančio žmogaus pavyzdys; 3. tiktai Kristaus Kryžiaus ir Prisikėlimo šviesos akivaizdoje matomas žmogaus darbas pilnai išaiškina ir duoda vertę visam žmogaus žemiškam gyvenimui.

ARKIV. PAULIUS MARCINKUS, proprezidentas Vatikano valstybės komisijos, buvo gražiai aprašytas Vatikano laikraščio "L'Osservatore Romano" a n g l i š k o j e laidoje. Nurodoma, kad jam ir toliau paliktos nuo 1971 m. iki šiol eitosios Religinių Darbų Instituto prezidento pareigos. Laikraštyje jis minimas kaip pirmas amerikietis, pasiekęs tokią augštą pareigavietę Vatikane. Nurodoma, kad jis gimęs iš lietuvių tėvų ir 1947 m. įšventintas kunigu Čikagos arkivyskupijoje. 1950 m. buvo pasiųstas Romon studijuoti teisę Šv. Gregoriaus universitete, o 1952 m. pradėjo dirbti Vatikano valstybės sekretoriate ir po dvejų metų buvo įjungtas į diplomatinį korpusą bei paskirtas Bolivijos nunciatūros sekretoriumi. 1956 m. jis buvo paskirtas Otavos apaštališkon delegatūron Kanadoje, o 1959 m. sugrąžintas Romon darbuotis Vatikano valstybės sekretoriato anglų kalbos sekcijoje. Be visų kitų darbų, arkiv. Marcinkus buvo nuolatiniu Pauliaus VI vertėju andiencijų metu ir pradėjo organizuoti pirmąsias tarptautines popiežiaus keliones, pradedant Pauliaus VI apsilankymu Bombėjaus mieste, Indijoje, 1964 m. Vyskupu jis buvo konsekruotas 1969 m. ir paskirtas Religinių Darbų Instituto sekretoriumi. Už dvejų metų jis tapo to paties instituto prezidentu ir toliau tęsė tarptautinių popiežiaus kelionių organizavimą iki paskutiniosios Jono-Pauliaus II kelionės į Filipinus bei Japoniją. Naujose pareigose arkiv. Marcinkus bus atsakingas už visą Vatikano valstybės vidaus tvarką ir gerovę. Jo žinioje bus technikos, ekonomijos ir sveikatos įstaigos, Vatikano radijas, paštas ir muzėjai.

SINGAPŪRO RESPUBLIKA užmezgė diplomatinius ryšius su Vatikanu. Vatikanas atidarys Singapūre nunciatūrą, o Singapūras prie Vatikano — savo atstovybę.

DABARTINIO POPIEŽIAUS RYTŲ EUROPOS POLITIKĄ komentuoja įtakingas anglų žurnalas "The Economist". Jis pastebi dabartinį Vatikano atsiribojimą nuo ankstesnio perdėto bendradarbiavimo su komunistinėmis valdžiomis. Pasak žurnalo, tai joks sutapimas, kad prie naujojo popiežiaus nė vienas "taikos kunigas" nebuvo paskirtas vyskupu komunistiniuose kraštuose. Jonas-Paulius II juk pats yra kilęs iš krašto, kurio hierarchija atmetė Vatikano norimą paskirti tiesioginį savo atstovą ir pati ėjo subtilia priešinimosi ir sugyvenimo su komunistine valdžia linkme. Tokia laikysena bandoma pritaikyti ir kitur. Lietuvio mons. Audro Bačkio paskyrimas Vatikano viešųjų reikalų pasekretoriumi, kurio atsakomybėje esanti visa Vatikano Rytų Europos politika, o taipgi paskyrimas kitų iš Rytų Europos tvirto nusistatymo kunigų diplomatinėn tarnybon liudija popiežiaus ilgam laikui uždedamą antspaudą ant Vatikano užsienio politikos. Čekoslovakijos valdžia, išsigandusi, kad neatsitiktų taip, kaip Lenkijoje, dabar atmeta visus vyskupais siūlomus Vatikano kandidatus. Ji net pakėlė kunigams mokamas valdiškas algas, kad juos izoliuotų nuo žmonių. Jugoslavija, kurios 32% gyventojų yra katalikai, taipgi daro spaudimą tikintiesiems bei jų vadovams, tačiau vyskupų autoritetas žmonėse ten esąs labai didelis, o paskutiniuoju metu jaunimo tarpe ypatingai pakilęs ryšium su tvirta naujojo popiežiaus laikysena.

ČEKOSLOVAKIJOJE praėjusią vasarą įšventinta 20 kunigų. Šventimai tą pačią dieną buvo suteikti keliuose miestuose: Bratislavoj, Nitroj, Banska Bysricoj ir Presove. Visi įšventintieji mokslą baigė tarpvyskupinėje Bratislavos seminarijoje. Penki iš naujųjų kunigų buvo įšventinti Rytų apeigomis. Visuose miestuose šventimų proga dalyvavo gausios minios tikinčiųjų. Tai pirmas tokio plataus masto reiškinys pastaruoju metu Čekoslovakijoje.

MONAKO KUNIGAIKŠTIJAI Jonas-Paulius II suteikė garbę ir kunigaikštijoje esančią vyskupiją pakėlė į arkivyskupijos rangą. Ta proga sutartyje su Vatikanu Monako valdovas princas Rainier III atsisakė nuo 1887 m. turėtosios privilegijos nominuoti savo valstybėje vyskupus, kanauninkus, klebonus ir vikarus. Monako valstybė yra 467 akrų ploto nepriklausoma kunigaikštija, kurios beveik visi 25,000 gyventojų yra katalikai. Kunigaikštijoje yra 5 parapijos ir darbuojasi 14 pasauliečių kunigų bei 19 vienuolių kunigų.

KUN. FRANK R. HAIG, SJ, 52 m. amžiaus, JAV valstybės sekretoriaus brolis, paskirtas Le Moyne jėzuitų kolegijos prezidentu. Nuo 1966 m. iki 1972 m. jis buvo Wheeling kolegijos prezidentu, o paskutiniuoju metu profesoriavo Loyolos kolegijoje ir vadovavo inžinerijos, skaitytuvų b e i fizikos fakultetui. Jo paties mokslinė sritis yra astrofizika.

KUN. J. STŠ.

"Saint George of Lithuania..."

Pastabos apie arkivyskupo Jurgio Matulaičio šventumą ir lietuviškumą

NINA GAILIŪNIENĖ

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Kristus ragino krauti turtus danguje. Net ir nurodė kaip. Vandens stiklas, paduotas ištroškusiam Kristaus vardu, bus užskaitytas danguje.

Kas tokius žemiškus niekučius paverčia dangaus vertybėmis? Ogi abipusė Dievo-žmogaus meilė. Kai vaikutis priskina mamytei saują pienių, motinos akyse jos virsta gražiausiomis rožėmis. Kur gi tos magijos paslaptis? Ogi abipusėje motinos-vaiko meilėje. Lygiai taip pat darbas ar poilsis, kalba ar tyla, skausmas ar džiaugsmas, valgis ar pasninkas, energija ar nuovargis, perteklius ar skurdas, pagyrimas ar papeikimas, garbė ar pažeminimas, šelpimas ar išmaldos prašymas — viskas gali būti paversta į dangaus pinigą, kai žmogaus širdyje ant jo uždedamas dangiškojo Ciesoriaus atvaizdas, aukos ženklas iš meilės Dievui.

Mes iškeliausime į amžinybę tik su "piggy bank". . . Dievui skirtos kelios minutės kasdien. Geras pusvalandis sekmadieniais. Geras darbelis čia, kitas ten. Auka pasaulio alkaniems ir nuogiems. . . Gal to "piggy bank" ir užteks "vestuviniam drabužiui" įsigyti, "be kurio nė vienas negalės dalyvauti dangaus Viešpaties puotoje". O jėigu ne, tai jį teks baigti "siūti" skaistykloje. . .

Kitaip su šventaisiais, kurių gyvenimo centre buvo Dievas ir Jo garbė. Jie galėjo su šv. Pauliumi sakyti apie save: "Ne aš gyvenu, o Kristus manyje". Atseit, visas jų gyvenimas tapo dangaus pinigu, nes turėjo Kristaus atvaizdą. . .

Ogi negalima pamiršti ir to, kad Kristus pažadėjo žmogiškuosius nuopelnus dar padidinti amžinybėje 30, 60 ar net 100 kartu. . . Todėl nesunku įsivaizduoti, kad šventieji turi danguje didžiulius lobius, kurie yra jų dispozicijoje.

Ar jie gali tais lobiais dalintis su savo broliais Kristuje žemėje? Mano giliu įsitikinimu — taip!

Atsiminkime, kokią didelę galią turi vaikai tėvų namuose. Dar tik 2-3 metų pipiras drąsiai veda savo draugą prie mamos skanėstų. Užaugęs turi dar daugiau teisių. Jam užtenka tik pranešti motinai, kad pietums ar nakvynei ateis draugas. Net nereikią prašyti leidimo. Tai ar galima net galvoti, kad šventieji mažiau turėtų teisių dangaus Tėvo namuose, kaip jie yra turėję tėvų namuose žemėje?!. . .

Jei kam atrodo, kad su tokia galvosena čia išvažiuota į žydinčias vidurvasario lankas, teprisimena šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresėlės pažadą: "Po savo mirties aš siųsiu į žemę rožių lietų". (Ji nesakė: "Aš už jus melsiuosi danguje"). Pažadą ištesėjo su kaupu. Jos rožių lietus buvo toks gausus, kad per trumpą laiką pasidarė universaliai garbinama ir mylima šių laikų šventoji.

Apie turtingą bevaikę porą žmonės su užuojauta pasako: "Kas iš tų turtų, jei neturi kam jų palikti". Nekanonizuotas šventasis, į kurį niekas nesimeldžia, yra lygiai tokioje pat apgailėtinoje situacijoje. Jis yra šventasis be įpėdinių, be palikuonių, kuriuose jis galėtų didinti Dievo garbę. (Šventasis negali plėsti Dievo garbės bei valdžios danguje, nes ten yra Dievo garbės ir valdžios pilnatvė). Toks šventasis yra, kaip generolas be kariuomenės, profesorius be studentų, ūkininkas be žemės, advokatas be klientų, gydytojas pe pacientų.

Daugumas mano, kad tik mums reikalingi šventieji, ne mes — šventiesiems. Man atrodo, kad bendravimo reikalas yra abipusis. O troškimas bendrauti, be abejonės, yra nepalyginamai didesnis šventųjų, kaip mūsų.

Mes paprastai šaukiamės į vieną ar kitą šventąjį iš desperacijos, kai atsiduriame padėtyje, iš kurios negalime išsikapstyti be antgamtinės pagalbos. Tuo tarpu šventieji trokšta bendrauti, nes tik tuo būdu jie gali didinti Dievo garbę ir plėsti Jo karalystę žemėje. Jeigu Jurgio Matulaičio vienintelis noras žemėje buvo gyventi Dievui ir Jo garbei, juo didesnis tas troškimas turi būti dabar, kai jis pats yra tos Dievo garbės ir meilės dalininkas danguje. Neveltui K. Bendrija skiria šventuosius tautų ir valstybių, įvairių luomų, profesijų globėjais. Tuo jiems suteikiamas platesnis apaštalavimo laukas, o mums paskata jieškoti jų pagalbos savoje žemės kelionėje.

Trečia abejonė kyla dėl J. M. tautybės. Galbūt tiksliau sakant, dėl jo tariamo sulenkėjimo. Neseniai "Tėviškės Žiburiuose" b u v o išspausdintas straipsnis, kuriame keliama mintis, ar iš viso lietuviams verta stengtis J. M. įkelti į altoriaus garbę. Sako, bus ta pati istorija, kaip su šv. Kazimieru — reikės dalintis su lenkais. Tad kodėl nepasirinkti tokio lietuvio kandidatu į šventuosius, į kurį kiti neturėtų jokių pretenzijų? . . .

1. Kaip jau turėjo paaiškėti iš rašinio, parinkti kandidatą į šventuosius nėra tas pat, kaip išstatyti kandidatą politinėje partijoje ar organizacijoje. J. M. yra kandidatas ne dėlto, kad jis mums patinka ar nepatinka, bet kad jis yra, mūsų įsitikinimu, šventas.

2. Kanonizacijos procedūra ilga ir brangi. Privedus J. M. bylą prie galo, būtų neprotinga jos nebaigti.

3. Jo paskelbimas palaimintuoju ir vėliau šventuoju neužkerta kelio kitiems lietuviams į šventųjų garbę. (Kadaise buvau siūliusi pradėti prof. Prano Dovydaičio beatifikacijos bylą, bet pritarimo spaudoje nebuvo).

4. O svarbiausia, kad J. M. yra grynakraujis lietuvis, gimęs ir augęs Suvalkijos lygumose, kaip ir dr. Vincas Kudirka. J. Matulaičiui net nereikėjo "atsiversti", kaip V. Kudirkai, nes arkivyskupas niekados nebuvo sulenkėjęs. Priešingai, jis net viename laiške prisipažįsta, kad ". . . buvo laikas, kai nekęsdavau rusų ir lenkų". Per maldą jis, sakosi, gavęs Dievo malonę ta neapykantos yda atsikratyti. Jei tos ydos būtų pasilikusios, jis nebūtų šiandien ir šventuoju. . .

Nors ir visų tautybių žmonės pasidarė jo širdžiai brangūs, kaip broliai Kristuje, vistiek jis sako apie save: "Aš pats, žinoma, labiausiai myliu savo tautos žmones, lietuvius, ir visuomet troškau ir trokštu būti šiuo tuo saviems naudingas". . . (Cituota iš dr. Antano Kučo veikalo "Arkivyskupas Jurgis Matulaitis-Matulevičius").

Ne iš savo kaltės jis buvo priverstas Lenkijoje mokytis ir kurį laiką gyventi. Ten, įstojant į kunigų seminariją, buvo sulenkinta jo pavardė. Iš Matulaičio padaryta Matulewicz. Sulenkinimo priežastis nežinoma. Greičiausiai suvienodinti pavardes buvo patogiau Jurgio pusbroliui Jonui Matulewicz, kuris tada našlaitį globojo ir leido į mokslus.

Aiškiausiai J. M. lietuviškumas išryškėjo, kai Lietuvos valdžia maldavo jį užimti Vilniaus vyskupo sostą. Pažindamas lenkus, J. M. spyrėsi prieš tą paskyrimą visomis keturiomis.

— Jūs norite mane pražudyti?

— Kodėl?

— Ar jūs manote, kad lenkai leis man ramiai dirbti? Jūs manote, kad jie nesigriebs visų priemonių, norėdami mane iš Vilniaus pašalinti? Jūs norite mane paaukoti. . . Lenkai lietuviui eiti vyskupo pareigų neleis . . . ("Jurgis Matulaitis - Matulevičius", 213 psl.).

Kai lietuviai jo nepaleido, J. M. pagaliau sutiko: "Na ką gi, jei Lietuvai mano auka reikalinga, aš neatsisakau. Bet žinokite jūs siunčiate mane į pražūtį. Pavojaus aš nebijau ir savo asmens aš nebranginu, tik man baugu, kad aš save paaukosiu ir nieko negalėsiu padaryti" (AJM, 199-200 psl.).

Taip ir buvo. J. M. nepaprastai daug kentėjo Vilniuje, nes lenkai jį laikė "litvómanu". Atrodo, lietuviai turėtų dėlto jam būti ypatingai šilti ir nuoširdūs. Bet ne! Jie irgi stovi atokiai nuo arkivyskupo, nes galbūt kaikurie laiko J. M. lenkomanu. . .

Kai reikėjo lietuvio vyskupo sulenkėjusiame Vilniuje, lietuviai nerado geresnio lietuvio kandidato, kaip Jurgis Matulaitis. O užimti Lietuvos šventojo sostą tiems patiems lietuviams "J. M. yra trefnas"; siūloma pajieškoti "tikresnio" lietuvio. . . . Tokia gyvenimo ironija gali lydėti tik šventąjį.

Ar paklausys protingo balso?

Lietuvos kunigų pareiškimas sovietinės valdžios viršūnėms

Valstybės ir tikinčiųjų Bendrijos santykiai visur ir visais laikais buvo ir yra sudėtingi, bet sovietinėmis sąlygomis dar ir nenormalūs. Pasaulyje yra daug valstybių, kur galioja K. Bendrijos atskyrimo įstatymas, tačiau nedaug tokių, kuriose, kaip Sovietų Sąjungoje, atskyrimo priedangoje valstybė beatodairiškai kišasi į tikinčiųjų reikalus. Tokį iš esmės antikonstitucinį kišimąsi netgi stengiamasi savotiškai įteisinti. Lietuvoje šitokia teisinė priedanga yra 1976 liepos 28 d. paskelbtieji "Religinių susivienijimų nuostatai".

Daugiau negu prieš porą metų du Lietuvos vyskupai ir 520 kunigų raštu pareiškė, kad šie nuostatai prieštarauja konstitucijai ir tarptautiniams sovietinės valstybės įsipareigojimams.

Respublikinis Augščiausios Tarybos Prezidiumas visdėlto nuostatų neatšaukė ir jų nepataisė. Negana to. Religijų reikalų tarybos įgaliotinis, naudodamasis valstybės galia, nuolat spaudžia kunigus ir tikinčiuosius vykdyti valdžios nuostatus, kurie nesuderinami su kanoniškąja teise ir galiojančiais valstybės teisės šaltiniais.

Ypač veiklus buvo religijų reikalų tarybos įgaliotinis P. Anilionis. Jis 1981 m. pradžioje organizavo rajonų centruose vadinamuosius "seminarus" parapijinių komitetų nariams. Tačiau valdžios atstovo uolumas ir šį kartą sukėlė priešingų vaisių. Valstybės spaudžiama K. Bendrija ginasi ir tai labai vieningai. Tas Lietuvos K. Bendrijos vieningumas pastebėtas net užsienyje ir daro dideli įspūdį. Antai, šiomis dienomis išplatintame Vakarų Vokietijos katalikų žinių agentūros KNA pranešime teigiama, kad vieningu bei ryžtingu pasipriešinimu Lietuvos K. Bendrija išsikovoja net kaikurių palengvinimų.

Sunku pasakyti, kokie tie palengvinimai, kuriuos įžiūri užsienio stebėtojai, tačiau viena aišku: Lietuvos Katalikų Bendrija šiandien yra pavyzdingai vieninga. Tai liudija ir šiemet gegužės 3-ją visų šešių Lietuvos vyskupijų kunigų tarybų pareiškimas Lietuvos kompartijos centro komitetui, augščiausios tarybos prezidiumui ir ministerių tarybai. Kunigų tarybos, kurias sudaro dvasiškijos rinktieji atstovai (iš viso apie 60 kunigų), pareiškime partijos ir vyriausybės viršūnei nurodo, kad šiemet vasario-balandžio mėnesiais rajonų centruose pravestoji Anilionio akcija yra pasikėsinimas prieš K. Bendrijos hierarchiją. Pareiškimo autoriai pabrėžia, kad "Katalikų Bažnyčia turi savo teisės kodeksą — Codex Juris Canonici. Šis kodeksas tvarko visą Bažnyčios gyvenimą. Kanoniškąja bažnytine teise savo veikloje vadovaujasi katalikų vyskupai, kunigai ir tikintieji. Jie negali peržengti ar nepaisyti bažnytinės teisės kanonų, o privalo jų laikytis" ("LKB Kronika", 48 nr.). Kunigų tarybos, protestuodamos prieš religijų reikalų įgaliotinio vykdomus kanonų teisės pažeidimus, prašė "jam priminti, kad jis privalo tarpininkauti tarp Bažnyčios ir valstybės, o ne Bažnyčią griauti. Jis turi būti valstybės pareigūnas, o ne kovojantis ateistas".

Reikia pažymėti, kad kunigų tarybų raštas parašytas tvirtai, bet drauge ir labai nuosaikiai. Pareiškimas baigiamas perspėjimu, kad laiku nepašalinus esamos negerovės gali kilti abiem šalim nepageidautinas ir nereikalingas tikinčiųjų Bendrijos ir valstybės konfliktas Lietuvoje. **A. L.**

• **Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.**

A†A
IRENA SIMANAS
mirė po ilgos ir sunkios ligos
1981 metų spalio 2 dieną.

Dėkojame Tėvams pranciškonams už maldas laidotuvių namuose ir šv. Mišias šventovėje: kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, kun. Tadui Degučiui, OFM, kun. Eugenijui Jurgučiui, OFM, ir kun. Liudui Januškai, OFM.

Nuoširdus ačiū karsto nešėjams, visiems už gėles, aukas šv. Mišioms, užuojautas žodžiu ir raštu.

Tariame nuoširdžią padėką giminėms, draugams ir pažįstamiems, palydėjusiems velionę į paskutinę poilsio vietą.

Liūdesyje likę —

vyras Jonas
sūnus Petras
podukra Tanya
žentas Bryan Cook

A†A
STEFANIJAI BIELIAUSKIENEI
mirus,

sūnui RIČARDUI, dukrai LILIJAI SMOLSKIENEI, vaikaitei LORETAI bei jų šeimoms nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi —

J. V. Dagiliai
L. Novogrodskienė

A†A
KAZIMIERAI BUTKIENEI
mirus,

mūsų narei GRAŽINAI ir VLADUI BUTKAMS, taip pat giminėms reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime —

Toronto Lietuvių Namų
Moterų Būrelis

TAURIAM LIETUVIUI
A†A
J. STALIORAIČIUI
mirus,

žmoną BERNADETĄ ir gimines giliai užjaučiame bei kartu liūdime —

V. E.Smilgiai — *J. D. Kaunaitės*
T. A. Sekoniai — *R. V. Augaičiai*
M. A. Masiuliai — *A. P. Augaičiai*

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniška darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Mohawk
Furniture Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- ★ Elektros reikmenys
- ★ Televizijos aparatai
- ★ Skalbiamosios mašinos
- ★ Vaikų baldai
- ★ Įvairūs kilimai
- ★ Šaldytuvai
- ★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- ★ Siuvamos mašinos
- ★ Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose —
137 RONCESVALLES Ave.
Tel. 537-1442

Rytuose —
2448 DANFORTH Ave.
Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Daugelio renginių dienos

26-tosios Kanados Lietuvių Dienos Toronte. Dailės paroda, literatūros vakaras, sporto šventė, jaunimo suvažiavimas, švietimo darbuotojų posėdis, susipažinimno vakaras, pamaldos katedroje ir latvių šventovėje, didysis koncertas, sūrio ir vyno vaišės

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

SPORTO ŠVENTĖ

Šių metų Kanados Lietuvių Dienų sportinė dalis beveik išimtinai buvo skirta jauniausiems sportininkams — surengta vaikų sporto šventė, o krepšinio varžybos vyko daugiausia prieauglio klasėse spalio 10 d.

Pirmasis bandymas surengti sporto šventę visiems vaikams nuo 5 iki 14 m. amžiaus iš dalies pavyko. Šventė dar buvo negausi — joje dalyvavo apie 50 jauniausių sporto megėjų iš Toronto ir Hamiltono. Tai bus geras paskatinimas ateičiai.

Krepšinio varžybos vyko vyrų B, jaunių A, B ir C klasėse. Varžybos West Toronto Secondary School salėje pradėtos jaunių B rungtynėmis tarp Toronto Vyčio ir Aušros. Pirmo puslaikio apylygė kova baigėsi Vyčio pergale 18-17. Antrame puslaikyje Vytis įmetė vieną krepšį ir pralaimėjo rungtynes 19-36.

Krepšius įmetė Aušra: I. Balaišis 6, V. Belaišis 2, J. Molloy 6, R. Sysak 10; R. Galikowski 12; Vytis — P. Karpis 2, J. Namikas 8, E. Stanulis 2, R. Stanulis 1, R. Karpis 2, L. Ažubalis 4.

Sekančiose jaunių C rungtynėse Toronto Aušra įveikė Hamiltono Kovą 38-6. Varžybos buvo nelygios kaip ir žaidėjų amžius ir ūgis. Atrodo, koviečiai, neatsiradus priešininkų jauniausioje D (10-12 m.) klasėje, pasirinko nelygią D (12-14 m.) klasės kovą. Įmetė Aušra: K. Beleišis 11, L. Baleišis 2, A. Nausėda 10, D. Genys 2, R. Garbaliauskas 2, C. Šturmas 11; Kovas: S. Jankus 2, V. Jankus 2, R. Bagdonas 2.

Jaunių A rungtynėse Hamiltono Kovas stipriai laikėsi ir pirmame puslaikyje nugalėjo Toronto Vytį 34-23. Antrame puslaikyje vytiečiai ne tik išlygino pasekmę, bet ir laimėjo rungtynes 62-48. Vytis: P. Tutlys 2, A. Slapšys 6, A. Saplys 16, J. Karpis 22, T. Karpis 4, Barisas 2, Karosas 3, S. Namikas 5, P. Sukauskas 2.

Panaši padėtis vyravo ir vyrų B rungtynėse tarp Toronto Vyčio ir Hamiltono Kovo.

Vytiečiai pralaimėjo pirmą puslaikį 20-32. Antrame puslaikyje — pasivijo ir rungtynių pabaigoje vedė vienu tašku, tačiau nepajėgė atlaikyti koviečių antpuolių, ir rungtynės baigėsi lygiomis 62-62. Penkių minučių pratęsime sėkmingiau žaidė Kovo vyrai, kurie ir laimėjo rungtynes 78-71.

Įmetė Kovas: L. Meškauskas 8, E. Kirilis 10, Rickus 20, Stukas 2, Sakalas 4, Lukošius 2, Butkevičius 7, Šeštokas 12, Urbantas 9; Vytis: E. Stravinskas 2, J. Zengevičius 6, J. Karpis 20, A. Saplys 9, E. Slapšys 2, R. Duliūnas 10, Putrimas 2, K. Simonaitis 6, Knakevičius 4.

Varžybas organizavo ir sklandžiai pravedė KSA vadovas A. Balnis. Žiūrovų buvo mažai, mažai! Taip pat mažokai buvo ir dalyvių — nesimatė Montrealio, Londono ir vos po dvi komandos tepasirodė kiekvienoje klasėje.

A. Supronas

MOKYTOJŲ IR TĖVŲ SUVAŽIAVIMAS

Kanados Lietuvių Dienų Toronte proga buvo plačiai garsintas tėvų ir mokytojų suvažiavimas. Tai lietė ne tik Toronto apylinkę, bet ir visos Kanados lietuvius.

Suvažiavimas įvyko spalio 10 d. Toronto Lietuvių Namuose. Pirmininkavo mokytoja Irena Ross-Grabošaitė, KLB švietimo komisijos narė. Suvažiavimą organizavo KLB švietimo komisijos pirm. D. Viskontienė su narėmis V. Dailydiene, A. Karkiene, V. Baliūniene ir I. Ross-Grabošaite.

Suvažiavimą sveikino PLB pirm. V. Kamantas, primindamas, kad kalba yra stipriausias tautinės bendruomenės ryšys. Lietuvių kalba lietuviui yra tautinė garbė. Jis palinkėjo mokytojams ir tėvams tęsti taip svarbų lietuvišką darbą. Joana Kuraitė, KLB pirmininkė, sveikino tokį plačiu mastu pirmą tėvų-mokytojų suvažiavimą.

Susirinkime dalyvavo 49 tėvai ir mokytojai, suvažiavę iš visos rytinės Kanados. Visi dalyviai prie įėjimo buvo suskirstyti į septynias grupes. Kiekviena tėvų-mokytojų grupė nagrinėjo skirtingas temas. Po pertraukos kiekvienos grupės vadovas pranešė visiems svarstytos temos pagrindinius sprendimus.

J. Freimanas, pirmos grupės vadovas, pareiškė, kad tėvai siunčia vaikus į lietuvių mokyklą vedami tautinio supratimo, kilmės įvertinimo, draugystės bei nenoro išsiskirti. Tėvai nori matyti mokykloje daugiau lietuviško praktinio gyvenimo reiškinių — plokštelių, juostelių, filmų. . .

V. Kvederas. Tėvai nori, kad jų vaikai žinotų tautos istoriją, tėvų kilmę, mokėtų jų kalbą. Dalis tėvų kalba tik angliškai, bet nori, kad mokykla išmokytų jų vaikus lietuviškai. Kiti pasirenka baleto ar muzikos pamokas vietoj lietuvių mokyklos pamokų.

V. Stanevičienė. Tėvai turėtų aplankyti klases pamokų metu. Jie galėtų daugiau rūpintis mokinių pamokų ruošimu.

B. Jonienė. Mokytojai privalo turėti pamokų darbo planą pagal metinę klasės programą. Reiktų įteikti kiekvienam tėvui metinę tos klasės dalykų programą. Tuo būdu jie žinotų, ką mokinys turės mokytis tais metais. Daugiau reikalauti iš mokinių.

Ir. Ehlers. Kviesti tėvus pokalbiams, rengti tėvų dienas, nuolat klasėje būti bent vienam tėvui. Į mokyklos rengiamus minėjimus klasėse kviesti ir tėvus.

G. Sakus. Lietuvių Bendruomenė turėtų aktyviau dalyvauti mokyklos darbe.

L. Underienė. Mokykla negali būti pataikaujanti. Ji turi mokyti ir reikalauti. Kad lietuvių mokykla atliktų savo uždavinį, turi būti artimesnis ryšys tarp mokytojų ir tėvų.

Po kiekvienos grupės vadovo pasisakymo buvo bendros diskusijos, kuriose papildomai tik keli pasisakė.

Kun. St. Šileika prašė, kad šio susirinkimo mintys būtų per mokyklas įteiktos kiekvienam tėvui. V. Bireta pareiškė, kad kaikurie tėvai mažai rūpinasi savo vaikais. Jie vaikui net neduoda pieštuko ar sąsiuvinio, kai siunčia į mokyklą. Reikia ruošti jaunus mokytojus tolimesniam mokyklos darbui. J. Varanavičius siūlė plačiau garsinti mokyklą ir pravesti tokias diskusijas kiekvienoje bendruomenės apylinkėje. Susirinkimas užtruko dvi valandas.

V. Matulaitis

ŠEŠTADIENIO POKYLIS

Pagal KLD tradiciją šeštadienio vakaras buvo skirtas susipažinimo pokyliui, kuris įvyko naujoviškos statybos salėje Convention Centre, prie Ontario ežero. Seniau tokie vakarai buvo ruošiami erdviose arenose, kur telpa tūkstantinė minia, bet dabar pasikeitė stilius — šį sykį susipažinimo vakaras įvyko modernioje viešbučio salėje. Nors vakarienės kaina buvo $22.50, tačiau susirinko per 400 dalyvių. Pokylio pranešėjo paskatinti visi, susėdę prie stalų, pasisakė nepažįstamiems savo vardus bei pavardes.

Rengėjų vardu susirinkusius pasveikino KLB Toronto apylinkės pirm. Ramūnė Jonaitienė ir pokylio vadovu pakvietė dr. P. Lukoševičių iš Otavos. Jis savo pranešimais, sąmojumi, anekdotais palaikė gyvą pokylio nuotaiką. Invokaciją sukalbėjo ev. kun. E. Gerulis iš Čikagos. Prieš vakarienę kalbą pasakė PLB pirm. inž. V. Kamantas, skatindamas išlaikyti lietuvių kalbą, savo tautinį veidą ir stiprinti bendruomeninę veiklą.

Po vakarienės scenoje pasirodė rašytojas Algirdas Landsbergis, kuriam teko nelengvas uždavinys išlaikyti didelės auditorijos dėmesį. Jis paskaitė humoristinės savo kūrybos, pritaikytos vakaro nuotaikai. Gaila tik, kad didelės salės pakraščiuose, kur rašytojas buvo silpniau girdimas, dalis publikos garsiai kalbėjosi.

Dainos menui atstovavo sol. Nerija Linkevičiūtė iš Čikagos. Akompanuojama muziko J. Govėdo, ji padainavo visą eilę lietuviškų kūrinių, perteikdama juos ne tik puikiu balsu, bet ir veido išraiška bei rankų judesiais. Ji susilaukė gausių plojimų. Visi, kurie ją girdėjo seniau, pamatė kokią didelę pažangą ji padarė dainavimo srityje. Dabar ji yra stipriai brandi solistė, pajėgi atlikti sudėtingus operinius ir kitokius kūrinius. Šiame koncerte trūko vieno dalyko, būtent, pranešimo kurių kompozitorių kūrinius solistė dainuoja. Spausdintos programos nebuvo, o pranešėjas dainuotus dalykus suminėjo tik po koncerto.

Po vakarienės paaiškėjo, kad pokylyje dalyvavo tautiečiai iš įvairių vietovių — Vakarų Kanados, Niagaros pusiasalio, Hamiltono, Delhi, Londono, Windsoro, Otavos, Montrealio ir t. t. Buvo tautiečių ir iš kaimyninių JAV, ypač Buffalo miesto, Ročesterio ir kitų.

Atėjus šokių metui, atsidarė gretimos salės durys, kur laukiantis orkestras trankiais savo garsais viliojo arčiau savęs. Ten rinkosi ne tik pokylio dalyviai, bet ir kiti, atvykę specialiai į šokius. Labai gausiai dalyvavo jaunimas, kuris ten gyviausiai reiškėsi.

PAMALDOS

Vienas įspūdingiausių KLD renginių buvo pamaldos Toronto katalikų katedroje spalio 11, sekmadienį, 2.30 v. p. p.. Kai senutė šventovė prisipildė dalyvių (apie 1300), pro didžiąsias duris įžygiavo procesija: vėliavos (Kanados, Lietuvos, organi-

(Nukelta į 6-tą psl.)

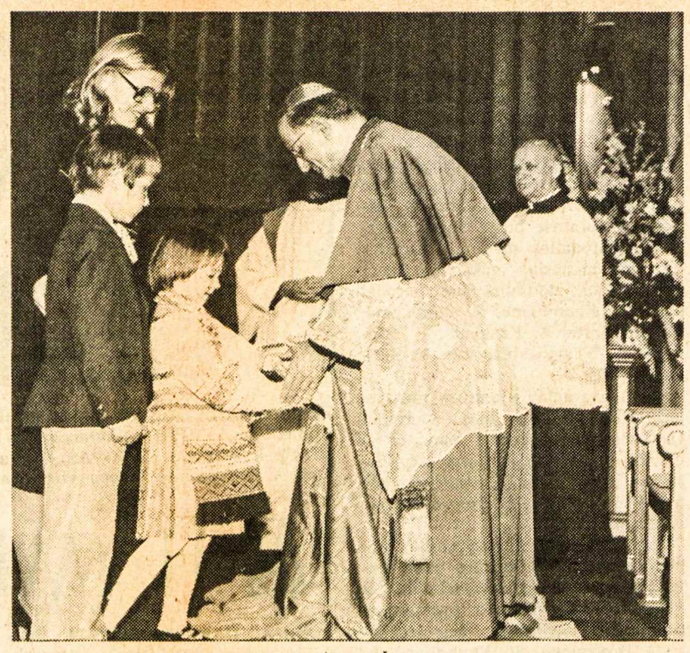

Kanados Lietuvių Dienose dalyvavusiam Šv. Tėvo atstovui arkivyskupui A. PALMAS įteikia dovaną — lietuvišką koplytėlę (drožinį) KLB pirm. adv. J. KURAITĖ, DARIUS VISKONTAS ir INDRĖ VISKONTAITĖ Nuotr. V. Čuplinsko

Profesinė pagalba Lietuvos laisvinime

1981 m. pavasarį Los Angeles lietuvių iniciatyva buvo pakviesta JAV visuomeninių reikalų ekspertų bendrovė "The Hannaford Public Relations" pagelbėti Lietuvos laisvinimo darbuose. Šios bendrovės ekspertų pagalba R. Reaganas laimėjo prezidento rinkimus. Jos ekspertai ir dabar turi žymią įtaką JAV administracijoje.

Kaip pasisamdžius advokatą, neatiduodamas jam namas, o tik dokumentų sutvarkymas bei gaunami reikalingi patarimai, taip ir šiai profesijonalų bendrovei neatiduodamas lietuviškų reikalų vadovavimas, neparduodamas nei VLIKas, nei diplomatinė tarnyba, o tik pasinaudojama profesijonalų patarimais, sugyvinama veikla spaudoje, televizijoje ir valdžios įstaigose, kur anksčiau to nebuvo pasiekta. Suomiai žaidžia ledo ritulį tarptautinėse žaidynėse su labai blogu rezultatu jau eilė metų. Jie nesamdo gero trenerio, nes gaili ar neturi pinigų. Šiais technikos ir sudėtingos politikos laikais negalima rimtai darbo atlikti tik mėgėjams, dirbantiems vien laivalaikiais. Reikia turėti prityrusių ir turinčių įtaką profesijonalų, kurie visą laiką skirtų savo dėmesį Lietuvos ir Baltijos kraštų laisvės reikalams.

Pradžioje ši bendrovė buvo paprašyta dirbti tik vieną mėnesį. Jos ekspertai ištyrė Lietuvos, Latvijos ir Estijos bylą ir buvusią veiklą, kuri, jos nuomone, buvusi labai silpna. Tuo laiku buvo susitarta su latviais bei estais Kalifornijoje ir sudarytas bendras vienetas "The Baltic American Freedom League, Inc." Šis vienetas sudarė sutartį su minėta bendrove, kuri patars ir padės veikti baltiečių organizacijoms.

Hannaford bendrovės ekspertų dėka daugelio JAV dienraščių puslapiuose pasirodė straipsniai, gvildenantys lietuvių laisvės kovas, įkalintus lietuvius, religijos persekiojimus Lietuvoje, buvo suruoštos dvi svarbios demonstracijos S. Franciske ir Čikagoje įkalinto Skuodžio išlaisvinimo reikalu. Jo reikalas perduotas kongreso ir valdžios atstovams.

Dabar yra užsimota veikti amerikiečių sąmonę Baltijos pavergimo klausimu, suderinti JAV baltiečių bendruomenes, kad jos galėtų daryti efektyvią įtaką vietos bei federacinės valdžios sferose Baltijos kraštų reikalu.

Bus siekiama, kad visuose JAV žemėlapiuose būtų žymimos Baltijos valstybės su prierašu "okupuota" ir nerodomos kaip sovietų teritorija. Norima sustiprinti Baltijos valstybių diplomatinių atstovų misijas, sujungti išskirtas šeimas, teikti informaciją valdžios įstaigoms ir privačioms bei mokslo institucijoms, suorganizuoti baltiečių dieną.

Toliau bus siekiama įsteigti profesijonalaus tarnautojo biurą, kuris galėtų kalbėti baltiečių reikalais nutarimus darančiose įstaigose bei organizacijose. Numatoma leisti ir platinti dvimėnesinį "Baltic Bulletin" įstaigų vedėjams, žurnalistams, mokslo įstaigoms ir prenumeratoriams. Ten būtų baltiečių pogrindžio žinios, įvykiai, šventės, JAV sprendimai ir baltiečių veikla. Planuojama išvystyti santykius su plačiosios ir vietinės spaudos, radijo, televizijos žmonėmis, kad baltiečių reikalai nuolat būtų keliami; organizuoti akciją, kuri remtų ir finansuotų baltiečių-amerikiečių kandidatus į vietos ir viso krašto politines institucijas; rašyti apie baltiečių leidinius, tautinę ir religinę pogrindžio spaudą, dokumentus spaudai, televizijai, mokslo įstaigoms, valdžios ir tikybinių organizacijų atstovams bei plačiajai visuomenei; paruošti aktyvistų grupes, kurios reikštųsi spaudoje, televizijoje, universitetuose ir kitose srityse; skelbti kultūrinius baltiečių renginius visuomenei ir valdžios atstovams; telkti finansinę paramą iš visuomenės ir baltiečių šaltinių; pagaminti ir paskleisti filmą iš baltiečių istorijos, kultūros, laisvės kovų bei laisvo gyvenimo laimėjimų. Tokie filmai būtų perduodami švietimo įstaigoms bei rodomi plačiai visuomenei.

Dalyvavimas lietuvių, latvių ir estų organizacijų, parapijų bei kitų institucijų bus daug veiksmingesnis, naudojant modernią susižinojimo techniką ir bendruomenių ryšiui. Daugelis dabar pasyvių baltiečių bus pasiekti per viešą spaudą ir kitais būdais. Sustiprėjusi politinė ir kultūrinnė veikla išjudins visuomenės dalyvavimą finansiniuose ir laisvinimo reikaluose.

Pagal šią sutartį mėnesiui reikia sutelkti apie JAV $8.000 arba apie $100.000 metams. Ar mes galime tokią sumą surinkti? Šios sumos maždaug pusę surinks latviai ir estai, tad lietuviams našta sumažėja.

Jau praėjo kūrimosi dienos. Net eilinių darbininkų šeimos, neskaitant pelningas profesijas turinčių žmonių, gyvena savuose namuose, turi bankuose sąskaitas, yra išleidę ar tebeleidžia vaikus į mokslus, supranta ir remia lietuviškus reikalus. Vienai lietuvių dienai, operai ar kitam 1-2 dienų lietuviškam renginiui sudedamos panašios sumos arba dar daugiau. Argi galima būtų lengva širdimi praeiti, kai tautos laisvės, kovotojų — Sibiro kalinių, religijos persekiojimo reikalai keliami tarptautinėje plotmėje? Vien tik Los Angeles lietuvių iniciatorių buvo sudėta apie $15.000. Šis reikalas yra svarbus ne tik Los Angeles, bet ir visiems lietuviams. Tai jau įvertino Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir JAV LB valdybos, paaukodamos po $1.000.

"Baltic American Freedom League" neatima darbo nė iš vieno veiksnio, o tik talkina kovoje už Baltijos valstybių laisvę, veikdama Lietuvių Bendruomenės rėmuose. Detalias informacijas teikia ir priima aukas, kurios atleidžiamos nuo pajamų mokesčio JAV-se. Rašyti šiuo adresu: Baltic American Freedom League, P. O. Box 29657, Los Angeles, Calif. 90027, USA.

V. Mt.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

BOOKBINDING STUDIO
"SAMOGITIA"
(lietuvis savininkas)
telefonas 625-2412
P.O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Sugrįžimo belaukiant

AL. GIMANTAS

Su malonaus pasididžiavimo jausmu skaitome gausėjančias žinutes apie mūsų jaunosios kartos laimėjimus akademinėse sferose. Jauni žmonės sėkmingai baigia augštuosius mokslus, gauna magistrų ar daktarų laipsnius. Po to paprastai ateina įvairūs darbų pasiūlymai. Neretai atsakingesnių ir augštesnių pareigų galimybės atsiranda valstijose ar provincijose, kur lietuvių koncentracija itin reta.

Nuvyksta tautietis ar ir visa šeima tokion naujon vieton, kur savųjų nėra, ir nejučiomis po truputį įsijungia į vietinį gyvenimą. Tai reiškia tegu ir nesavanorišką pasišalinimą iš lietuviškojo gyvenimo. Gerai dar, jei tokius lanko vienas kitas lietuviškas laikraštis. Tai vis jau tam tikras ryšys su lietuvišku pasauliu. Neįsteigsi Lietuvių Bendruomenės apylinkės vietovėse, kur vienas ar du atskiri asmenys gyvena, viena ar dvi šeimos netoliese įsikūrusios. Čia negalime kalbėti apie atskiras lietuviškas salas, nebent tik atskirus taškus.

Gerai, jei tokie "atsiskyrėliai" savo (ar kitų) iniciatyva bando palaikyti bent asmeninius ryšius su kitais panašioje situacijoje esančiais ir pasiekiamais tautiečiais. Blogiau, kai dėl tolumos, profesinių, visų kitų šeimyninių įsipareigojimų nelieka nei laiko, nei noro priklausyti lietuviškajai bendruomenei (ne organizacine prasme). Tuo atveju jau tampama tikrais atsiskyrėliais. Vadinasi, likusiai susipratusių tautiečių daliai tenka netaip jau lengvas uždavinys — kokiu nors būdu grąžinti lietuviškon bendruomenėn tas visas nubyrėjusias, bet gyvas ir gajas sielas.

Yra ir dar vienas atvejis, būtent, naujai atvykusių įsidarbinimas ir įsikūrimas netaip jau toli nuo klestinčios lietuvių kolonijos. Dėl vienokių ar kitokių priežasčių (kada gi jų nėra?) dalis naujakurių taip ir lieka neįsijungę į vietinę lietuvišką aplinką.

Žinoma, per prievartą, už ausų pasigavęs tokių netempsi. Tačiau yra ir kitokių, netaip drastiškų būdų bandyti rankioti išsimėčiusius lietuviškus trupinius. Gal čia būtų reikalinga vadinamoji strateginė gražbylystė, t. y. prisijaukinimas. Pvz. prašant ar kviečiant pradžiai atlikti tam tikrą darbą — patarnavimą, uždavinį, kartu tikinant, kad ne mes esame reikalingi jai ar jam, bet jie yra reikalingi mums. Kaip sakoma, pajudinti asmeninę ambiciją. Kam gi nepatinka komplimentai, pagyrimas, pozityvus įvertinimas? Visa tai — pirmų ledų pralaužimui, po to viskas eitų lengviau.

Kaikam gali kilti klausimas, kuriam gi galui reikalingos tos ekstra pastangos? Jei kas nenori būti su mumis, tiek to, tesižino. Nuostolis ne mums, bet jiems.

Ir taip, ir ne. Bandykime būti bent kiek savimeiliais. Tie stiprūs profesijonalai, neretai turį atsakingas ir stambias vietas prekybos, pramonės, amatų ir mokslo pasaulyje, gali būti reikalingi bei naudingi įvairioje mūsų visuomeninėje veikloje. Lietuviškoji išeivija gali pelnytai didžiuotis tų ar kitų mūsiškių laimėjimais, įtaka ir svoriu gyvenamosios aplinkos struktūroje. Tad verta juos grąžinti mūsų gretosna mūsų pačių praturtinimui, nes jų moralinė ar ir materialinė talka gali būti naudinga ir konstruktyvi vykdant visą eilę užsibrėžtų projektų. Taip pat įsijungimas i plačią ir šakotą lietuvišką veiklą praturtins ir juos, kuriuos kaikada labai lengvai norima nurašyti į nuostolius. Tuo tarpu kiekvienas lietuvis, nežiūrint kur bebūtų, turėtų būti mums ir brangus, ir reikalingas.

Ribbentropo-Molotovo sutartis

Svarstant Vlado Šakalio mintis ir jų aiškintojus

K. RADVILA

Per š. m. Lietuvos nepriklausomybės minėjimą Čikagoje dvi lietuvaitės, Jaunimo Sąjungos narės, atėjusios į minėjimą paprašė Čikagos ALTos pirmininkę leidimo koridoriuje rinkti parašus po peticija, kurioje buvo prašoma V. Vokietijos vyriausybė viešai pasmerkti ir atšaukti Ribbentropo-Molotovo 1939 m. pasirašytą sutartį. Ja tuometinė Vokietijos vyriausybė buvo davusi sutikimą Sovietų Sąjungai okupuoti Pabaltijo valstybes. ALTos pirmininkei neleidus, tos dvi mergaitės, vyresnių įtaigojamos, įvykusį nesusipratimą iškėlė spaudoje.

Kadangi šis klausimas, ypač Lietuvos pogrindžio veikėjų tarpe, yra ne tik aktualus, bet ir jautrus, paprašiau ALTos pirmininkę, kad ji viešai paaiškintų, kuo motyvuodama neleido toms mergaitėms rinkti parašus? Iki šio meto joks atsakymas iš pirmininkės nesulauktas. Gal (?) greičiausia todėl, jog buvusi pirmininkė pati tu motyvų nežino. Galima tik spėlioti, bet tuo momentu vienintelio motyvo jai galėjo užtekti, būtent, tos mergaitės buvo LB įsteigtos Jaunimo Sąjungos atstovės.

Mano iškeltu klausimu buvusiai pirmininkei į talką atėjo keli "Naujienų" pasaulinės politikos mazgu narpliojimo "žinovai". Esą toji peticija atsirado ryšium su 45 baltiečių protesto memorandumu, kurį jie anais metais Maskvoje paskelbė. Dėl to nevienas iš tų 45 dabar kalinami sovietiniuose kalėjimuose ir gulaguose. Tačiau, naujienietiečių išmone, toji peticija esanti ne tik bevertė, bet dargi žalinga Lietuvos — Vokietijos ateities santykiams. Narpliotojai taip toli nunarpliojo, kad tarp eilučių skaitantiems davė suprasti, jog ta visa idėja yra sovietinių agentų kalvėje nukalta ir, kaip naudinga Sovietų Sąjungai, pakišta mūsų naiviems jaunuoliams, kad jie padarytų meškos patarnavimą mūsų pavergtai tautai ir okupuotai Lietuvos valstybei. Ar ne "saliamoniškas" mazgo atnarpliojimas?

Daug kas tą klausimą Vokietijos vyriausybei yra kėlęs ir turbūt visi tą patį atsakymą yra gavę. Vokietijos vyriausybė Baltijos valstybių okupacijos nepripažįsta. Tai reiškia, jog ir tos sutarties, kuri įgalino Baltijos valstybių okupaciją, irgi nepripažįsta. Neteko girdėti, jog ir raudonieji sovietiniai imperialistai oficialiai remtų ta sutartimi Baltijos valstybių okupaciją. Jie okupacijos teisėtumą grindžia tariama liaudies valia. Esą ji buvusias vyriausybes nuvertė ir paprašė Sov. Sąjungą globos, o vėliau pačios įsijungė į Sov. Sąjungos respublikų šeimą. Taip, kaip mes kartais giriamės, jog vieni be vokiečių pagalbos nugalėjome Raudonąją Armiją ir NKVD durtuvais bei naganais saugojamą okupacinę administraciją.

Vladas Šakalys, skelbdamas Lietuvos laisvės kovotojų mintį, taip samprotauja: jeigu Vokietija tos sutarties nepripažįsta, tai kodėl neatsilygina lietuvių tautai už jai padarytus nuostolius ir skriaudas? Juk visoms kitoms atsilygino.

Čia dalykas komplikuotesnis, negu jis atrodo, paviršutiniškai į jį žvelgiant. Vokietijai, kaip karą pralaimėjusiai, Nuernbergo teismas priteisė atsilyginti visoms nuo karo veiksmų nukentėjusioms valstybėms už padarytus nuostolius, nepaisant kas juos padarė. Dideles sumas vokiečiai sumokėjo ir dar tebemoka išlikusiems žydams. Taigi, o kaip yra su Lietuvai padarytais nuostoliais, kuriuos V. Šakalys mini? Visų pirma tie nuostoliai, vokiečių Lietuvai padaryti, yra sumokėti gal net su kaupu. Nelaimė yra ta, kad Lietuva iš tų reparacijų nė cento negavo — rusai daug ką pasiėmė ir tebeima iš Lietuvos. Palyginus abi fronto audras, vokiečiams vejant rusus ir rusams vokiečius, rusai daugiau nuostolių padarė negu vokiečiai. Mano manymu, gal būtų nelogiška antrą kartą reikalauti reparacijų iš Vokietijos, tartum ji viena mums tuos nuostolius būtų padariusi, paliekant ramybėje tikrąjį plėšiką — rusą.

Optometristas
Dr. R. J. Lapienis
SHERWAY GARDENS MALL
25 THE WEST MALL
Toronto, Ontario
Tel. 621-5050
Talkininkas (Associate)
J. S. POLLOCK, O.D.

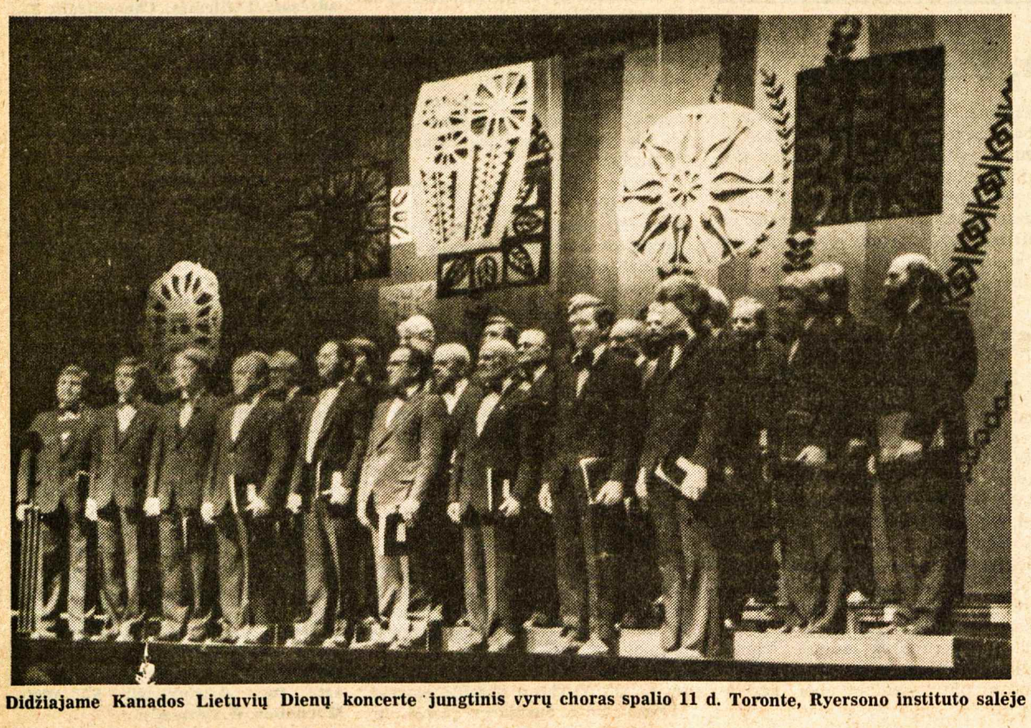

Didžiajame Kanados Lietuvių Dienų koncerte jungtinis vyrų choras spalio 11 d. Toronte, Ryersono instituto salėje

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

DAR VIENA BYLA

Vytautas Žeimantas "Tiesos" rugsėjo 24 ir 25 d.d. laidoje paskelbė ilgą pranešimą iš teismo salės "Žmonijos atminties kaltinė". Jame rašoma apie 40 metų pavėluotą bylą Vilniuje, kur buvo teisiami: Šiaulių "Vairo" dviračių gamyklos surinkėjas Leonas Stonkus, Kauno klinikinės ligoninės vairuotojas Henrikas Salelionis ir radviliškietis statybininkas Juozas Steiblys. Prasidėjus vokiečių-sovietų karui, jie įsijungė į mjr. A. Impulevičiaus vadovaujamą pagalbinės policijos batalioną, 1941 m. spalio 6 d. buvo išsiųsti į Minską bei apylinkes. Pasak V. Žeimanto, jie ten šaudė žmones, vedė kovą prieš sovietinius partizanus, saugojo karinius objektus. Teisiamieji buvo apkaltinti tėvynės išdavimu, nors iš tikrųjų jie visi buvo gimę Lietuvoje ir Sovietų Sąjungos savo tėvyne nepripažino. V. Žeimantas sąmoningai nutyli Raudonosios Armijos 1940 m. vasarą įvykdytą Lietuvos okupaciją, prievartinį Lietuvos įjungimą į Sovietų Sąjungą, masinius lietuvių trėmimus į Sibirą prieš pat karo pradžią. Tokiose aplinkybėse tėvynės išdavikais tapo Maskvai nuolankiai tarnavę lietuviai komunistai, okupacinės valdžios pareigūnai. Tai liudija lietuvių tautos sukilimas prieš sovietinius okupantus vokiečių-sovietų karo pradžioje, Lietuvos nepriklausomybės paskelbimas, užgniaužtas naujų okupantų vokiečių, ilgus metus trukusios partizaninės pokario kovos prieš vėl sugrįžusius okupantus iš Sovietų Sąjungos.

NĖRA SENATIES?

V. Žeimantas pabrėžia, kad kariniams nusikaltimams nėra ir negali būti senaties. Iš tikrųjų ta senatis jau ištisus dešimtmečius dangsto Sovietų Sąjungos bei jos komunistų vadų nusikaltimus — masines Lenkijos karininkų žudynes Katyne, pokarinius trėmimus, Lietuvos ir kitų tautų trėmimą į Sibirą, ten vykusį tremtinių marinamą šalčiu ir badu, žymiųjų Baltijos veikėjų šaudymą Maskvoje, viešus korimus, kai Lietuvon, Latvijon ir Estijon vėl grįžo Raudonoji Armija. Mirusį J. Staliną pasmerkė N. Chruščiovas, bet jo sėbrai tapo ir liko nenubausti. Kitaip buvo pasielgta vilniškiame teisme: J. Steiblys gavo 15 metų laisvės atėmimo, H. Salelionis — 13, L. Stonkus — 12. Bausmę jie turės atlikti griežto režimo pataisos darbų kolonijoje. Liudytojais buvo pakviesti jau anksčiau teisti ir bausmes atlikę mjr. A. Impulevičiaus bataliono nariai — Edvardas Guoda, Martynas Kačiulis, Motiejus Migonis, Jonas Rutkauskas, Bronius Stimburys, Bernardas Juočys. Rengiant tokias pavėluotas bylas, lig šiol jas buvo stengiamasi pateisinti kaltinamųjų užsimaskavimu, dokumentų pakeitimu, tik dabar įvykusiu jų suradimu. J. Steiblio, H. Salelionio, L. Stonkaus atveju apie tai net neužsimenama. Pateikiamos tik jų darbovietės. Susidaro įspūdis, kad KGB saugumiečiams jie jau seniai buvo žinomi ir kad tik dabar atėjo eilė propagandiniam jų teismui. Propagandai tarnauja V. Žeimanto puolimas, nukreiptas prieš vysk. V. Brizgį bei kitus išeivijos lietuvius. Neužmirštami net ir Pranas bei Algirdas Brazinskai, negalėję normaliai išvažiuoti iš sovietų okupuotos Lietuvos. Jungtines Amerikos Valstybes V. Žeimantas paverčia visokių karo nusikaltėlių bei teroristų prieglauda. Jis netgi drįsta tvirtinti, kad ten "įvairios Kubos liaudies atplaišos intensyviai mokosi diversijų ir teroro meno". Dėl dabartinių įvykių Afganistane esanti kalta ne sovietinė tos šalies okupacija, o amerikiečių CIA žvalgybos agentūros "pinigais palaikomos Afganistano kontrrevoliucinės gaujos".

TELEFONINIAI POKALBIAI

Sigito Blėdos pranešimu "Tiesos" 150 nr. Šiauliuose nuo liepos 1 d. buvo įvesti suvaržymai vietiniams telefoniniams pokalbiams. Šiame mieste yra apie 18.000 telefonų, kurie labai apkrauna linijas. Specialia Leningrade pagaminta aparatūra bus registruojamas mėnesinis pokalbių skaičius bei jų trukmė. Prie pagrindinio abonentinio 2 rublių mėnesinio mokesčio bus pridedamas už kiekvieną pokalbį: 2 kapeikos — už tris minutes, 40 kapeikų — už vieną valandą. Esą tikimasi, kad šis metodas sumažins nereikalingus skambinimus, ilgą kalbėjimą. S. Blėda pavyzdžiu duoda vieną šiaulietį, kuris per pusantro mėnesio telefonu prakalbėjo net 72 valandas. Dabar jam tokie pokalbiai papildomai kainuotų 28 rublius 71 kapeiką. S. Blėda nutyli įdomų faktą, kad šalyse, turinčiose gerai išvystytas telefono paslaugas, vietiniai pokalbiai nėra varžomi. Niekas jų laiko neskaičiuoja, papildomo mokesčio nereikalauja. Viską padengia mėnesinis abonentinis mokestis. Šiauliuose net ir telefonų automatams įvedama trijų minučių pokalbio riba. Telefonas tada išsijungia. Jeigu nori kalbėti dar tris minutes, turi įmesti dvi kapeikas, iš naujo surinkti numerį. Ši sistema ateityje bus įvesta ir į kitus Lietuvos miestus. Dabar ją turi tik Pskovas ir Šiauliai.

PROFESORIAUS PALIKIMAS

Kauno Laisvės alėjoje buvo atidarytas prof. Tado Ivanausko jau 1919 m. įsteigtas zoologijos muziejus. Iš menkų patalpų į tuos rūmus Laisvės alėjoje jis buvo perkeltas 1948 m. Dabar prof. T. Ivanausko zoologijos muziejaus patalpos, atnaujinus rūmų fasadą, padidėjo šešeriopai. Direktorės Nijolės Gulbinienės pranešimu, vien tik muziejaus parodoms yra daugiau kaip 2.500 kv. metrų ploto, neskaitant saugyklos, patalpos moksliniam skyriui. Pirmuosius rodinius dar 1859-61 m. būsimam muziejui surinko gamtininkas Leonas Ivanauskas, prof. T. Ivanausko tėvas. Tarp jų yra seniai Lietuvoje išnykusi stepių višta, juodakaklis naras, žvirblinė pelėda. Apie 20.000 vabzdžių ir vabalų muziejui padovanojo iš Palangos kilęs gamtininkas Konstantinas Aris, surengęs keletą ekspedicijų po Vidurinę Aziją XIX š. pabaigoje ir XX š. pradžioje. Pats prof. T. Ivanauskas daug žinduolių, paukščių, roplių ir vabzdžių parsivežė iš savo ekspedicijos Brazilijoje 1931 m. Kriauklių, koralų, moliuskų rinkinį muziejui padovanojo Filipinų Manilos universiteto profesorius Pranciškus Šivickis. Atlanto ir Ramiojo vandenynų kriauklių atsiuntė Australijoje gyvenanti Elena Liutikienė. Ypač brangus yra entomologo Alfonso Palionio Lietuvos drugių rinkinys, apimantis net 582 rūšių atstovus. Pastaraisiais dešimtmečiais sėkmingas ekspedicijas į Kaukazą, Komandorų salas, Volgos žemupį, Vidurinę Aziją bei kitas vietoves surengė patys muziejaus darbuotojai. Zoologijos muziejaus parodų skyriuje dabar yra sutelkta beveik 80.000 žinduolių, paukščių, roplių, vabzdžių iš viso pasaulio. Muziejaus įsteigėją prof. T. Ivanauską lankytojams primena prieangyje įkomponuotas jo horeljefas, sukurtas kauniečio skulptoriaus S. Žirgulio.

MOKYTOJŲ NAMAI

Žemaitės gatvėje Šiauliuose darbą pradėjo naujieji Mokytojų Namai, suprojektuoti šiauliečio architekto A. Patrikausko. Jie turi 220 vietų salę bei kitas patalpas. Šiauliuose yra apie 4.000 liaudies švietimo darbuotojų. Naujieji Mokytojų Namai taps kultūriniu jų centru.

V. Kst.

Simon's
TRAVEL
KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO ŠALIS
KVIEČIAME KELIAUTI KARTU Į LIETUVĄ
13 DIENŲ SU GIMINĖM!!!
GRUODŽIO 21 — SAUSIO 4
Grupę lydi savininkai
Sutvarkomė iškvietimus vizitui į Lietuvą ir iš Lietuvos.
Nuperkame Lietuvoje giminėms automobilius, televizijas, šaldytuvus bei kitus pageidaujamus daiktus
Smulkiau teiraukitės Toronto skyriuje.
Toronto tel. (416)537-3060 arba 532-8772
MONTREAL tel. (514) 669-8834
CHICAGO tel. (312) 673-5391 arba 654-4238
TELEX 06-986766 TOR
2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2
(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

Simon's TELEVISION
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS
2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.
Nuomojam, taisom, parduodam televizijas bei "stereo" aparatus.
Turime lietuviškų plokštelių ir suvenyrų.

Detroit, Michigan

ŠAULIŲ VEIKLA. Š.m. spalio 11 d. posėdyje mūsų Stasio Butkaus šaulių kuopos pirm. V. Tamošiūnas padarė pranešimą apie nuveiktus darbus. Šauliai, drauge su kitomis organizacijomis, prisidėjo prie lietuvių kambario įrengimo Wayne universitete. Centrinės Detroito bibliotekos spintose buvo išdėstyti lietuvių tautodailės dirbiniai, kuriuos per du mėnesius apžiūrėjo daug amerikiečių. Rodinius šiai parodai davė St. Kaunelienė, A. Jonynienė, V. Norvilaitė, E. Kutkienė, L. Mingėlienė, V. Tamošiūnas, kun. V. Kriščiūnevičius.

Veikalas apie pasaulio gintarą, parašytas dr. Rice, gimė Tautybių Institute, kur autorius pamatė išdėstytą lietuvišką gintarą. Atvykęs su foto reporteriu į K. Sragausko namus nufotografavo V. Tamošiūno turimus gintarus.

Tautybių festivalis, surengtas liepos mėnesį prie Detroito upės, buvo gražus. Jame gausūs dalyviai gėrėjosi Gintaro Karoso parūpintais lietuviškais dirbiniais. Daug prisidėjo A. Jonynienė, St. Kaunelienė, L. Mingėlienė, V. Norvilaitė, R. Juškaitė.

Šaulių išvykoje į A. Vasiulių sodybą kun. A. Babonas atlaikė Mišias už doc. Vyt. Skuodžio išlaisvinimą. Tam reikalui surinkta $100 aukų. Vaišėms vadovavo A. Poderienė, talkinama O. Šadeikienės, L. Mingėlienės, L. Macionienės, A. Jonynienės ir kitų.

Tautybių Institute ruošiamose arbatėlėse išdalinta daug literatūros apie Lietuvą, surengta gintaro parodėlė (V. Norvilaitės pastangomis). A. Jonynienė, taliknama kitų šaulių, iškepė raguolį, baravykų ir kitų skanėstų, o E. Kutkienė — tortą.

Metinėje Tautybių Instituto suruoštoje mugėje šauliai dirbo gana įtemptai 5 dienas. Lietuvių paviljonas buvo mugės puošmena. Daug kas įsigijo lietuviškų dirbinių. Iš jaunosios kartos atsilankė tik 8 asmenys, iš senosios kartos ir mišrių šeimų — daugiau kaip 100. D. Petronienė demonstravo gražų tautinį drabužį. Mugėje dirbo St. Kaunelienė, A. Jonynienė, D. Petronienė, V. Norvila, L. Mingėlienė, E. Kutkienė, V. Tamošiūnas.

Yra paskelbtas foto nuotraukų konkursas. Norima išleisti sveikinimo kortelių su lietuviškais motyvais. Vertintojų komisijon įeina D. Jurgutienė, V. Veselka, J. Jasiūnas. Atvirukams leisti komisiją sudaro A. Norus, Vl. Staškus, M. Abarius. Visos premijuotos nuotraukos yra St. Butkaus šaulių kuopos nuosavybė. Atsiradus nepremijuotų nuotraukų, kurios betgi yra tinkamos išleisti, tariamasi su jų savininkais. Nuotraukų įteikimo paskutinė data — 1981 m. lapkričio 15 d.

Ižd. M. Baukiui padarius pranešimą apie iždą, paskirta aukų: BALFui $25, ALTai $50, Tautos Fondui $100, Vasario 16 gimnazijai $100, lituanistinei "Žiburio" mokyklai $50, lit. "Aušros" mokyklai $25, radijo programoms — "Lietuvių melodijos" $25, "Lietuvių Balsas" $25, "Draugui", "Dirvai", "Naujienoms", "Darbininkui", "Kariui", "T. Žiburiams", "N. Lietuvai" po $25.

1982 m. sausio 2 d. bus pašventintas a.a. Juozo Tamošiūno antkapis, o sausio 3 d., 10.30 v.r., bus atlaikytos Mišios už velionį Šv. Antano šventovėje. J. Švoba paprašytas parašyti straipsnį "Dirvoje' apie velionio J. Tamošiūno nuopelnus. Posėdis baigtas vaišėmis, kurias paruošė V. Tamošiūnas, K. Sragauskas, L. Mingėlienė, A. Jonynienė. **A. Gr.**

IRENA MAČIULYTĖ-KUNII, Jono ir Elenos Mačiulių iš Aylmer, Ontario, dukra, 1981 metais baigusi japonų kalbos studijas Toronto universitete magistrės laipsniu. Tokijo "Sophia" universitetą ji yra baigusi geriausiu pažymiu "magna cum laude". Šį rudenį Irena įstojo į Harvardo universitetą Bostone, Mass., ir jame gilina savo studijas

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

Hamiltono DLK Algirdo šauliai spalio 3 dieną surengė savo kuopos pirm. POVILUI KANOPAI, sulaukusiam 65 m. amžiaus, iškilmingą pagerbimą. Čia STASĘ ir POVILĄ KANOPAS, atvykusius į Jaunimo Centro salę, pasitinka šaulė A. Petraitienė ir kuopos vicepirm. Alf. Patamsis Nuotr. M. Borusienės

HAMILTON ONT

MIELI HAMILTONIEČIAI, šv. Kalėdoms ir N. Metams artėjant, Tautos Fondo atstovybė Hamiltone kreipiamės į jus visus, primindami, kad aukų rinkimas vyksta ištisus metus, o dabar, artėjant metų pabaigai ir Kalėdoms, prašome skirti didesnę auką Tautos Fondui vietoje įprastinių sveikinimo atvirukų.

Kas norėtų įdėti sveikinimus į laikraščius Kalėdų ir Naujų Metų proga savo draugams, prašome sekmadieniais Jaunimo Centre kavutės metu kreiptis pas mane arba mane pavaduojančius, arba skambinti telefonu 664-5804, arba atsiųsti čekį Tautos Fondo vardu šiuo adresu: A. Patamsis, 18 Norwich Rd., Stoney Creek, Ont. L8E 1Z6. Taip pat galima siųsti P. Kanopai arba St. Kanopienei, 48 Holton Ave. South, Hamilton, Ont. L8M 2L2, Tel. 545-2703.

Pernai sveikinimai davė gerus rezultatus. Tikimės šiais metais dar geresnių.

Neužmirškime savo tėvų žemės Lietuvos ir taip pat gerų savo draugų bei pažįstamų, kurių šiandieną nebeturime adresų, nes esame išsiblaškę po visą pasaulį. Laikraščius skaito visi susipratę lietuviai. Įdėkime į laikraščius sveikinimus — bus atlikti du geri darbai: paremta laisvės kova ir iš dalies laikraščiai.

A. Patamsis,
TF atstovybės Hamiltone,
pirmininkas

LIETUVIŠKOS VESTUVĖS. Danutės Bilevičiūtės ir Vytauto Norvilos jungtuvės įvyko spalio 10 d. Aušros Vartų šventovėje. Jų santuoką palaimino prel. dr. J. Tadarauskas. Pilna šventovė žmonių stebėjo šių dviejų jaunų lietuvių santuoką. Mišias atnašavo prel. J. Tadarauskas ir svečias iš Kolumbijos kun. M. Tamošiūnas. Pabaigoje Mišių prel. J. Tadarauskas tarė gražų žodį jauniesiems. Pamaldų metu giedojo solistė A. Pakalniškytė, palydint vargonais muzikei Darijai Deksnytei.

Vestuvinės vaišės įvyko Jaunimo Centre, dalyvaujant arti 300 svečių. Buvo gauta visa eilė sveikinimų, kuriuos perskaitė pokylio vedėjas inž. J. Danys, jaunosios dėdė iš Otavos.

Danutė yra baigusi Toronto universitete farmaciją, kurį laiką dirbo Hamiltone. Gyvendama Hamiltone, reiškėsi lietuviškoje veikloje — dainavo mergaičių chore "Aidas", aktyviai reiškėsi moksleivių ateitininkų veikloje. Yra baigusi šeštadieninės mokyklos dešimt skyrių.

Jaunasis Vytautas yra čikagietis. Baigęs augštąjį mokslą, turi atsakingą darbą. Aktyviai reiškėsi jaunimo veikloje. Jaunoji pora gyvens Čikagoje. Jauniesiems linkime laimingų vedybinio gyvenimo metų!

HAMILTONO JAUNIMO CENTRO reikalu parapijos klebonas prel. J. Tadarauskas buvo spalio 16 d. sukvietęs organizacijų atstovus bei asmenis, besidominčius Jaunimo Centro reikalais į pasitarimą. Prieita išvada, kad reikią sušaukti visuotinį parapijiečių susirinkimą, kuriame būtų pasisakyta Jaunimo Centro reikalais ir išrinktas komitetas, kuris rūpintųsi Jaunimo Centro sutvarkymu. Toks susirinkimas įvyks lapkričio 15, sekmadienį, tuoj po 10.30 v. pamaldų Jaunimo Centre.

KLB ŠALPOS FONDO Hamiltono skyriaus komiteto pradėtas vajus vyksta sėkmingai. Vajaus užbaigimo balius įvyks spalio 31, šeštadienį, 7.30 v.v., Jaunimo Centre. Programą atliks Toronto jaunimo ansamblis "Atžalynas", vad. Silvijos Martinkutės. Prie šio jaunimo būrio prisijungs Hamiltono lietuviai abiturientai, kurių šiais metais yra gana gražus skaičius. Po programos bus smagūs šokiai, grojant "New Dimension" orkestrui. Laimei išmėginti veiks turtinga loterija ir laimės staliukai. Jau gauti du laimės staliukai iš prel. dr. J. Tadarausko ir J. Skaisčio, kuris turi gražų "Fifty Road" restoraną prie Q.E.W., Niagaros link. Taip pat veiks turtingas baras bei gerų šeimininkių paruošti šilti užkandžiai. Rengėjai kviečia visus dalyvauti šiame tradiciniame Šalpos Fondo parengime.

A. A. RIMO KLEVO ATMINIMUI vietoje gėlių paaukojo Hamiltono mergaičių chorui "Aidas" po $20: Z. Gasiūnas, P. E. Cipariai; po $10: P. M. Vaitoniai, E. V. Sakai; $5: A. Jūraičiai.

CHORAS "AIDAS" išsirinko naują valdybą 1981-82 metams: R. Kvedaraitė, R. Ciparytė ir D. Laugalytė. **J. P.**

ŽŪKLAUTOJŲ IR MEDŽIOTOJŲ KLUBO "Giedraitis" narių varžybinis šaudymas įvyko rugsėjo 26-7 d.d. savoje šaudykloje. 22 kalibro paprastuose ir 60 šūvių šaudymuose pirmavo A. Povilauskas ir R. Svilas. Pirmuose šaudymuose V. Verbickas, o antruose A. Jankauskas užėmė trečias vietas. Pasekmės A kl. skraidžių šaudyme nuo 16 jardų iš 100 galimų ir dar po persišaudymo: 1. Alg. Kontrimas 95, 2. V. Verbickas 85, 3. A. Šimkevičius 93. B klasėje — 1. P. Zubas 85, 2. A. Šilinskis 82. Papildomuose skraidžių šaudymuose vėl Alg. Kontrimas tapo pirmuoju, A. Šimkevičius 2-ju, V. Svilas 3-ju.

Valdyba

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
įsikūręs nuosavuose namuose —
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas TALKA
830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 10 iki 1 v. p.p., penktadieniais nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 12 v.r. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

MOKAME UŽ:	
depozitus (P.C.A.)	6%
santaupas	15%
term. depoz. 1 m.	17½%
term. depoz. 3 m.	13%
reg. pensijų fondo	16%
90 dienų depozitus	17½%
IMAME UŽ:	
nekiln. turto pask.	21%
asmenines paskolas	23%

Palm Beach, Florida

PAMALDOS UŽ MIRUSIUS. JAV LB Palm Beach apylinkės lietuvių kapų sekcija, vadovaujama Jono Jakubausko Vėlinių proga rengia mirusių prisiminimą lapkričio 1 d., 3 v.p.p., tuoj po ileituviškų pamaldų, Royal Palm Memorial Gardens lietuvių kapų dalyje. Kun. Andrius Senkus atlaikys pamaldas už mirusius ir čia palaidotus lietuvius — Juozą Papievį, Antaną Petraitį, Juozą Zimatravičių, Sofiją Dundurienę, Vladą Stoškų, Leonorą Rinkienę, Martyną Jokūbaitį ir dr. Nikolą Minkevičių. Ant kiekvieno kapo bus padėta gėlių ir uždegtos žvakutės. Po pamaldų — mirusių pagerbimo ten pat įvyks kapų sklypų savininkų susirinkimas, kuriame bus aptarti lietuvių kapų reikalai.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS. JAV LB Palm Beach apylinkės valdyba rengia N. Metų sutikimą 1981 m. gruodžio 31 d., Šv. Pauliaus katalikų parapijos naujoje salėje.

GEGUŽINĖ. JAV LB Palm Beach apylinkės valdyba rengia gegužinę lapkričio 8, sekmadienį, 1 v.p.p., Singer Island, prie Ocean Blvd., ties Colonnades viešbučiu, kur kasmet buvo rengtos LB gegužinės. Bus paruošti pietūs. Veiks baras su įvairiais gėrimais ir laimės šulinys.

Valdyba maloniai prašo dalyvauti visus lietuvius su savo draugais, pažįstamus ir kaimynus. Gegužinės pelnas bus skiriamas lituanistinio švietimo reikalams.

P. Mikšys

St. Catharines, Ont.

ŠAULIŲ VEIKLA. Po kaikurių nesusipratimų Povilo Lukšio kuopos valdyboje, tarpininkaujant LŠST centro valdybai, visuotiniame susirinkime išrinkta nauja kuopos valdyba: pirm. K. Galdikas (48 Rolls Ave., St. Catharines, Ont. L2N 1W1, tel. 937-3255), nariai — O. Ališauskienė, P. Polgrimas, K. Janušas, K. Gegeckas, P. Polgrimienė, Iš centro valdybos gautas raštas, pasirašytas pirm. K. Milkovaičio ir sekr. J. Mackonio, kuris įpareigoja naująją valdybą perimti iš senosios kuopos vėliavą, iždą, dokumentus ir skatina kuopą būti vieninga bei darbinga. **K.**

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV SENATAS rugsėjo 22 d. vienbalsiai priėmė rezoliuciją nr. 198, reikalaujančią laisvės sovietiniame lageryje kalinamam Vytautui Skuodžiui. Sen. Ch. Percy, pateikdamas šią rezoliuciją, pabrėžė, kad V. Skuodis gimimo teise yra JAV pilietis. Tik labai retais atvejais pasitaiko, kad politinių kalinių eilėse Sovietų Sąjungoje būna JAV piliečių. Rezoliucija reikalauja, kad V. Skuodžiui būtų grąžinta laisvė ir leista imigruoti į JAV. Prez. R. Reaganas ir valstybės sekr. A. Haigas raginami pasmerkti neteisėtą V. Skuodžio įkalinimą. JAV delegacija taip pat buvo prašyta kelti šį klausimą Madrido konferencijoje.

LENKŲ DIENRAŠTIS ČIKAGOJE "Dziennik Związkowsky" rugsėjo 18-19 laidoje išspausdino informaciją, kurioje sakoma, kad Amerikos Lenkų Kongresas, vadovaujamas adv. A. Mazewskio, remia lietuvių pastangas išlaisvinti prof. Vytautą Skuodį, kalinimą sovietiniame lageryje. Tuo tikslu pirm. A. Mazewskis jau yra kreipęsis į senatorių Ch. Percy ir kongreso narę Carliss Collins. Informacijoje apibūdintas V. Skuodžio asmuo ir veikla.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS PASTATO Vašingtone atnaujinimo klausimas buvo aptartas spalio 11 d. ten įvykusiame pasitarime. Jame dalyvavo: Lietuvos atstovas dr. S. Bačkis, generalinis konsulas A. Simutis, dr. D. Krivickas, ALTos atstovai G. Lazauskas ir J. Genys, JAV Lietuvių Bendruomenės — A. Gečys, V. Nakas ir A. Gureckas. Nutarta, kad pastatui apsaugoti tuojau pat reikia $50.000, o visam atnaujinimui reikės apie $250.000. Dr. S. Bačkis, padėkojęs ALTai ir JAV LB-nei už jų pastangas, apgailestavo, kad lig šiol nebuvo susitarta dėl konkrečių žygių. Esą jam, kaip Lietuvos atstovui, nedera kištis į JAV lietuvių organizacijų tarpusavio santykius. Pastato remontas betgi yra paties dr. S. Bačkio pareiga. Dėlto sutartys su rangovais tegali būti jo pasirašytos. Pasiuntinybė priims aukas, pateiks duomentuotą apyskaitą aukotojams. Atnaujinimą reikia pradėti kaip galint greičiau. Po tokio Lietuvos atstovo dr. S. Bačkio pareiškimo ALTos ir Lietuvių Bendruomenės atstovai paskelbė abipusį bendradarbiavimą pastato atnaujinime. Šiam tikslui lygybės pagrindu bus sudarytas bendras talkos komitetas iš abiejų minėtų organizacijų paskirtų asmenų, o vėliau bus sušaukta JAV lietuvių organizacijų atstovų konferencija konkretiems planams aptarti. Lietuvių organizacijos ir pavieniai asmenys jau dabar gali siųsti savo aukas pradiniams pastato atnaujinimo darbams šiuo adresu: Lithuanian Legation, 2622 16th Street N. W., Washington, D. C. 20009. Čekiai turi būti rašomi "Lithuanian Legation" vardu.

JAV LB KRAŠTO VALDYBA nutarė glaudžiai bendradarbiauti su Kalifornijoje įsteigta Baltijos Amerikiečių Laisvės Lyga, kuri savo veiklai yra pasikvietusi profesinę P. Hannafordo agentūros talką. Šiam tikslui jau sudaryta speciali komisija, kurioje ABL Lygai atstovauja jos darbuotojai Kalifornijoje — A. B. Mažeika, A. Raulinaitis ir J. Kojelis, o JAV LB krašto valdybai — Filadelfijoje gyvenantys visuomeninių reikalų tarybos nariai — A. Gečys, R. Česonis ir Aušra Zerr. JAV LB krašto valdyba taip pat nori tapti Vašingtone veikiančio Jungtinio Baltiečių Komiteto nare. Komitetą ten sudaro Estų Amerikiečių Taryba, Amerikos Latvių Sąjunga ir mūsiškė ALTa. Šiuo reikalu JB Komiteto pirmininkui Maido Kari pasiųstas specialus JAV LB krašto valdybos pirm. V. Kutkaus ir visuomeninių reikalų tarybos pirm. A. Gečio raštas.

PREZ. R. REAGANO VYRIAUSYBĖ Valdą Adamkų paskyrė Vidurio Vakarų srities gamtos apsaugos administratorium. Pastarajame dešimtmetyje jis ėjo tik tos srities viceadministratoriaus pareigas. Minėtoji sritis apima šešias valstijas su 45 milijonais gyventojų. V. Adamkaus žinioje dabar bus tarptautinės sutarties su Kanada reikalai. Čia kanadiečiai didžiausią triukšmą kelia dėl "rūgščių lietaus", naikinančio gyvūniją ežeruose. Tuo lietumi vadinami ežerus pasiekiančius debesis užteršę fabrikų dūmai. Kanados politikai puola Ameriką, o amerikiečiai teisinasi, kad pati Kanada lig šiol nėra sutvarkiusi savo fabrikų. Esą net ir nauji fabrikai ten vis dar neturi apsaugos filtrų savo dūmtraukiuose.

JONAS VAITKUS, Ateitininkų Federacijos sekretorius, dirbantis "Amerikos Balso" prancūzų skyriuje, rugsėjo 29 d. vakarą buvo užpultas ir sunkiai sužeistas plėšikų Vašingtono priemiestyje, netoli savo namų. Plėšikai iš jo atėmė portfelį ir piniginę. Po gero pusvalandžio jis buvo rastas be sąmonės ir nuvežtas ligoninėn. Dėl sužalotų galvos kaulų penkias paras buvo laikomas kritiškų ligonių skyriuje, kur jį galėjo lankyti tik šeimos nariai. Dabar jau yra atsigavęs, gali laisvai kalbėti, bet dar ilgokai teks būti gydytojų globoje.

Australija

PERNAI ADELAIDĖJE ĮVYKUSIŲ Australijos Lietuvių Dienų komitetas paskelbė pajamų ir išlaidų apyskaitą. Ji apima tik meninę tų dienų dalį, neįjungdama sporto šventės ir ALB krašto tarybos suvažiavimo. Oficialiai pajamų buvo turėta tik $9.530, o išlaidos pasiekė $11.625. Būtų susidaręs $2.095 deficitas, nuo kurio išgelbėjo iš Pietų Australijos vyriausybės gauta $3.000 parama ir kredito kooperatyvo "Talka" $400 auka. Tuo būdu liko $1.350 pajamų. Rengėjų komitetas nutarė to likučio neišdalinti, bet jį perduoti XII-jų Australijos Lietuvių Dienų komitetui, šią šventę organizuojančiam Melburne 1982 m. pabaigoje.

KUN. JONAS TAMULIS spalio 8 d. lėktuvu iš Los Angeles atskrido Sydnėjun. Šiame mieste jis yra dirbęs prieš 30 metų. Žada aplankyti senuosius savo bičiulius. Po koncelebracinių Mišių spalio 11 d. jam buvo surengti priėmimo pietūs Lietuvių Klube.

ADELAIDĖS TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ "Žilvinas", vadovaujama V. Venciaus, prieš porą metų tapo ansambliu. Rugsėjo 27 d. "Žilvinas" Lietuvių Namuose surengė dainos, muzikos ir šokio popietę. Ją keliomis dainomis pradėjo mergaičių chorelis "Eglutės" su savo vadove N. Stapleton. Dainininkes pakeitė jaunųjų ir vyresniųjų šokėjų grupės. Popietė užbaigta su vestuviniais šokiais susietu vaizdeliu. Vyriausioji "Žilvino" grupė, taip gražiai atstovavusi lietuviams, dabar jau yra iširusi. Ją tikimasi atnaujinti jaunesniųjų šokėjų prieaugliu. Padėkos žodį popietės dalyviams tarė ALB apylinkės valdybos pirm. Č. Zamoiskis. Tėvų komiteto pirm. V. Baltutis įteikė simbolines dovanėles "Žilvino" ansamblio vadovams.

Britanija

PIRMASIS LIETUVIŠKŲ FILMŲ FESTIVALIS Britanijoje rengiamas spalio 31 d. "Palace Cinema" kino teatre Bordone, netoli Lietuvių Sodybos. Jame bus rodomi du iš Vilniaus gauti filmai apie dievdirbį Vincą Svirskį (1835-1919) ir pagarsėjusio kupiškėnų ansamblio tradicines vestuves. Trečias filmas yra gautas iš Niujorke gyvenančio filmuotojo Jono Meko, atskleidžiantis jo kelionės į Lietuvą prisiminimus.

SOCIALINIS MANČESTERIO LIETUVIŲ KLUBAS rugsėjo 27 d. surengė pobūvį pensininkams, susilaukusį apie 30 dalyvių. Juos pasveikino klubo pirm. V. Kupstys, vaišes paruošė A. Podvoiskienė ir E. Pupelienė. Vaišių stalus palaimino kapelionas kan. V. Kamaitis. Pensininkams buvo sugiedota "Ilgiausių metų", neužmirštant ir jų gretoms nepriklausančio P. Podvoiskio, tą dieną šventusio trisdešimtąjį savo gimtadienį. Už pobūvį ir linkėjimus padėkojo pensininkė O. Ramonienė.

MANČESTERIO LIETUVIAI rugsėjo 30 d. turėjo neįprastas vestuves. Kan. V. Kamaitis sutuokė Aleksandrą Kuzmicką, 81 metų amžiaus, ir Eleną Žemaitienę, 74 metų. Jiedu lig šiol buvo atlikę tik civilinę metrikaciją, nes jo žmona ir jos vyras buvo likę Lietuvoje. Dabar buvo gauti oficialūs dokumentai, įrodantys, kad tie asmenys jau yra mirę. Jungtuvines apeigas kan. V. Kamaitis atliko jų namuose, nes A. Kuzmickas šventovėn negalėjo atvykti dėl sunegalavusių kojų. Seniau jis aktyviai reiškėsi visuomeninėje lietuvių veikloje.

Vokietija

LIETUVIŲ ŠALPOS DRAUGIJA "LABDARA" naujų mokslo metų pradžios proga spaudai atsiuntė savo pirm. J. Glemžos pranešimą. "Labdara" rūpinasi lietuviams moksleiviams skiriama parama ne tik V. Vokietijoje, bet ir Lenkijoje, net tolimoje Brazilijoje. Pastarojoje yra remiamas Lietuvių Bendruomenės valdybos įsteigtas stipendijų fondas, kuriam lėšų reikės ir šiais mokslo metais. Dėl ekonominės krizės Lenkijoje ypač sunki yra būklė ten gyvenančių lietuvių moksleivių. Jų tėvai daugiausia yra mažažemiai ūkininkai Suvalkų trikampyje, nepajėgiantys tinkamai pasirūpinti savo vaikais. Dėlto moksleiviai yra priversti susiaurinti mokslą ar netgi jo atsisakyti. Jiems reikia ne tik pinigų, bet ir vartotų drabužių. Drabužių siuntomis "Labdarai" gražiai talkina Kanados lietuviai, ypač KLB Hamiltono apylinkės Šalpos Fondas. Adresus siuntoms parūpina "Labdara". Pirm. J. Glemža, dėkodamas visiems rėmėjams, prašo ir ateityje neužmiršti "Labdaros". Jo adresas: J. Glemža, Conventrain 33, 7260 Calw-Hirsau, W. Germany.

BALTIEČIŲ JAUNIMO SUVAŽIAVIMAS spalio 30 - lapkričio 1 d. d. įvyks Bad Godesberge, Annabergo pilyje. Lietuvius dalyvauti šiame suvažiavime ragina Vokietijos Lietuvių Jaunimo Sąjunga, suvažiavime turėsianti savo naujos valdybos rinkimus. Lietuviams taip pat bus skirtas pranešimas apie sekančių metų vasarą JAV ir Kanadoje įvyksiantį pasaulio lietuvių jaunimo kongresą. Bendrinis baltiečių suvažiavimas bus pradėtas susipažinimo vakaru. Jis taip pat turės pasitarimus, paskaitas, suvažiavimo įvertinimą, linksmavakarį ir pamaldas.

"LAISVĖS" RADIJO LIETUVIŠKOJI TARNYBA Muenchene ieško vertėjo-redaktoriaus, gerai mokančio lietuvių kalbą žodžiu ir raštu, turinčio žurnalistinio darbo patirtį. Kandidatai turi sugebėti versti žinias iš anglų bei kitų kalbų, ypač rusų kalbos. Mėnesinis atlyginimas nuo 3.115 iki 3.580 DM, skiriamas pagal turimas kvalifikacijas. Parūpinamas nemokamas butas ir metinis priedas — vieno mėnesio alga. Prašymus siųsti: Director, Personnel Department, Radio Free Europe — Radio Liberty, Inc., Oettingenstr. 67, 8000 Muenchen, W. Germany.

Sukaktuvinio ateitininkų kongreso ženklas, pakabintas Jaunimo Centro salėje Čikagoje, priminė kongreso dalyviams "Ateities" 70 metų sukaktį
Nuotr. J. Kuprio

Sukaktuvinio kongreso nutarimai

Nutarimai, pageidavimai, sveikinimai

Sukaktuvinis "Ateities" kongresas, įvykęs 1981 metų rugsėjo 4-7 dienomis Čikagoje, paminėjęs Ateitininkų Federacijos leidžiamo "Ateities" žurnalo septyniasdešimtąsias metines ir pažvelgęs į savo sąjūdžio veiklą Vakarų pasaulyje, vieningai nutarė pasisakyti svarbesniais dabarties bendrais ir organizaciniais klausimais.

I. Ideologinėje srityje

Kongresas pakartoja ateitininkijos ištikimybę Prano Dovydaičio prieš 70 metų parengtai ir "Ateityje" pirmuoju straipsniu atspaustai "trijų pagrindinių klausimų" deklaracijai bei vėliau Stasio Šalkauskio suformuluotiems ateitininkų principams, siekiant "Visa atnaujinti Kristuje".

II. Religinėje-dorovinėje srityje

1. Pripažindamas gausesnio religinių pašaukimų skaičiaus lietuviams reikalingumą, kongresas ragina visus ateitininkus:

a. melstis, kad atsirastų daugiau dvasinių pašaukimų;

b. pagalvoti apie galimą dvasinį pašaukimą ar jam artimą liturginį patarnavimą (kunigystės, vienuolėsilio, dijakono, eucharistinio patarnautojo-jos, Šv. Rašto studijuotojo bei dėstytojo ar kitaip religiškai aktyvaus pasauliečio);

c. aktyviai įsijungti į katalikišką veiklą pagal savo darbą, profesiją ar pašaukimą;

d. dvasinių pašaukimų klausimą kelti savo tarpe ir visuomenėje įvairiomis progomis.

2. Kongresas kviečia ateitininkų vienetus rengti religinio susikaupimo dienas kiek galima dažniau arba dalyvauti kitų suruoštuose šio pobūdžio renginiuose.

3. Kongresas ragina visus ateitininkus jungtis su visais lietuviais malda ir veikla, kad Dievo tarno arkivyskupo Jurgio Matulaičio beatifikacijos byla būtų pagreitinta.

4. Pasisakymas prieš abortus, kaip nepateisinamą nekaltos gyvybės žudymą, kongresas ragina ateitininkus rūpintis, kad viešame ir asmeniniame gyvenime būtų laikomasi krikščioniškos dorovės dėsnių, skelbiamų Katalikų Bažnyčios.

5. Kongresas kviečia visus ateitininkus uoliai remti Kunigų Vienybės ir JAV Lietuvių Bendruomenės jungtinėmis pastangomis skelbiamus Lietuviškos Parapijos Metus. Visi Federacijos nariai J. A. Valstybėse raginami į šią veiklą įsijungti ir ne tik formaliai priklausyti lietuviškai parapijai, bet taip pat ir aktyviai dalyvauti jos liturginiame bei organizaciniame gyvenime.

6. Kongresas kviečia visus ateitininkus ruoštis šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties minėjimui, įvyksiančiam 1984 metais.

7. Kongresas pritaria Seinų lietuvių pastangoms atgauti Seinų bazilikoje lietuviškas pamaldas ir kviečia visus ateitininkus paremti šias pastangas.

III. Tautinė, kultūrinė, visuomeninė sritis

8. Kongresas su didžia pagarba ir meile žvelgia į pavergtą Lietuvą, iš kurios sklinda į visą pasaulį drąsių tiesos kovotojų ir laisvės šauklių kančios bei teroru tildomo šauksmo aidas. Tai šauksmas drąsių žmogaus ir tautos teisių gynėjų, kalinamų Sibiro taigose ir psichiatrinėse ligoninėse. Jų didį auką įpareigoja kiekvieną lietuvį nelikti nuošalėje nebyliu ir neveikliu, bet rūpintis, kad persekiojamųjų ir kalinamųjų balsas, siekias laisvąjį pasaulį per pogrindžio spaudą bei kitais keliais, kuo plačiau pasklistų visuose kraštuose ir tautose. Ateitininkai laiko būtina savo pareiga visais galimais būdais ginti žmogaus ir tautos teisę į laisvę bei nepriklausomybę.

9. Kongresas paveda federacijos ir sąjungų vadovybėms kreiptis į katalikų vyskupus, Vatikaną ir gyvenamų kraštų vyriausybę, prašant gelbėti kun. Ričardą Černiauską, Gemmą-Jadvygą Stanelytę, Viktorą Petkų, Vytautą Skuodį ir visus kitus kalinamus žmogaus teisių gynėjus, sąžinės kalinius.

10. Kongresas ragina pavienius narius ir vienetus remti Lietuvių Katalikų Religinę Šalpą, BALFą ir "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" bei kitos pogrindžio spaudos skleidimą pasaulyje įvairiom kalbom.

11. Ateitininkai privalo būti visi veiklūs. Jiems turi rūpėti, kad gyvenamo krašto judraus gyvenimo verpete neprarastume krikščionybei ir lietuvybei geriausio savo jaunimo. Mūsų pareiga jį telkti po Kristaus ir Lietuvos vėliavomis.

IV. Organizacinės veiklos srityje

12. Kongresas kviečia ir ragina visas Federacijos narių kartas suderintai veikti, siekiant savo tikslo. Gerai suprasdamas ateitininkijos šeimos patvarumo priklausomumą nuo jos narių susiklausymo ir bendro tikslo ryžtingo siekimo, kongresas kviečia visų sąjungų ir jų vienetų vadovybes bei atskirus narius dėti visas pastangas, kad visuose ateitininkų telkiniuose-židiniuose veiktų vietinės ateitininkų tarybos. Jas turėtų sudaryti vietovės sendraugių valdyba, dvasios vadas, jaunimo vienetų globėjai bei vadovai, moksleivių ir studentų vienetų atstovai, tėvų komiteto atstovai. Vietinės tarybos posėdžius kviečia sendraugių pirmininkas. Ji atstovauja savo vietovės ateitininkijai ir suranda jaunimo vienetams globėjus. Vietovių tarybos imasi iniciatyvos jų žinioje esančių ateitininkų veiklos vadovavimui ir patikėtų uždavinių vykdymui.

13. Kongresas ragina Ateitininkų Sendraugių Sąjungos centro valdybą ir jaunimo vienetų globėjus bent kartą metuose sukviesti visuotinius ar apylinkių globėjų suvažiavimus, kuriuose būtų susitariama dėl jaunimo veiklos ir dėl auklėjimo metodų. Kongresas kviečia globėjus aktyviai dalyvauti stovyklų programų sudaryme ir stovyklinės programos vykdyme.

14. Kongresas didžiai vertina Jaunųjų Ateitininkų Sąjungos programos komisijos, dr. R. Kriaučiūno vadovautos, paruoštą programos vadovą ir reiškia viltį, kad "Vadovas" patarnaus jaunimo globėjams.

15. Kongresas ragina ir kviečia visus ateitininkus ne tik išlaikyti, bet ir stiprinti savąją spaudą. Visiems privalu rūpintis "Ateities" žurnalu, todėl kiekviena ateitininkiška šeima prenumeruoja "Ateitį". Finansiškai pajėgesni sendraugiai prašomi paremti šį žurnalą duosnesne auka, ypač jo atskirus projektus, pvz. jauniems bendradarbiams premijų fondą. Jaunieji ateitininkai raginami daugiau naudotis "Ateities" puslapiais savajai kūrybai brandinti.

16. "Ateities" leidykla, leidžianti grožinę ir ideologinę literatūrą, turėtų susilaukti didesnio ateitininkų dėmesio bei paramos. Jos darbas ir užmojai visų ateitininkų remtini, įsijungiant į jos leidinių prenumeratorius ir Ateities Literatūros Fondo narius. Rūpinantis ateitininkiška ir iš viso katalikų spauda bei jos išlaikymu, privalu nepamiršti ir jos bendradarbių paruošimo. Tam reikia organizuoti ir pastoviai išlaikyti žurnalistikos kursus pradedantiems spaudoje reikštis. Sendraugiai prašomi remti ir prenumeruoti "Aidų" žurnalą ir mums artimus laikraščius (JAV dienraštį "Draugą", savaitraštį "Darbininką", Kanados "Tėviškės Žiburius").

17. Kongresas džiaugiasi, kad jau pasirodė prof. Antano Maceinos parašyta knyga "Asmuo ir istorija", išleista kaip pirma Ateitininkų Federacijos leidžiamos serijos "Mūsų idėjos dabarties šviesoje" knyga. Moksleiviai, studentai ir sendraugiai skatinami ją įsigyti, studijuoti, aptarti žodžiu ir raštu, padaryti ją svarstybų objektu susirinkimuose ir už organizacijos ribų. Kongresas dėkoja autoriui už jo kūrybinį įnašą į Federacijos kultūrinį gyvenimą, o Ateitininkų Sendraugių Sąjungai — už šio vertingo leidinio finansavimą.

18. Kongresas ragina ateitininkus ir toliau remti Ateitininkų Šalpos Fondą, kad jis būtų pajėgus padėti finansinės paramos reikalingam moksleivių einančiam jaunuoliui ir ateitininkų veiklai.

19. Kiekvieno ateitininkų vieneto valdyboje turėtų būti vienas narys, kurio pareiga būtų supažindinti narius su naujomis lietuviškomis knygomis bei žurnalais ir iš viso rūpintis tautinės kultūros reikalais. Visi nariai kviečiami remtį savo tautos kūrybines pajėgas Vakarų pasaulyje.

20. Visose gyvenamose vietovėse ateitininkai stengiasi sudaryti lietuviškų knygų skaitymo būrelius į juos kviečiant ir neateitininkus.

V. Kongreso sveikinimai

1. Kongresas sveikina popiežių Joną-Paulių II, dėkodamas jam už atsiųstą sveikinimą ir palaiminimą, kuriuos perdavė Apaštalinis Delegatas Vašingtone.

2. Kongresas sveikina JAV prezidentą Ronaldą Reaganą, dėkodamas už jo atsiųstus linkėjimus ir prašydamas neužmiršti Lietuvos bei kitų Rytų Europoje pavergtų tautų laisvės bylos.

3. Sveikindamas pavergtą Tautą, kongresas reiškia ypatingą pagarbą visiems jos rezistencijos dalyviams, kovojantiems už Lietuvos laisvę, už pagrindines žmogaus teises. Visi gėrimės tautos atsparumu didžios nureliginimo ir nutautinimo grėsmės akivaizdoje ir prašome Dievo palaimos visai mūsų tautai. Nuoširdūs

(Nukelta į 9-tą psl.)

Tiesa melo akivaizdoje

Venecuelos lietuvių, latvių ir estų bendra manifestacija, susilaukusi plataus dėmesio visuomenėje ir spaudoje

ALEKSANDRA VAISIŪNIENĖ

Šis pranešimas dėl ilgo Kanados pašto streiko gautas labai pavėluotai, bet dėl jo svarbumo spausdiname, norėdami perteikti lietuvių visuomenei informaciją apie dideles lietuvių ir kitų baltiečių pastangas Venecueloje. RED.

Sibirinius trėmimus 40 metų sukakties proga Venecuelos baltiečiai paminėjo plačiu mastu krašto sostinėje Karake birželio 21 d. Ši manifestacija pradėta Don Bosco šventovėje. Pradžioje tarė žodį Venecuelos LB pirm. dr. V. Dambrava, primindamas didžią trijų Baltijos tautų tragediją, kurioje žuvusi ir jo šeima.

Įspūdingos pamaldos

Lėtai judančioje procesijoje per didžiulę šventovę kelią skynė trys gedulo kaspinais perrištos vėliavos, nešamos tautiniais drabužiais pasipuošusio baltiečių jaunimo, lietuvių ir latvių jaunuoliai su Mišių atnašomis, latvių liuteronų pastorius Romans Reinfelds, ortodoksų administratorius Venecueloje mons. Leonid Lutosky, galiausiai katalikų vyskupas Miguel Delgado, lydimas Lietuvių Katalikų Misijos vadovo kun. A. Perkumo, italų mons. Rojos ir jugoslavų kilmės dijakono. Altorius skendo gėlėse ir smilkaluose, atnašaujant Mišių auką už Sibiro kankinius, gyvus ir mirusius. Čia pat, prie altoriaus, giedojo gražiomis uniformomis apsirengęs garsusis "Capella" choras, kuriam vadovauja latvis Gedulis Guntars. Vargonais grojo didelė lietuvių draugė muzikė latvė Irena Eberštein.

Pamoksle vyskupas Delgado apgailestavo, kad Baltijos valstybių okupacija ir religinė priespauda tęsiasi, pabrėždamas, kad šiose ekumeninėse pamaldose visi jungiasi bendrai maldai už šias heroiškas tautas. Vyskupas užtikrino, kad venecueliečiai užjaučia baltiečius, dalinasi jų skausmu ir drauge maldauja Visagalį laisvės Baltijos tautoms ir jų tikėjimui.

Tikinčiųjų maldoje tūkstantinė minia meldėsi, prašydama, kad pasaulyje išnyktų neapykanta, religinė, rasinė, ideologinė ir politinė diskriminacija, suklestėtų krikščionių vienybė, atgautų laisvę Lietuva, Latvija ir Estija.

Ypač įspūdingas buvo momentas, kai katalikų vyskupas prisiartino prie liuteronų bei provoslavų atstovų, juos apsikabino Kristaus taikos ženklan ir kai dalyvių minia spaudė vieni kitiems rankas, linkėdami taikos, laisvės ir teisingumo pergalės.

Mišių pabaigoje suskambėjo Lietuvos, Latvijos ir Estijos himnai. Daugelio akyse žvilgėjo ašaros ir naujas ryžtas dirbti bei ištesėti.

Didžioji spauda

Baisiojo birželio sukakties proga VLB krašto valdyba atliko labai platų spaudos vajų. Šventės išvakarėse didžiausias Venecuelos dienraštis "El Universal" įdėjo straipsnį per visą lapą, apžvelgdamas Baltijos kraštų okupaciją ir deportacijas. Straipsnio pavadinimas: "Komunistų melo akivaizdoje — teisybės istorija" ("Frente a la mentira comunista — Historia de una Verdad"). Straipsnis buvo dokumentinio pobūdžio. Cituojama daug dokumentų, kurie buvo naudoti JAV kongreso atliktame Baltijos kraštų okupacijos tyrinėjime.

Kitas plačiai skaitomas įtakingas laikraštis "La Religion" išspausdino gausią medžiagą su iliustracijomis trijose laidose, kiekvieną kartą paskirdamas po pusę puslapio ar daugiau. Trečioji dalis buvo apie Nijolę Sadūnaitę.

"El Universal" tiražas — 200.000, o "La Religion" — 100.000 egzempliorių. Penki šimtai kopijų buvo išdalinta šventoriuje. Taip pat šia proga buvo naujai atspausdinta ispanų kalba prof. J. Ereto knygelė "Užmirštieji baltiečiai", latvių informacinis šešiolikos puslapių biuletenis apie deportacijas ir politinę priespaudą ir du atsišaukiminiai lapai — vienas apie Nijolę Sadūnaitę (jos "liudijimas už tikėjimą"), o kitas — Sovietų Sąjunga kviečia jus į sovietinį turizmo rojų — Sibirą. Pirmoje pusėje — koncentracijos stovyklos vaizdas, kitoje — britų "Daily Mail" vedamasis apie Baltijos kraštuose vykdomą tautžudišką politiką. Ši medžiaga buvo išsiuntinėta vyriausybės nariams, kongreso nariams, universitetams ir ambasadoms.

Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininko Aro Mažeikos ir centro valdybos iždininko inž. Antano Barono vadovaujamas lietuvių ir latvių jaunimas išdalino venecueliečiams 10.000 egz. įvairios informacinės medžiagos.

Pirmieji stipendininkai-studentai, gavę 1981 metų stipendijas iš Kunigo Petro Ažubalio Vardo Stipendijų Fondo (Reverend Peter Ažubalis Scholarship Foundation). Kairėje — teologijos studentas EDMUNDAS PUTRIMAS dešinėje — žurnalistikos studentė DANA SKUKAUSKAITĖ
Nuotr. St. Dabkaus

Visų pasididžiavimas

Sibiriniųjų trėmimų sukakties minėjime dalyvavo taip pat lenkų, vengrų ir ukrainiečių atstovai. Lenkų kolonijos pirm. inž. Feliksas Zubras nuoširdžiai talkino krašto valdybai ir pats aktyviai dalyvavo darbo posėdžiuose. Vengrų atstovai priminė mažai kam žinomą faktą, kad ir jie turi Sibire didelį skaičių savo kankinių.

Susižavėjimas šia milžiniška manifestacija buvo visuotinis. Daugelis kartojo faktą, kad tai buvo ne tik didžiausia panašaus pobūdžio baltiečių manifestacija išeivių istorijoje, bet šiais metais galbūt ir visoje Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje.

VLB krašto valdyba ir visi lietuviai gali pagrįstai didžiuotis šia jautria gabiai ir greitai suorganizuota bei puikiai pavykusia religine-tautine manifestacija. Malonu stebėti, kad Venecuelos lietuvių kolonija ir vėl garbingai įsirikiavo į aktyviausių lietuvių kolonijų tarpą. Visa tai parodo, kad lietuviai, o su jų pagalba ir latviai bei estai dar labai daug gali — daug daugiau, negu statistiniai skaičiai apie jų kolonijų dydi kalba. Milžiniškas darbas atliekamas beveik žaibu, kai yra vadovybė, kai intrigoms kelias yra užkirstas, kai dirbama išvien brolišk oje pagarboje ir sutarime.

Talkininkai

Ruošiant šį minėjimą, krašto valdybos pirmininkui artimai bendradarbiavo, dalindamiesi darbo našta, Jadvyga Klovaitė, Petras Kriščiūnas ir vertimų darbą atlikusi Jūratė Rosales. Kunigui A. Perkumui priklausė nuopelnas už labai nuoširdų tėvų saleziečių bendradarbiavimą, kurio dėka liturginė dalis buvo labai iškilminga, o dienraštis "La Religion" trijose laidose nemokamai paskyrė tiek daug vietos Baltijos kraštų klausimui apžvelgti. Spaudinių darbas atliktas saleziečių spaustuvėje su nuolaida.

Galima pasidžiaugti, kad šiam nepaprastam minėjimui suruošti ir spaudos darbui paremti latviai sumokėjo pusę išlaidų, o mūsų tautietis Julius Guiga, buvęs ilgametis mūsų tautinių šokiu mokytojas, paaukojo 5.000 bolivarų (1140 dol.).

Ateities rytojus mūsų gęstančiai kolonijai sušvito ir vėl šviesiomis, gaivinančiomis spalvomis.

SAMDYKITE
INVALIDĄ IR GAUSITE
PAGALBĄ

Jei esate darbdavys, ieškantis talentingų ir veržlių specialistų, atkreipkite dėmesį į invalidų sugebėjimus.

Daugelis jų turi visokio patyrimo verslo, pramonės, prekybos ir profesijų srityse. Jie yra energingi, savimi pasitikintys ir daugeliu atveju produktyvesni už eilinį darbininką.

Norėdami pagelbėti jums išsirinkti geriausią asmenį numatytam darbui, štai kaip padėsime:

1. Atrinkdami darbo jieškančius, kurie yra tam geriausiai tinkami.
2. Parūpindami patikimą informaciją apie jų sugebėjimus ir silpnybes.
3. Įvesdami bandymo laikotarpius, kurie jums nieko nekainuos.
4. Mokėdami dalį atlyginimo pradiniame darbo apmokyme, jei reikėtų.
5. Sekdami jų darbą, kad būtų užtikrintas naujų darbininkų tinkamumas.
6. Parūpindami finansinę pagalbą įsigyti specialiems įrankiams, įrengimams, struktūriniams pakeitimams, kad pasamdytas asmuo galėtų dirbti.

Mes turime profesinės rehabilitacijos patarėjus kiekviename didesniame Ontario centre. Jie yra pasiruošę padėti jums surasti arba paruošti reikalingus asmenis.

Jei norite daugiau informacijų arba kopijos nemokamos knygelės "The Staff You Need", skambinkite (416)965-7252 arba rašykite: Vocational Rehabilitation Service, Communications Branch, 7th Floor, Hepburn Block, Queen's Park, Toronto, Ontario M7A 1E9.

Ontario vyriausybė dirba, kad padėtų žmonėms.

Tarptautiniai Invalidų Metai
1981
Ministry of Community and Social Services
Ontario
Frank Drea, Minister
William Davis, Premier

"I Lituani" ketvirtą kartą

Čikagos Lietuvių Operai besirengiant į Torontą

DR. LEONARDAS J. ŠIMUTIS

Po trijų labai sėkmingų pastatymų Čikagoje Ponchielli opera "I Lituani" lapkričio 8 d. atvežama į Torontą. Ši opera labai sėkmingai buvo pastatyta Marijos Augštesnės Mokyklos salėje birželio 13, 14, ir 20 dienomis. Šie pastatymai buvo bene pirmutiniai nuo praėjusio šimtmečio. Tiesa, Lietuvos opera 1940 m. planavo ją pastatyti Kaune.

"I Lituani" buvo parašyta 1874 m. Amilcare Ponchielli, gyvenusio 1834-1886 m. Pirmą kartą ji buvo pastatyta 1874 m. kovo 7 d. Scaloje, Milane, Italijoje. Ši opera buvo Italijos publikos labai gerai priimta.

Operos libretas parašytas Antonio Ghislanzoni, gyvenusio 1824-1893 m. Tas pats autorius yra parašęs libretą ir Verdžio "Aidos" operai. Idėja "I Lituani" operai buvo paimta iš Adomo Mickevičiaus poemos "Konradas Valenrodas", kuri buvo parašyta lenkiškai 1826 m. Ši poema yra ne istorinis, bet literatūrinis kūrinys ir dėl to joje yra istorinių netikslumų. Šalia to, kompozitorius Ponchielli keliose vietose tekstą pakeitė, tačiau tautos kovos, gyvenimo sunkenybės ir meilės tema libretе yra pasilikus. Šie dalykai daug sako ypač dabar, kai lietuvių tauta kovoja už savo laisvę.

Verta paminėti, kad šį libretą lietuvių kalbon išvertė rašytojas Stasys Santvaras.

1939 m. Kaune buvo planuojama pastatyti šią operą su kaikuriais būtinais pakeitimais. Šią idėją buvo iškėlęs prof. Vyt. Marijošius.

"I Lituani" pastatymas Čikagoje susilaukė kelių labai gerų įvertinimų lietuvių spaudoje. Man teko matyti tik paskutinį pastatymą birželio 20 d. Aš buvau labai patenkintas orkestro, choro ir solistų precizija ir puikiu baletu. Puikiam scenovaizdžiui, tiesa, reikėjo kiek augštesnės scenos. Bendras įspūdis buvo toks, kad čia yra profesijonalų pastatymas. Dirigentas Alvydas Vasaitis ir kiti yra verti pripažinimo už gerai paruoštą orkestrą, chorą ir baletą.

Labai gerai, kad paminėjimui 25 metų Čikagos Lietuvių Operos veiklos buvo parinkta opera "I Lituani". Toronto ir apylinkių gyventojai turi nepraleisti progos pamatyti šį pastatymą kaip vienkartį gyvenimo įvykį. Aš esu beveik tikras, kad daugelis iš JAV norės dar kartą šią operą pamatyti Toronte, o kaikurie galės ta proga pasinaudoti pirmą kartą.

Operos "I Lituani" pastatymas yra sunkus ir monumentalus uždavinys lietuviškos operos chorui, dirigentams, režisoriams ir organizatoriams. Jiems šiais metais tai pasisekė labai gerai. Jie yra verti pagyrimo už tai, ką jie yra pasiekę per 25 savo gyvavimo metus. Mūsų dalyvavimas šiame pastatyme ir finansinė parama, nėra abejonės, padrąsins ir toliau tęsti šį didelio pasišventimo darbą.

Mirė teologas ir inžinierius

Apie a.a. KAZĮ AUDENĮ, mirusį Brazilijoje, buvo rašyta "TŽ" 1981 m. 41 nr. Čia spausdiname papildomą pranešimą, iškeliantį daugiau biografinių duomenų. RED.

Lietuvių išeivija neteko dar vienos taurios asmenybės — inžinieriaus KAZIO AUDENIO, atsiskyrusio su šiuo pasauliu po ilgos ir sunkios ligos 1981 m. rugėjo 2 d. Riodežaneire.

Gimęs 1903 m. kovo m. 8 d. Klabiniuose, Aluntos vls., Utenos apsk.; sūnus Mykolo Audenio ir Uršulės Paškevičiūtės. Gyveno su savo tėvais ir trimis seserimis (Elena, Stefanija ir Marija) iki 10 metų amžiaus Vilniuje.

I D. karo metu neteko motinos, kuri, būdama sunki ligonė, nuolatos buvo vežiojama iš vienos ligoninės į kitą. Jai mirus apsigyveno su seserimis pas savo tetą Jadvygą. Tėvas vedė antrą kartą, bet nebeturėjo daugiau įpėdinių.

Baigęs gimnaziją, Kazys įstojo į kunigų seminariją. Baigęs teologijos mokslus, paruošė doktoratą. Vėliau įstojo į technikos fakultetą Kaune ir gavo civilinės inžinerijos diplomą.

Kadangi Kazys nesusigyveno su šaltu klimatu, svajojo apsigyventi šiltų kraštų klimate. Pasikalbėjimuose su brazilų prof. Clementino Fraga (jau mirusiu), kuris 1928 m. lankėsi Lietuvoje, teiravosi pastarojo nuomonės. Gavęs palankias informacijas apie gyvenimo sąlygas Brazilijoje, ypač Riodežaneiro mieste, ėmė mokytis portugalų kalbos ir 1929 m. spalio mėnesį išvyko Brazilijon.

Čia atvykęs įstojo dirbti į "Light a. Power" elektros bendrovės taisymo skyrių, kur buvo viršininku iki 1971 m. 42 metus dirbęs, išėjo pensijon.

1930 m. vedė brazilę Rachel Portella iš Fernambuco (mirė 1960 m.). Rachel Portella Audenis buvo žurnalistė, poetė ir rašytoja. Savo jautria siela įsigijo didelę pagarbą ir meilę lietuvių kolonijoje.

Liko vienintelė duktė Grace, gydytoja.

K. Audenis laisvai kalbėjo bei rašė aštuoniomis kalbomis. (Šiuos duomenis pateikė liūdesio valandoje duktė Grace). Tenka apgailestauti, kad Lietuvių Enciklopedijoje niekur nėra pažymėta K. Audenio pavardė.

Kazys Audenis buvo didelis patriotas ir glaudžiai bendravo su lietuvių kolonija. Jis buvo pirmininkas Pavergtųjų Europos Tautų komiteto Riodežaneire ir atstovas Laisvosios Europos Centro Brazilijoje. Domėjosi lietuvių literatūra, rėmė spaudą, dalyvavo kasmetinėse parodose su savo tapybos paveikslais.

Ligonio sakramentą suteikė kun. Mečislovas Valiukevičius. Rugsėjo 3 d. palaidotas "Jardim de Saudade" kapinėse, palydėtas giliai liūdinčių lietuvių brolių ir brazilų bendradarbių, kurių pagarbą užsitarnavo savo pavyzdingu gyvenimu.

Halina Mošinskienė

Paminklas žuvusiems už Lietuvos laisvę, pastatytas Adelaidės (Australijoje) ramovėnų, vietinių Lietuvių Namų sodelyje **Nuotr. V. Vosyliaus**

LUKAS-ROMUALDAS GINIOTIS, du kartus rodytas CBC televizijos programoje "Home Fires — Episode 5" Kanadoje. Filmavimo metu jis buvo 3 mėnesių amžiaus (dabar — 16 mėnesių)

PRANEŠIMAS IŠ BRITANIJOS

Žygis už tikėjimo laisvę

Šeštasis tarptautinis kryžių žygis už persekiojamą tikinčiųjų Bendriją

STASYS KASPARAS

Jau šešti metai pasaulinės organizacijos "Aid to the Church in Need" D. Britanijos skyrius, vadovaujamas Philip Vickers, rengia kryžiaus žygius už persekiojamą Bendriją. Šiais metais buvo pasirinkta tautinė Šv. Marijos šventovė Walsinghame, Norfolko grafystėje. Jame dalyvavo gudai, kroatai, čekai, vengrai, latviai, lietuviai, lenkai, slovakai, slovėnai, ukrainiečiai, vietnamiečiai, vokiečiai, anglai, skotai ir airiai — iš viso apie 2000 asmenų.

Visi išsirikiavę žygiavo iš Friday Market vietovės iki Slipper Chapel, giedodami savo kalba Liurdo Marijos giesmę "Ave Maria".

Prie lauke specialiai parengto altoriaus visų tautybių kryžius pasitiko vyskupas Walmsley, vyriausias katalikų kapelionas britų kariuomenėje, ir kartu priėmė kiekvienos tautybės gyvų gėlių puokštes papuošti altoriui.

Prieš koncelebracines Mišias vyskupas Walmsley pasakė įvadinį žodį, pareikšdamas, kad komunistiniuose kraštuose tikintieji kenčia pažeminimą, priespaudą, suėmimus, kalėjimus, psichiatrines ligonines ir net mirties bausmes. Čia jis prisiminė tuos septynius Sibiro protestantus, jau kuris laikas gyvenančius Amerikos ambasados rūsyje, negalinčius išvažiuoti į laisvąjį pasaulį. Išėję iš ambasados būtų patraukti teisman. Esą šis žygis tebūnie maldos ženklu tų, kurie negali viešai išpažinti savo religijos.

Vyriausiu šv. Mišių koncelebrantu buvo vysk. Walmsley su gudų vyskupu Česlovu Sipovičium ir 20 kunigų.

Pamokslą pasakė vysk. Č. Sipovičius, iškeldamas kiekvienos tautos Marijos šventoves (paminėjo Aušros Vartus ir Šiluvą).

Perskaitytas Westminsterio kardinolo B. Hume laiškas žygio dalyviams. Jame išreikštas solidarumas kiekvienam persekiojamam krikščioniui, kiekvienai tautai ir pastebėta, kad katalikai šiame krašte kadaise buvo Tylos Bendrija. Esą reikia melstis, kad kitos tautos būtų laisvos, kaip ir dabarties Britanijos katalikai.

Lietuvių šiame žygyje dalyvavo tik 20. Daugumą sudarė anglai ir skotai. Lietuviams buvo proga keliolika minučių per BBC radiją paaiškinti kas dabar dedasi Lietuvoje. Lietuviams šiame žygyje vadovavo S. Kasparas, nes Šv. Kazimiero šventovės klebonas kun. dr. Jonas Sakevičius negalėjo vykti — negavo kas jį pavaduotų sekmadienio pamaldose.

* * *

Laikraštis "Catholic Herald" spalio 2 d. laidoje pranešė, kad Mečislovas Jurevičius sovietinio teismo 1981 m. birželio 25 d. Vilniuje nuteistas trejiem metam griežto režimo lagerine bausme. Jis neprisipažino kaltu, kad organizavo religines eisenas į Kryžių kalną ir Šiluvą. Sakė esąs patenkintas galįs sėdėti ant tų pačių suolų šiame teisme, ant kurių sėdėjo ir kiti katalikai. Esą šis teismas yra suruoštats ateistų mažumos, nes lietuvių dauguma yra tikintieji.

Vytautas Vaičiūnas tą pačią dieną buvo teisiamas Širvintose už tuos pačius "nusikaltimus" — organizavimą religinių eisenų. Nuteistas 2½ metams paprasto režimo lagerio bausme.

Londono lietuvių Šv. Kazimiero šventovė pasipuošė naujais elektroniniais vargonais, kurie kainavo 3000 svarų. Senieji vargonai buvo reikalingi kapitalinio remonto.

Šias eilutes berašant gauta žinia, kad staiga mirė gudų vyskupas Česlovas Sipovičius, MIC. Jis lietuviams buvo labai nuoširdus ir daug kartų lankėsi Londono lietuvių parapijoje.

Daugelio renginių dienos

(Atkelta iš 3-čio psl.)

zacijų), pamaldų patarnautojai, skaitoyai, aštuoni kunigai ir Šv. Tėvo atstovas Kanadai arkiv. Angelo Palmas. Giedant jungtiniam chorui (Prisikėlimo ir Lietuvos Kankinių parapijų), procesija priartėjo prie altoriaus, kur Kanados Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybės pirm. kun. A. Simanavičius, OFM, su kitais kunigais pradėjo Mišias, o Šv. Tėvo atstovas, asistuojamas prel. J. Tadarausko, užėmė savo vietą.

Liturginius skaitymus atliko dr. O. Gustainienė, dr. J. Sungaila, Vyt. Bireta ir L. Beržinytė.

Savo pamoksle Šv. Tėvo atstovas pabrėžė tikėjimo reikšmę, lietuvių ištikimybę bei ištvermę, skatino iš to vertybių kelio nesitraukti ir sulaukti pergalės.

Įspūdingas buvo atnašų įteikimas. Pirmiausią prie altoriaus buvo atnešta žvakė — tikėjimo ir laisvės simbolis. Ją uždegė gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas. Po jos buvo atneštas leidinys "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" — kovos už tikėjimą dokumentas, ostijos, taurė, vynas ir vanduo. Atitinkamas maldas skaitė L. Beržinytė.

Per pamaldas giedojo ne tik minėtas jungtinis choras, bet ir kvartetas, sudarytas iš solistų — H. Rožaičio, J. Sriubiškienės, Alg. Simanavičiaus ir mužikės D. Viskontienės. Jis atliko procesijos giesmę lotynų kalba. Giedojimui vadovavo V. Verikaitis, vargonavo J. Govėdas.

Baigiant pamaldas, Šv. Tėvo atstovui buvo įteikta dovana — lietuviškas religinio pobūdžio drožinys. Padėkos žodį lietuvių vardu tarė KLB pirm. adv. J. Kuraitė. Pamaldos baigtos Lietuvos himnu.

Pažymėtina, kad Mišias celebravo kun. Aug. Simanavičius, OFM, koncelebravo kunigai — St. Šileika iš Brazilijos, M. Tamošiūnas iš Kolumbijos, L. Januška, E. Jurgutis, T. Degutis, Pr. Gaida, asistavo klierikai iš Romos — K. Kaknevičius ir E. Putrimas.

Evangelikams pamaldas laikė svečias kun. dr. Eugenijus Gerulis iš Čikagos latvių Šv. Andriaus šventovėje 2.30 v. p. p. Jis pasakė turiningą pamokslą, gvildendamas temą apie laisvės praradimą ryšium su nutolimu nuo Dievo įstatymo. Giedojo torontiškis parapijos choras. Pamaldose dalyvavo 115 tautiečių iš Toronto, Hamiltono, Montrealio ir kitų vietovių. **P. G.**

NORITE TAPTI KUNIGU?
Vienuole? Esate virš 30 metų? Desire priesthood? Sisterhood? Over 30? Kreipkitės: Father Nigro, Gonzaga U. Spokane, 99259, USA.

Visur tarnavo lietuviškai spaudai

Britanijoje gyvenančiam Broniui Daunorui — spaudos žmogui suėjo 75-ri metai amžiaus

K. BARĖNAS

Britanijoje jau daug mūsų tautiečių yra vis vyresnio amžiaus. Net ir tie, kurie jauni atvažiavo, dabar jau artėja į šešias dešimtis. O vyresnieji žymiai apvalesnes sukaktis mini. Va, Bronius Daunoras spalio 19 d. paminėjo jau 75 metų sukaktį (gimęs 1906. X. 19 Vadokliuose, Panevėžio aps.).

Šičia, šioje saloje, Bronių mes vieni iš gana arti, kiti gal iš kiek toliau pažįstam ir daugiausia vis iš jo spaudos darbų. Dėl savo darbų spaudos baruose jis plačiai žinomas. Daug kur jis tinka, daug ką pajėgus padaryti, bet labiausiai jau nuo jaunų dienų jo galvą pramušta spaudos dalykams. Ir dabar, nors kiek labiau atitolęs nuo visuomenės ir jos reikalų, vis dar padeda vietiniam lietuvių skautų rajonui pagaminti neperiodinį leidinį "Budėkime". Spauda — jo senas palinkimas ir aistra. Atsimenu, kai Panevėžio gimnazijoje leidau kažkurį laikraštėlį, jis man jau tada pasiūlė savo išverstą gabalioką Kraševskio ar kurio kito lenkiškai rašiusio autoriaus. O kalbų svetimų jis moka pakankamai.

Iš Panevėžio jis nusikėlė į Kauną, net nebaigęs gimnazijos (laikinojoj sostinėj baigė suaugusių gimnaziją, kartu dirbdamas). Paskui studijavo Vytauto Didžiojo universitete teisę ir humanitarinius mokslus. Aspirantu baigė karo mokyklą. O dirbo jis ilgus metus prie laikraščio administracinį darbą. Pirmosios sovietinės okupacijos metais buvo patekęs į kalėjimą, iš kurio išėjęs parašė ir atskirą knygą išleisdino atsiminimus, pavadintus "Čekisto naguose".

Vokiečių okupacijos metais iš pradžių dirbo savaitraščio "Ūkininko Patarėjas" ir žurnalo "Sodyba" redakcijoje. O kai buvo sustabdytas dienraštis "Į Laisvę", gavo teisę leisti ir redaguoti dienraštį "Ateitis". Tai buvo Broniaus Daunoro veiklos tikrieji vandenys. Laikraštis turėjo Lietuvos sąlygomis milžinišką tiražą, netrūko jam ir gerų bendradarbių. Lietuviška kultūrinė pusė turėdavo medžiagos per akis. Tada juk tam laikraščiui rašydavo Antanas Miškinis, Jonas Graičiūnas, Juozas Keliuotis, Bronys Raila, Aleksandras Merkelis, Liudas Dovydėnas, Pulgis Andriušis, Juozas Žlabys-Žengė, Stasys Leskaitis-Ivošiškis, Jonas Kardelis, dr. Bronius Dirmeikis, Vincas Uždavinys ir daugelis kitų. Vienu metu atkarpoje buvo spausdinamas Vinco Ramono romanas "Dulkės raudonam saulėleidy".

Tiesa, laikraščio leidimas anuomet reikalavo ne tik sugebėjimo mokėti suktis, bet ir rizikos. Šis ir tas vis užkliūdavo cenzūroje, kuri norėjo, kad būtų be jokių sąlygų vedama provokiška politika, vykdomi iš augščiau duodamieji nurodymai.

Tekdavo ir rizikuoti. Štai kad ir toks atsisikimėlis. Kai kartą cenzorius laiku neatėjo į savo įstaigą, spaustuvininkams buvo duotas patvarkymas paleisti į darbą rotacinę mažiną su nauju numeriu, nebelaukiant, ar jis ką nors išbrauks. Kiek pavėluotai susipažinęs su to numerio tekstu, spaudos priežiūrą vykdęs majoras prižadėjo visus išsiųsti į koncentracijos lagerį, jei būtų atspaustas pirmame puslapyje įlaužtas didokas straipsnis. Rotacinė buvo sustabdyta, straipsnis turėjo būti paremontuotas, bet jau buvo atspausti tūkstančiai egzempliorių su tuo vokiškai propagandai toli gražu netinkamu straipsniu. Ką daryti? Nutarta tuos egzempliorius išsiųsti į provinciją, toliau nuo cenzoriaus akių. Kažkaip tuomet žmonės pro pirštus pažiūrėdavo į galimą grėsmę sau, nors iš koncentracijos stovyklos ištrūkę žurnalistai, tegu ir nelabai kalbūs, tas pragariškas vietas ir puse lūpų pajėgė aptarti kitiems.

Laikraštis turėjo ir savo cenzūrą: nespausdinti straipsnių, nukreiptų prieš sąjungininkus. Nespausdinti, bet ir nesakyti straipsnių autoriams teisybės, kad jie nenueitų pasiskųsti vokiečių įstaigoms. Laikraštis kaip tik turėjo porą tokių bendradarbių, kurie mėgdavo neigiamai parašyti apie kariaujančius anglus ir amerikiečius.

Daunoro iniciatyva leidyba dar buvo plečiama. 1944 m. pradėtas leisti savaitraštis "Lietuviai", skirtas išvežtiems į Vokietiją dirbti lietuviams. Tegu jau vėlokai, bet buvo dar gautas leidimas knygų leidyklai, kuri paskubomis išleido keletą knygų.

BRONIUS DAUNORAS, gyvenantis Britanijoje, sulaukė 75-rių metų amžiaus sukakties

1944 m. rudeniop "Ateitis" dar buvo leidžiama smarkiai apgriautoje Tilžėje, bet jau nebe dienraščiu. Lietuvoje ji nebegalėjo būti platinama — jau buvo atkirstas susisiekimas. O bene nuo tų metų spalio pabaigos iki 1945 m. balandžio vidurio Berlyne buvo leidžiami ten atgaivintieji "Lietuviai", ėjusieji du kartus į savaitę. Juose, be kita ko, bene pati įdomiausia medžiaga buvo korespondencijos iš tų vietų, kuriose karo metu Vokietijoje buvo susitelkę didesni būriai lietuvių. Kadangi tuo metu Berlyne stumdėsi nemažai raštą valdančių žmonių, tai bendradarbių taip pat netrūko — redakcijai vadovavęs A. Rimydis turėdavo iš ko pasirinkti.

Sovietinėms armijoms supant Berlyną, baigėsi ten visi lietuviški spaudos darbai. Br. Daunoras, leidėjas ir vyr. redaktorius, tada su šeima atsikraustė į Šlezvigą-Holšteiną. Neuštadte su Br. Daunoru susidaręs triumviratas bandė ten leisti stambesnį laikraštėlį "Pašvaistė", bet po trejeto numerių UNRRA sustatbdė, nes kažkam įtakingesniu lietuvių jis nepatiko.

Įsikūręs Britanijos Coventryje, B. Daunoras laisvalaikiu leidosi į naujus spaudos nuotykius. Įsitaisęs mažą spaustuvėlę, talkininkų padedamas, spausdino, ką pats buvo sumanęs, ir dar patarnaudavo kitiems (atspaudė tuomet susikūrusios "Pradalgės" leidyklėlės porą knygų — R. Spalio "Trylika nelaimių" ir J. Steinbecko "Tarp pelių ir vyrų"). Ten atspaudė keletą numerių savo redaguoto humoristinio "Apuoko", vienkartinį "Klajūną" ir kt.

Turėdamas kiek daugiau laiko, dar Vokietijoje pradėjo rašyti beletristinius dalykus. Tai tęsė kurį laiką ir Britanijoje. Atskiromis knygomis tokiu jo kūrinių buvo išleista "Mėlyna suknelė", "Neramu bubo Laisvės alėjoj", "Duonos beieškant", o periodikoje išspausdinta "Preferansas tamsoje", "Nylono adytoja", "Medinė širdis". Užgulę kiti darbai privertė rašymą sustabdyti.

1951 m. rudenį persikėlė į Londoną ir perėmė redaguoti "Britanijos Lietuvį", kuris 1953 m. pavadintas "Europos Lietuviu". Iš to darbo pasitraukė 1957 m., atsidėdamas beveik vien tokiems rūpesčiams dėl duonos, kurie jau tolimi lietuviškiems kultūriniams reikalams.

Daunorai — lietuviškai ypač šviesi šeima. Štai Bronė Daunorienė ilgus metus Britanijoje buvo vienintelė lietuvišku knygu ir periodikos platintoja. Ji net kasmet į pavasarinį sąskrydį Lietuvių Sodybon visada atsiveždavo knygų bei žurnalų ir išdėstydavo ant nuošaliau pastatytų stalų — pirkite tautiečiai! Ir kitas panašias progas panaudodavo, norėdama parodyti lietuviškos spaudos įvairybę ir naujienas. Pirkimas, žinoma, pamečiui vis mažėjo ir mažėjo, ir dabar jau kur nors vežioti spaudą nebėra prasmės.

Daunorai išaugino ir išmokė keturias dukteris. Dabar jos jau suaugusios ir išskridusios iš tėvu namų, bet kiek anksčiau, kai tik imdavome kalbėti, kurie čia tėvai bus išmokę savo vaikus lietuviškai puikiai kalbėti, skaityti ir rašyti, ir rankos pirštus vieną po kito užlenkdami skaičiuodavome tokias šeimas, tai tarp pirmųjų turbūt pasakydavome: "Ogi Daunorai!" Dabar tos tėvų rūpesčiu išmokytos dukterys pačios rūpinasi, kad jų vaikams nebūtų svetima lietuvių kalba.

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

KALĖDINĖS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Praktiškas ir naudingas siuntinys 1 — 1981

3 m. šilkinio geriausios rūšies aksomo suknelei; 3 m. vyriškai arba moteriškai eilutei vilnonė medžiaga su įaudimu "All wool made in England"; vyriški išeiginiai marškiniai arba bliuskutė; vyriškas arba moteriškas nertinis; "Wrangler" arba "Levi" jeans, denim arba rumbuoto velveto; medžiaga dviem puikiom suknelėm arba 2 svarai vilnonių su "mohair" siūlais.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu $368.00

Į šį siuntinį dar galima įdėti 8 svarus įvairių prekių: medžiagos galima pridėti 3 m. ir dirbtinio "minko" kailio apsiaustui 3 jardus.

Žemiau šiūlome keletą naudingesnių dalykų (kainos su muitu):

Avikailiai, ilgi arba 3/4, vyriški arba moteriški, tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamušalas, kailinė apikaklė, sveria 5 sv. $253.00
Geriausios rūšies avikailiai, tikro kailio, 3/4, sveria 5 sv. $690.00
Dirbtinio minko kailis apsiaustui, 3 jardai, Delux, sveria 6 sv. $115.00
Dirbtinio minko kailis apsiaustui, 3 jardai, Ranch, sveria 6 sv. $98.00
Jeans "Wrangler" arba "Levi" (siuntinyje gali būti dvejos), viena pora sveria 2 sv., kaina už vienerias $46.00
Jeans, rumbuoto velveto, siuntinyje gali būti dvejos, kaina už vieneras $48.00
Vyriškas arba moteriškas megztinis, sveria 1 1/2 sv. $46.00
Vilnonė arba šilkinė skarelė $14.00
Sudedamas lietsargis, sveria 1/2 sv. $15.00
Vyriški arba moteriški odiniai pusbačiai, sveria 1 1/2 sv. $57.00
Puiki medžiaga suknelei $37.00
Angliška medžiaga eilutei $69.00
Angliška medžiaga eilutei $80.00
Angliška medžiaga eilutei $110.00
Aksomo medžiaga eilutėm, 3 m., dvigubo pločio $92.00
Kalkuliatorius T1 — 33, Texas $65.00
Kalkuliatorius T1 — 51 — 111, profesijonalinis $115.00
Stetoskopas, Littmann $71.00

Šiuos maisto gaminius galima siųsti su drabužiais: 1/2 sv. arbatos $4.50; 1/2 sv. nescafės — 7.00; 1 sv. pupelių kavos — 8.00; 1 sv. šokolado — 8.00; 40 cigarečių — 5.50.

Sudarant siuntinį savo nuožiūra, reikia pridėti persiuntimui $48.00

Pasiunčiame pramogines ir kitokios muzikos plokšteles.

Sudarome testamentus, adminstruojame nuosavybes, tarpininkaujame išrūpinant Lietuvoje gyvenančioms žmonoms pensijas, persiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis arba valiuta.

BALTIC STORES & CO.
(Z. Juras)
11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England,
Tel. 01 460 2592

Romanas "Ant marių krašto"

Vėl nauja Marijos Aukštaitės beletristikos knyga

PR. NAUJOKAITIS

Kanadoje gyvenanti išeivijos lietuvių rašytoja veteranė (g. 1896 m.) Marija Aukštaitė, savo vaikų padedama, vėl išleido naują knygą — romaną "Ant marių krašto". Jos dvi ankstesnės beletristikos knygos "Išeivės kelių" (1978) ir "Išeivė" (1980) yra autobiografinių atsiminimų pobūdžio. Dar anksčiau M. Aukštaitė yra išleidusi stambią eilėraščių knygą "Rožių vasara" (1966).

Romane "Ant marių krašto" autorė jau visai neįpina nei savo biografijos, nei atsiminimų. Čia vaizduojami įvykiai Lietuvos pajūryje dar gerokai prieš I-ąjį pasaulinį karą. Tačiau būdingesnių laikotarpio bruožų kiek išryškėja tik romano pabaigoje — užgriebiamas net nepriklausomos Lietuvos kūrimasis.

Veiksmo vieta gerokai suabstraktinta. Vaizduojamas didelis Pamarės dvaras — su rūmais ir pilimi, su puošnia koplyčia ir to dvaro gyventojai — bajorai Saulius Kulpavičius, Marilė Kulpavičienė ir jų talentinga dukra Silvija. Dvare taip pat gyvena kapelionas, italas dailininkas Pierro Geniozo, muzikas Montini. Gausių tarnų tarpe yra sodininkas, ūkvedys, notaras, vežėjas. Kaimynystėje mažesniame dvare gyvena lietuviai bajorai Daunorai. Jų sūnus Valentinans draugauja su Silvija, tačiau Kulpavičiams jis atrodo nepakankamai turtingas, kad tiktų į žentus.

Lietuvos žemėlapyje nerastume nei tokio Pamarės dvaro, nei tokio granitiniais krantais pajūrio. Ir laikotarpio atspalvis silpnokas. Kad tai caro valdymo laikai, suvokiame iš rusų policijos ir rusų revizorių dalyvavimo įvykiuose. Bet aiškus anachronizmas yra užuomina apie balso įrašymą juostelėn. (Tada tokie dalykai dar nebuvo išrasti).

Romano siužetas yra gana turtingas, išryškinti ir svarbiausieji veikėjai, nors jų psichologijos ir nelabai paisoma. Intriga pinama sumaniai, įvykių kaita gana dinamiška, sugeba skaitytoją pririšti. Paliečiami ir kultūriniai bei socialiniai klausimai. Autorė kaimo romane nevaizduoja, bet rodo gausius didelio dvaro kumetynus. Žmonės gyvena aplūžusiose trobelėse, susikimšę, bet ilgisi šviesesnių dienų, veržiasi į mokslą, yra nuostabiai dori, klusnūs, geraširdžiai, veja šalin iš kažkur atsidanginusius revoliucijos agitatorius. Kulpavičiai yra humaniški dvarininkai, savo darbininkų neskriaudžia, tačiau jų socialine ir kultūrine padėtimi nesirūpina. Mūrinius kumetynus pastato ir kumečių vaikams įsteigia dvare mokyklą tik Kulpavičių dvarus paveldėjęs Valentinas Daunoras, o iš Kulpavičių tik Silvija nuolatos lanko kumetynus, slaugo ligonius, šelpia vargšus ir našlaičius. Kai brolio sūnus kunigas Bronius Kulpavičius primena dėdei socialinę ir kultūrinę kumečių padėtį, šis tik susinervina ir nežada toje srityje ką nors keisti.

Galima spėti, kad Kulpavičiai laiko save lietuviais, kalba lietuviškai, tik kaikada prancūziškai, tačiau sulenkėjimo nematyti, taip pat nematyti ir didesnio rūpesčio lietuviškais reikalais.

Valentinas Daunoras yra jau sąmoningas lietuvis, rašo lietuviškus eilėraščius, deklamuoja Maironį.

Pamarės dvaro aplinkoje, akmens namelyje, lyg senovės pilyje gyvena buvęs rusų kariuomenės generolas lietuvis Bonarskis, nukentėjęs nuo rusų už slaptą lietuvišką veiklą. Lietuvos nepriklausomybę atstatant dalyvauja jau platesni visuomenės sluogsniai. Tačiau nei knygnešių, nei kovos dėl lietuviškos spaudos autorė net neužsimena, nors vaizduojamasis laikotarpis to užsiminimo reikalautų.

Štai suglausta romano įvykių eiga. Iš tolimesnės kelionės grįždama, Silvija sustabdo vežėją ant kalno nepertoliausiai nuo namų, o pati užlipa į pušimis apaugusį kalnelį pasigrožėti gamta. Čia išgyvena pakilią kūrybos valandą ir sukuria nuostabų muzikos kūrinį "Miško simfoniją". Iš pajūrio dainuodamas ateina į kalnelį ir Silvijos sužadėtinis Valentinas. Abu svajoja, gyvena kilniais meilės jausmais. Bet idilę nutraukia du greta vienas kito netikėti šūviai. Silvija krenta pašauta. Valentinas nuneša ją į karietą ir skuba visi į Pamarės dvarą. Kulpavičienė apalpsta, apserga nervų sukrėtimu, o sujaudintas Kulpavičius pašaukia rusų policiją ir įsako suimti Valentiną ir vežėją, net smulkiau jų nepaklausinėjęs (melodraminė situacija, nepaisymas psichologijos).

Kelias dienas trunka Silvijos laidotuvės. Jų metu skubiai rieda daug įvykių. Miško sargas Vargulis atsiveda į dvarą sumuštą savo jaunutį sūnų Kaziuką, apkaltinęs jį panelės nužudymu. Mat, šis slapta pasigriebęs tėvo šautuvą, išbėgęs buvo į mišką pašaudyti į taikinį. Kaziukas buvo doras vaikas, dėlto savo kaltę jis skaudžiai išgyvena. Kaziukas nori tik atsiprašyti dvarininkus, kad jam atleistų už netyčia įvykdytą nusikaltimą. Bet ponai į jo atsiprašymą nekreipia dėmesio.

Įtampos metu į pilį atvyksta puošniai apsirengęs ponas, save vadinęs grafu Šulcu, o iš tikrųjų yra iš kažkur atsidanginęs baltųjų vergių pirklys Erdmis Lugoša. Jis Kulpavičiui prisipažįsta, kad Valentinas buvęs jo konkurentas siekiant Silvijos, kad jis, taikydamas į Valentiną, nušovęs Silviją. Dabar jis atgailaująs ir nenoris, kad dėl jo kaltės nukentėtų nekalti žmonės. Čia pat parašo testamentą, kuriuo visus savo didelius turtus paskiria nukentėjusiam Kaziukui. Kulpavičius paskiriamas testamento vykdytoju. Silvija palaidojama Kulpavičių išmūrytoje kriptoje. Žmonių daugybė savo buvusiai geradarei atsilygina maldomis ir gėlių vainikais. Valentinas ir vežėjas paleidžiami iš kalėjimo, o tikrasis kaltininkas pasodinamas jų vietoje.

Miško sargas Vargulis neprimima žmogžudžio malonės, jo nedoru būdu susikrautų turtų. Testamentas užšaldomas, kol Kaziukas taps pilnamečiu. Kartu su kunigu Bronium Kulpavičius įsteigia moksleivių fondą. Kaziukas galės siekti mokslo.

Gydytojai pataria Kalpavičiams išvažiuoti ilgesniam laikui iš namų. Jie išsirengia į Šventąją Žemę ir kelionėje žūva traukinio nelaimėje. Valentinas paveldi Pamarės dvarus ir kartu su kun. Bronium vykdo kultūrines bei socialines reformas: padidina kumečių atlyginimus, įsteigia ligoninę, mokyklą.

Valentinas tarp savo mokinių pastebi mergaitę Beatričę, labai panašią į mirusią mylimąją Silviją, su ja suartėja, pasiunčia ją į Vilnių, kad ten baigtų gailestingų seserų mokyklą, ir po to ją veda.

Mokslus baigęs Kaziukas Vargulіukas ant kalnelio, kur žuvo Silvija, pastato daug vilų, kad ten mokslus einąs jaunimas galėtų praleisti vasaras. Pastatomas ir paminklas Silvijai. Nepriklausomybės kovose dalyvauja beveik visi Pamarės gyventojai.

Taigi romane paliečiama daug svarbių dalykų. Viskas mėginama atskleisti gyvų žmonių veikla. Veikėjai yra pakankamai išryškinti, gal kiek pagražinti, paidealizuoti (ypač Silvija, paskui Beatričė), bet netrūksta ir psichologinių spragų.

Pats didžiausias romano trūkumas yra autorės pamėgtas, jau seniai atgyvenęs, sentimentalistinis vaizdavimo būdas. Verkia ir verkšlena su priežastimi ir be priežasties ne tik moterys ir vaikai, bet ir suaugę vyrai. Ir tų saldžių ir pasaldintų žodelių iš tikro perdaug!

Reiklesnis skaitytojas nelabai bus patenkintas ir gerokai archaišku stiliumi — su nutęstais pažyminiais po pažymimojo žodžio. Šiaip kalba gana žodinga, pasakojimas (kur atsisakoma pigaus sentimentalizmo) plaukia sklandžiai.

Tik kūrinio pabaiga yra visiškai nevykusi. Lietuvos nepriklausomybės kūrimas, paskui karo ligoninės perkėlimas į Pamarę, net kažkokio pogrindžio išgalvojimas, kai jau Lietuvos priešai nugalėti, ir net Beatričės siuntimas į kažkokią slaptą misiją — yra nevykusios fantazijos padariniai. Autorei geriausiai sekasi vaizduoti realius, neišgalvotus įvykius ir vaizdus.

Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje, kur ilsisi jau per tūkstantį tautiečių

Būdingas Kanados gamtos kampelis — salelė Georgian Bay vandenyse
Nuotr. B. E. Liškausko

Marija Aukštaitė, ANT MARIŲ KRAŠTO. Romanas — istorinis amžių duelis. Išleido A. F. Navikevičius. Viršelį ir aplanką nupiešė dail. J. A. Navikevičius. Kalbą prižiūrėjo Česlovas Senkevičius. Toronto 1981 m., 419 psl. Kaina — $10.

Atsiųsta paminėti

MEDICINA, Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos žurnalas, 1981 m. 1-2 (57-58) nr. Redaktorius — V. Šaulys (2639 W. 86th Street, Chicago, IL 60652, USA), administratorė — Birutė Skrinskienė (33441 Lake Shore Blvd., Eastlake, Ohio 44094, USA).

Andres Kueng, A DREAM OF FREEDOM. Four decades of national survival versus Russian imperialism in Estonia, Latvia and Lithuania 1940-1980. Boreas Publishing House, Cardiff, New York, Stockholm, Sydney, Toronto, 1981, 272 p.

IŠVEŽTUJŲ LIETUVIŲ SĄRAŠAS. Stalino teroras 1940-1941. Sudarė Leonardas Kerulis, įvadą parašė dr. V. S. Vardys. Išleido Pasaulio Lietuvių Archyvas. Čikaga 1981 m., 520 psl.

LAIŠKAI LIETUVIAMS, religinės ir tautinės kultūros žurnalas, 1981 m. spalis, 9 nr. Redaktorius — Juozas Vaišnys, SJ, administratorė — Aleksandra Likanderienė. Adresas: 2345 W. 56th Street, Chicago, IL 80636, USA. Metinė prenumerata — $8 JAV.

LAIŠKAI REDAKTORIUI VII

Humoristinės temos

Mielas Kunige Redaktoriau,

Nors visuose trijuose Aloyzo Barono humoristinės poezijos rinkiniuose paliesta įvairi problematika, tačiau kiekviename jų vyrauja viena kuri tema, specifiniai pabrėžta ir išskirta, o kitos paliestos mažiau, atsitiktinai. Gal todėl, kad per ilgesnį laikotarpį eilių susidaro gausus pluoštas, beruošiant programas. Pvz. "Valerijono lašuose" dominuoja meilės motyvai: jieškojimas turtingų vyrų su puošniais automobiliais, partnerių neištikimybė, moralės principų nepaisymas ir t. t. Kone pusė šio rinkinio eilėraščių paskirta tokiai ar panašiai aktualijai.

"Valerijono lašai" išleisti 1954 m., tai yra 3 metai prieš vedybas. Jis vedė 1957 m., eidamas jau 40-sius metus, Nijolę Narbutaitę, beveik 20 metų už save jaunesnę. Ima pagunda spėti, kad merginų lengvapėdiškumas, vaikymasis turto, madų, lengvo ir nerūpestingo gyvenimo galėjo mūsų autorių atbaidyti nuo vedybų ilgą laiką, gal net svyruoti — vesti ar nevesti. . .

Pavyzdžiui:

Dar daug teks burti myli, nemyli,
Dar daugel kremo teks išgadinti.
Daug Fordas daro automobilių
Tavo rūtelėm žaliom suminti.
(Burtai, 31 p.)

Su gamta ir žmogelis pakilo,
Tiesia ranką į svetimą pačią.
Jei pirštus nuo dviejų ir nusvilo,
Tai vistiek prisipratins trečią.
(Pavasariniai pakilimai, 49 p.)

Sukas ratai ševroleto,
Ir vairuoji su ratu.
Sukas greičiu neregėtu
Tavo žmona su kitu.
(Viskas apvalu, 54 p.)

"Trejos devynerios" (1961 m.) yra pastebimai labiau apvaldytas rinkinys ir tematiškai įvairesnis už pirmąjį. Šia humoristika autorius mus gydo nuo blėstančio patriotizmo, susiskaldymo, šykštumo, susvetimėjimo vienas kitam.

Daug recenzijų parašėm,
Daug išliejom rašalų,
Daug draugų gražiai sutašėm,
Garbingai iš pasalų.
(Iš pasalų, 35 p.)

Lietuvninkais mes esame gimę,
Amerikiečiais norim būt.
O tie, kur Sibire ar Kryme,
Tegu neleidžia jai pražūt.
(Lietuviais esame mes gimę, 41 p.)

Netiesa, ne, kad mus senos tėvynės,
Dvasia tvirtoji gęsta milžinų,
Net ir Pilėnų niekas taip negynė,
Kaip kad aš savo pinigus ginu.
(Pilėnai, 60 p.)

"Alijošiaus lapuose" (1975 m.) šlama kultūrinis išsekimas, politinis erzelis, paliečiamos, galima sakyti, išeiviškojo gyvenimo pačios skaudžiausios ir atviros negerovės nieko nevyniojant į vatą. Ypač tenka politikai ir kultūrai.

Profesorius Šalkauskis rašė
Apie kultūrų jungimus,
Sujungus vandenį ir skačių,
Tuoj ima kultūrėt žmogus.
(Kultūrų sujungimas, 10 p.)

Jei aš darau, tai viskas gera,
Darbai, draugai ir pinigai,
O jei gu kitas ką padaro,
Aš net alpstu, — kaip taip blogai?
(Nepagydomos ligos, 52 p.)

Giedam te vienybė dega
Mūs širdy, ir mūs sieloj.
Tiktai velnias ją ant rago
Maudo pragaro smaloj.
(Vienybė ir smala, 64 p.)

Tragedija parodė dantis prieš pat Aloyzo mirtį. Tuoj po Naujų Metų (1980) sausio pradžioj, grįždami iš kažkokio parengimo, sustojome pas Andrijauską (draugiška ir jauki užeiga, palaikanti mūsų tautinę ir kultūrinę veiklą) ir ten sėdėjome kurį laiką apdūmodami dienas ir valandas. Aloyzas, pakeldamas alaus stiklą, išsitarė: "Gyvenu paskutinį dešimtmetį". Deja, buvo tai ne paskutinis dešimtmetis, o paskutiniai metai!

Užrašydamas man "Alijošiaus lapus", autorius šitaip suposmavo:

Bėgant greitai mūsų metams
Tarp visų etapų,
Vis paimki į sveikatą
Alijošiaus lapų.

Taip ir darau, Daktare, dėkui už receptą.

Anatolijus Kairys

"Rytų Lietuva"

dr. A. BUDRECKIO redaguotas veikalas

Įsigydamas šį istorinį veikalą, paskubinsi jo išleidimą anglų kalba, kuris angliškai skaitančią visuomenę supažindins su Rytų Lietuvos istorija.

Kanadoje veikalą galima įsigyti pas **JERONIMĄ CICĖNĄ, 21 Alhambra Ave., Toronto, Ont., M6R 2S4, Canada. Knygos kaina $15.00 plius $1-2 pašto išlaidoms padengti.**

Šis veikalas yra Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos leidinys.

Iš okupuotos Lietuvos

Iš poemos "Lietuva"

Aš pabudęs ant kalno granito,
Pakylu, pasivertęs ūku,
Ir stebiu: Lietuva kur pranyko,
Kur tie slėniai žalių Panerių.

Toliai žodžius sudildę pirmuosius.
Gėlės jėgą šiandieną turiu.
Ir siela, širdimi nukamuotas,
Tik svajonėm silpnutėm žiūriu.

Kur tėvynėj tos parugės žalios,
Kur lakštutė nemiega naktų?
Išsiilgo širdis, kiek tik gali,
Lietuvos, tėvų žemės balsų.

Vakarais tenai langą atvėręs,
Aš klausydavau pempių balsų.
Rodės, mūsų tėvai atsikėlę
Vasarojumi džiaugės gausiu...

Gal nuvyksiu aš ten sutemoje,
Ne žmogum — tai baltaisiais rūkais.
Tu palaiminta, tu man vis moji.
Juk ir tu vargo dalią rinkais!

Apsirinksim mes paruges margas,
Kilsim javo auksinio puotoj.
Ne, Tu neik — pas mane didelis vargas.
Mylimasis, dar neik pakol kas!

Antanas

Lietuva, 1959 kovo 5

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

TARPTAUTINĖJE DYKUMŲ TYRINĖJIMO KONFERENCIJOJE Kaire, Egipte, lapkričio 2-9 d.d. dalyvaus prof. dr. Vytautas Klemas, pasižymėjęs su erdvių satelitais susietais žemės ir jūrų tyrinėjimais. Jis žada susipažinti su Nilo upės tvenkiniais, hidrologijos laboratorijomis.

PIRMĄ ŠIO SEZONO DAILĖS PARODĄ Niujorko lietuviams mažojoje Kultūros Židinio salėje spalio 3-4 d.d. surengė birutietės, pakvietusios dail. Vandą Balukienę iš Čikagos. Ji yra tapytoja, studijas pradėjusi Vilniaus dailės akademijoje, jas tęsusi Freiburge, V. Vokietijoje, ir Čikagos dailės akademijoje. Pastaruoju metu pasižymėjo geometriniais abstraktais, savotišku audinių stiliumi, kurin kelias buvo raštas iš lietuviškų audinių.

MARIJA SAULAITYTĖ-STANKUVIENĖ Connecticuto universitete apgynė anglų literatūros daktorato disertaciją "Išeivijos tema Vladimiro Nabokovo kūryboje". Naujoji daktarė jau treti metai dėsto lietuvių kalbą ir literatūrą Illinois universiteto Circle Campus slavistikos fakultete. Lig šiol ji dirbo kaip dėstytoja, o dabar, gavusi doktoratą, buvo paaugštinta į asistentę profesorę.

DAIL. ROMAS VIESULAS dalyvavo tarptautinėje grafikos parodoje Jugoslavijoje, susilaukusioje 574 dailininkų iš 61-nos valstybės. Praėjusią vasarą su savo knygženkliais jis taip pat buvo įsijungęs į parodas Lenkijoje ir V. Vokietijoje.

SOL. VIRGILIJUS NOREIKA, tenoras, Vilniaus operos ir baleto teatro direktorius, mėnesio viešnagei yra atvykęs Australijon. Koncertus lietuviams jis pradėjo spalio 18 d. Adelaidėje, Burnside miesto rotušėje, ir spalio 25 d. Melburno Lietuvių Namuose. Paskutinis koncertas spalio 31 d. yra numatytas Sydnėjaus operos rūmų muzikiniams įrašams skirtoje salėje. Solistui akompanuoja iš Vilniaus atsivežta pianistė Gražina Ručytė-Landsbergienė.

VYR. SKAUČIŲ ŽIDINYS "VILIJA" dail. Prano Lapės kūrinių parodą Niujorko lietuvimas planavo surengti lapkričio 14 d. Brooklyne, Kultūros Židinyje. Kadangi tą dieną yra numatytas "Laisvės Žiburio" rudens koncertas, dail. P. Lapės paroda perkeliama į lapkričio 7 d. Jos atidaryme dail. P. Lapė skaitys paskaitą apie lietuvių dailės terminiją, sekančią dieną rodys skaidres, kalbės bendrais lietuvių dailės reikalais.

SOL. GINA ČAPKAUSKIENĖ, sopranas iš Montrealio, koncertinį sezoną su bostoniečių pianistu Saulium Čibu spalio 11 d. pradėjo Worcesteryje, Mass., Maironio parke. Koncertą ir vakarienę ten surengė Nekaltai Pr. Marijos seselių rėmėjai, sutelkę apie 250 dalyvių. Koncerto pradžiai sol. G. Čapkauskienė buvo pasirinkusi ištrauką iš G. F. Haendelio oratorijos "Samsonas", arijas iš W. A. Mozrto "Figaro vestuvių", A. Scarlatti "Edimiono ir Cintijos". Viešnia iš Montrealio JAV lietuviams taipgi buvo nuvežusi keturias jau anksčiau koncertuose girdėtas torontiečio kompoz. J. Govėdo dainas. Koncertą ji užslendė arija iš G. Meyerbeerio operos "Hugenotai". Šiltai sutikta, virš programos atliko V. Kuprevičiaus "Lakštingalos giesmę", W. A. Mozarto "Lopšinę", G. Puccini "Madame Butterfly" arijų. Akompaniatorius S. Cibas koncertą papildė koncertiniu valsu iš R. Strausso operos "Rožių kavalierius", viena F. Chopino balade. Šia proga prisimintina, kad Čikagoje sudarytas komitetas, vadovaujamas Jono Talandžio, yra pasiryžęs išleisti antrą sol. G. Čapkauskienės dainų ir operų arijų plokštelę. Lėšos telkiamos: išankstine $10 plokštelės prenumerata, $25-100 garbės prenumeratomis, neribotais mecenatų įnašais nuo $100. Čekiai turi būti rašomi: Gina Capkauskas Record Fund ir siunčiami komiteto ižd. Juozui Šulaičiui, 1237 Woodside Rd., La Grange Park, IL 60529, USA.

45-SIS PEN KLUBO SUVAŽIAVIMAS Lijono mieste, Prancūzijoje, rugsėjo 22-23 d.d. paminėjo šios pasaulinės rašytojų organizacijos deimantinę sukaktį. Lietuvių atstovų suvažiavime nebuvo, bet Lietuva neliko užmiršta. Suvažiavimo išvakarėse buvo išleistas pranešimas, kurį paruošė 1963 m. įsteigtas PEN komitetas kalinamų rašytojų teisėms ginti su savo pirm. M. Scammellu. Pranešiman yra įtraukti net 33 rašytojai ir žurnalistai, uždaryti sovietiniuose lageriuose bei kalėjimuose. Tą sąrašą sudaro rašytojai, pogrindinės spaudos darbuotojai: 14 ukrainiečių, 9 rusai, 8 lietuviai, vienas estas ir vienas armėnas. Lietuvių sąraše buvo — Vytautas Skuodis, Gintautas Iešmantas, Povilas Pečeliūnas, Viktoras Petkus, Petras Lukoševičius, Julius Sasnauskas, Algirdas Statkevičius ir Antanas Terleckas. Komiteto pirm. M. Scammell pareiškė, kad šį kartą sąrašas paruoštas pagal tautybes, nes tie kaliniai yra persekiojami už savo tautiškumą bei tautinės kultūros gynimą. Kalinių suskirstymo tautybėmis pageidavo PEN išeivių centrai. PEN klubo suvažiavime šį kartą nemažas dėmesys teko politikai. Tai liudija ir pagrindinė suvažiavimo tema "Literatūra — viltis krizių siaubiamam pasauliui".

ANTKAPIAIS ANT KAPŲ ir atminimo lentomis prie namų, kuriuose jiems teko gyventi, bus pagerbti trys mirusieji teatralai: baritonas Antanas Sodeika, dainavęs pirmajame G. Verdi "Traviatos" spektaklyje, palikęs gilius savo pėdsakus Kauno operoje, Valentinas Adamkevičius, Vilniaus operos tenoras, ir dramos aktorius Stepas Jukna.

TRAKŲ ISTORIJOS MUZĖJUS susilaukė apie 800 XVII šimtmečio pradžios monetų. Jos buvo rastos Vievyje, Vilniaus gatvėje, kasant riovį telefono kabeliui. Šį įdomų lobį sunkiame puodelyje sudarė penkių rūšių monetos — įvairių valstybių variniai šilingai, sidabrinės kapeikėlės.

PANEVĖŽIO PARODŲ RŪMUOSE rudeninę savo kūrinių parodą surengė 30 šiauliečių dailininkų, sutelkusių 99 tapybos, akvarelės, skulptūros, grafikos ir batikos darbus. Parodos atidaryme apie šiauliečių dailininkų veiklą bei jų kūrybą kalbėjo respublikinės premijos laureatas Vitolis Trušys.

TRADICINIS NOVELĖS VAKARAS kiekvieną rudenį rengiamas Klangiuose, gimtosios Petro Cvirkos sodybos kieme. Šiemet jame dalyvavo ir savo kūrinius skaitė J. Mikelinskas, V. Dautartas ir A. Tamaliūnas. Prisiminimais dalijosi P. Cvirkos vaikystės dienų bičiulis K. Staniulis. Koncertinę programą atliko Kauno dirbtinio pluošto gamyklos etnografinis vaikų ansamblis, vadovaujamas V. Štulgos.

ŠEŠTOJI MOKSLINĖS LENKŲ KNYGOS PARODA rugsėjo 11 d. atidaryta centrinėje Lietuvos Mokslų Akademijos bibliotekoje. Apie 600 leidinių Vilniun atsiuntė Lenkijos Mokslų Akademijos mokslinių knygų platinimo centras. Pagrindinis dėmesys šioje parodoje teko humanitarinei literatūrai, fizikos, matematikos, ekonomikos ir gamtos mokslų leidiniams.

KLAIPĖDOS DRAMOS TEATRAS, grįžęs iš gastrolių Panevėžyje, naują sezoną pradėjo V. Mereškos pjesė "Proletarinės meilės malūnas". Spektaklyje vaidino populiarieji aktoriai — B. Barauskas, V. Paukštė, V. Kancleris, A. Venckūnas, I. Simonaitytė, V. Leonavičiūtė. Vyr. rež. P. Gaidys ruošia italų dramaturgo A. Nikalajaus pjesę "Vyras ir žmona", E. Rostano pjesę "Siranas de Beržerakas". Jaunasis rež. R. Vikšraitis dirba su A. Ostrovskio pjese "Kiekvienam gudruoliui pakanka kvailumo". Į teatro planus taip pat yra įtraukta E. Švarco pjesė vaikams "Paprastas stebuklas". Veteranė rež. K. Kymantaitė repertuarą praturtins spektakliu "Sename dvare" Šatrijos Raganos apysakų motyvais. Sovietiniams dramaturgams atstovaus dvi pjesės — V. Mereškos "Naktiniai žaidimai" ir G. Kazancevo "Ir nutrūko sidabrinė gija".

VILNIAUS DAILĖS INSTITUTĄ šiais metais baigė nauja jaunųjų skulptorių laida. Geriausi diplominiai skulptorių darbai papuošia Lietuvos miestus. Taip 1973 m. iškilo V. Krutinio "Metraštininkas", S. Kuzmos "Vilniaus vartų sargybinis". Abu jie buvo prof. G. Jokūbonio auklėtiniai. Trys šiemetinės laidos absolventų skulptūros yra skirtos Vilniaus senamiesčiui: Romo Kvinto "Fotografas", Vytauto Naruševičiaus "Teatras" ir Nagio Nasvyčio "Stikliai". R. Kvintas yra prof. G. Jokūbonio auklėtinis, V. Naruševičiaus ir N. Nasvytis — prof. N. Petrulio. Bronzinė statula "Fotografas" yra natūralaus žmogaus dydžio. Ji bus pastatyta prie įėjimo į Vilniaus fotografijos saloną. Senuosius universiteto rūmus papuoš "Teatras" — senoviškai apsirengusio aktoriaus statula, rankose laikanti įrašą: "Ars bene vivendi". Bronzos ir titano "Stikliams" yra parinkta Antokolskio ir Stiklių gatvių sankryža. Šią skulptūrą sudaro dvi vyrų figūros, nešančios stiklo lakštą.

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS istorijos instituto menotyros skyrius išleido veikalą "Lietuvos teatras 1918—1929", apimantį pirmąjį mūsų profesinio teatro dešimtmetį. Didžiausią skyrių apie dramos teatrą paruošė Antanas Vengris, apie operos — Vytautas Maželka, apie baleto teatrą — Žilvinas Dautartas. Savo skyriuose jie nuosekliai atskleidžia profesinio teatro kūrimosi sąlygas, per dešimtmetį nueitą kelią, paliečia didesnės reikšmės turėjusias mėgėjų ir pusiau profesines grupes. Skaitytojai plačiai supažindinami su J. Vaičkum, K. Glinskiu, A. Sutkum, B. Dauguviečiu, O. Rymaite, O. Kurmyte, P. Kubertavičium, K. Petrausku, A. Sodeika, O. Dubeneckiene, O. Malėjinaite, J. Jovaišaite bei kitais teatralais. Autoriai, rinkdami medžiagą, naudojosi senomis knygomis, spauda, pokalbiais su anuometinio teatro liudytojais, jų paliktais prisiminimais, asmeniniais archyvais. Dramos teatrui didžiausios įtakos turėjo teatrinius mokslus baigusieji režisoriai — J. Vaičkus, K. Glinskis, A. Sutkus, vėliau — B. Dauguvietis. Pirmajame operos teatro dešimtmetyje ryškiausius pėdsakus paliko ne dirigentai ar režisoriai, bet sol. Kipras Petrauskas. Pasak recenzentės Audronės Girdzijauskaitės, šiame veikale yra solidus dramos skyrius, plačiai aprašytas operos kelias, bet išsamumo trūksta baleto teatrui.

V.Kst.

CHOLKAN
R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

DĖMESIO, LIETUVIAI!!!

- Parduodantiems per mus nuolaida
- Nemokamas nejudomo turto įkainojimas
- Sąžiningas patarnavimas visuose nejudomo turto reikaluose
- Daugiau kaip dvidešimt penkerių metų patirtis

2336 Bloor Street West – Tel. 763-5555
PRANAS KERBERIS namų 239-5923
ANTANAS GINIOTIS namų 769-9356

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:
Pirmadieniais 10 - 3
Antradieniais 10 - 3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10 - 8
Penktadieniais 10 - 8
Šeštadieniais 9 - 1
Sekmadieniais 9.30 - 1

MOKA UŽ:
90 dienų termin. indėlius 18½ %
term. indėlius 6 mėn. 18 %
term. indėlius 1 metų 17 %
term. indėlius 3 metų 15 %
pensijų s-tą 16 %
spec. taup. s-tą 17 %
tapomąją s-tą 11 %
depozitų-čekių s-tą 6 %

DUODA PASKOLAS:
asmenines nuo 20½ %
mortgičius nuo 19½ %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775
2239 Bloor Street West.
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR
1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258
• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

išryškina verslininkų organizacijų paruošta studija: dėl streiko $381 milijoną prarado statybos bendrovės, $639 milijonus — gamyklos, $400 milijonų — draudos ir finansų institucijos, $435 milijonus — įvairios paslaugų verslavietės, $335 milijonus — didmeninė prekyba, $624 milijonus — mažmeninė. Remiantis ta studija, dėl laikinų ir nuolatinių atleidimų, susietų su streiku, kanadiečiai prarado du milijonus žmogaus darbo dienų. Dienraštis klausia: "Kaip už šias kančias atsilyginama 23 milijonams kanadiečių? Pirmosios klasės laiškų pabranginimu nuo 17 centų iki 30 centų. Ar tokiu atveju Kanados valdžia gali stebėtis kritusiu savo populiarumu?"

Pašto kurjozus palietė ir didžiausias Kanados dienraštis "The Toronto Star", skaitytojus supažindinęs su laiškanešio Phil Capobianco išdaigomis. Tas tvirtas 26 metų amžiaus vyras sustabdė laiškų pristatymą 60-čiai Wallasey ir Strathburn gatvių gyventojų šiaurinėje Toronto dalyje. Priežastis — tose gatvėse kasami kanalizacijos grioviai, ruošiama nauja danga. Pasak P. Capobianco, jos pilnos žvyriaus krūvelių, keturių colių akmenukų, kuriuos minėtasis laiškanešys vadina dideliais aštriais akmenimis. Pristatydamas laiškus gyventojams, jis galėtų nusilaužti koją ar kaip nors kitaip susižeisti. Remiantis laiškanešių unijos sutartimi, P. Capobianco skundas buvo pripažintas pakankamai pagrįstu, laiškų pristatymas nutrauktas. Atsargusis P. Capobianca su laiškais pasirodys tik užbaigus gatvių remontą. Dienraštis stebisi, kaip tų gatvių gyventojams nupirktus gaminius įstengia pristatyti Simpsono, Eatono bei kitos prekybos bendrovės. Vaikai jiems atneša Toronto dienraščius. Gatvėmis saugiai vaikšto senukai, dirbančios motinos išsiveda ir parsiveda mažamečius vaikus, paliekamus darželiuose. Pranešimas baigiamas sarkastiška pastaba: koją P. Capobiancai gali sulaužyti kuris nors įtūžęs tų gatvių gyventojas tada, kai jau bus užbaigtas gatvių remontas ir kai jis vėl pasirodys su krepšiu laiškų po kelių mėnesių pertraukos.

Ministeris pirm. P. E. Trudeau, išskrisdamas Meksikon į konferenciją, kurioje svarstoma turtingųjų valstybių parama neturtingoms, pasiūlė susitikti su provincijų premjerais konstitucijos klausimu lapkričio 2 d. Esą susitikimas ir derybos dėl konstitucijos reformos galėtų trukti keletą dienų, nors dėl to teks atsisakyti Kanados biudžeto paskelbimo lapkričio 3 d. Tokiu atveju jį tektų atidėti dar vienai savaitei. Kai opozicinės partijos pareikalavo nedelsiant pateikti biudžetą parlamentui, ir P. E. Trudeau, ir finansų min. A. MacEachenas patarė kaltinti provincijų premjerus, atidėliojančius susitikimą. Į tai specialiu vedamuoju reagavo Toronto dienraštis "The Globe and Mail". Pasak jo, biudžeto pristatymas nieko bendro neturi su numatomu pasitarimu. Ministeris pirm. P. E. Trudeau su provincijų premjerais gali derėtis kelias savaites. Biudžetui paskelbti parlamente pakanka vieno finansų min. A. MacEacheno. Paties P. E. Trudeau dalyvavimas nėra būtinas. Laikraštis pabrėžia, kad biudžeto nekantraudami laukia kanadiečiai, nes jis atskleis ekonominius planus. Tik tada paaiškės, ar bus susilaukta valdžios paramos mortgičių palūkanų negalintiems pakelti namų savininkams, skolų užgultiems ūkininkams. A. MacEachenas buvo įsipareigojęs biudžetą paruošti ir paskelbti dar spalio mėnesį, o dabar jau peršokama į antrą lapkričio savaitę. Toks delsimas esąs nepateisinamas.

Namų reikalus tvarkantis min. P. Cosgrove paneigė socialistų vado E. Broadbento kaltinimą, kad tūkstančiams namų savininkų gresia jų praradimas, kai ateis laikas pasirašyti naujų morgičių sutartis su nepakeliamomis palūkanomis. Pasak E. Broadbento, tai liudija pačios vyriausybės studija. Ministeris P. Cosgrove paneigė, kad toks dokumentas iš viso egzistuoja. E. Broadbentą dabar netikėtai pasiekė kažkurio valdžios tarnautojo slapta atsiųsta dokumento kopija su paties P. Cosgrove parašu. Finansų min. A. MacEachenui skirtame dokumente teigiama, kad su mortgičių problemomis susidurs apie 100.000 kanadiečių šeimų ir kad iš jų apie 40.000 gali netekti namų. Dideli sunkumai laukia ir mažesnius uždarbius turinčių nuomininkų. Gautą dokumento kopija E. Broadbentas parodė spaudos atstovams. Jis reikalauja, kad P. Cosgrove atsistatydintų iš ministerio pareigų dėl viešai padarytos melagystės kanadiečiams.

Imigracijos min. L. Axworthy paskelbė suvaržymus turistams iš Indijos. Lig šiol jie Kanadon buvo įsileidžiami be vizų, o dabar turės gauti vizas. Jas teko įvesti dėl imigracijos įstatymų pažeidimo, kurį sukėlė masinis sikų grupės antplūdis Kanadon. Jie save laiko politiniais pabėgėliais, nes nori turėti nepriklausomą Chalistano provinciją Indijoje. Iš tikrųjų niekas sikų Indijoje nepersekioja. Jiems rūpi ne politinė globa Kanadoje, o geresnės gyvenimo sąlygos. Pastarųjų kelių mėnesių laikotarpyje politinės globos pasiprašė 1.500 sikų, kai tuo tarpu pernai tebuvo 25 prašymai, visi atmesti. Tie tariamieji politiniai pabėgėliai daugiausia pasirenka Torontą, turintį nemažą sikų koloniją. Nors prašymai atmetami, pilna grąžinimo procedūra užtrunka ilgą laiką. Valdžios lėšomis tokie sikai laikomi viešbučiuose, iš kurių jie stengiasi pabėgti ir pasislėpti. Toks sikų elgesys trukdo normalių imigrantų įsileidimą iš Indijos. Pagal Kanados įstatymus, būsimieji imigrantai turi kreiptis į Kanados atstovybes savo krašte, o ne atvykę Kanadon. Išimtis tedaroma tikriems politiniams pabėgėliams.

SPORTAS

SUVAŽIAVIMAS

Metinis ir visuotinis ŠALFASS suvažiavmas — 1981 m. lapkričio 14-15 d.d. Klevelando Lietuvių Namuose, 877 East 185th St., Cleveland, Ohio 44119, USA. Tel. (216)531-2131. Suvažiavimo pradžia — lapkričio 14, šeštadienį, 11 v.r. Jei darbotvarkė nebus baigta šeštadienį, teks posėdžiauti sekmadienį. Darbotvarkėje numatyti centro valdybos ir kitų pareigūnų rinkimai, įvairūs pranešimai, svarstymai klausimų — sporto fondo, istorijos, 1983 m. žaidynių, laisvės olimpiados, archyvo ir kitų.

BALTIEČIŲ TINKLINIO PIRMENYBĖS

1981 m. Š. Amerikos baltiečių klubinės tinklinio pirmenybės rengiamos lapkričio 28-29 d.d. Čikagoje. Rengia ŠALFASS Vidurio Vakarų apygarda.

Varžybos bus vykdomos vyrų, moterų, jaunių ir mergaičių klasėse. Jaunių ir mergaičių amžius — gimusieji 1962 m. ir jaunesni.

Dalyvavimas yra atviras visiems lietuvių, latvių ir estų klubams. Komandų skaičius neapribotas. Preliminarinė registracija — **iki š.m. lapkričio 1 d. šiuo adresu: Mr. Zigmas Žiupsnys, 7118 So. Mozart St., Chicago, IL 60629. Tel. (312)-776-6412.** Po preliminarinės registracijos bus nustatytas galutinis turnyro formatas.

1980 m. šias pirmenybes rengė Toronto estų SK Kalev, lapkričio 29 d. Scarboro, Ont. Šiose varžybose Čikagos LSK Neris tapo laimėtoja moterų, mergaičių ir jaunių klasėse, Toronto Latvių SK — nugalėtoju vyrų klasėje.

Mergaičių varžybos

XXVI-jų Kanados Lietuvių Dienų vaikų sporto šventės 1981. X. 10 mergaičių klasės rezultatai

Klasės G (gimusios 1975-1976 m.). 60 m bėgimas: 1. L. Žaliauskaitė, 12.1 sek.; 2. D. Batūraitė; 3. D. Batraks. 100 m bėgimas: 1. L. Žaliauskaitė, 20.3 sek.; 2. D. Batūraitė, 3. D. Batraks. 200 m bėgimas: 1. L. Žaliauskaitė, 45.7 sek. Beisbolo kamuoliuko metimas: 1. D. Batūraitė, 11.90 m; 2. L. Žaliauskaitė. Šuolis į tolį: 1. D. Batraks, 1.38 m; 2. D. Batūraitė.

Klasės F (gimusios 1973-1974 m.). 60 m bėgimas: 1. K. Alderdice, 11.3 sek. 100 m bėgimas: 1. K. Alderdice, 18.3 sek.; 2. J. Raškauskaitė. 200 m bėgimas: 1. K. Alderdice, 40.6 sek.; 2. J. Raškauskaitė. Beisbolo kamuoliuko metimas: 1. K. Alderdice, 16.53 m. Šuolis į tolį: 1. J. Raškauskaitė, 2.35 m.

Klasė E (gimusios 1971-1972 m.). 60 m bėgimas: 1. J. Jasiūnaitė, 10.1 sek.; 2. Puzerytė; 3. R. Alderdice. 200 m bėgimas: 1. J. Jasiūnaitė, 36.6 sek; 2. A. Puzerytė; 3. R. Alderdice. Beisbolo kamuoliuko metimas: 1. R. Alderdice 29.70 m; 2. A. Puzerytė; 3. J. Jasiūnaitė. Šuolis į tolį: 1. R. Alderdice, 3.05 m; 2. A. Puzerytė; 3. J. Jasiūnaitė. Šuolis į aukštį: 1. R. Alderdice, 0.97 m; 2. A. Puzerytė; 3. J. Jasiūnaitė.

Klasė D (gimusios 1969-1970 m.). 100 m bėgimas: 1. O. Stanevičiūtė, 16.2 sek.; 2. J. Jasiūnaitė; 3. A. Puzerytė. 400 m bėgimas: 1. O. Stanevičiūtė, 1:19.5 min. Šuolis į tolį: 1. O. Stanevičiūtė, 3,51 m. Šuolis į augštį: 1. O. Stanevičiūtė, 1.17 m.

Klasė C (gimusios 1967-1968 m.). 100 m. bėgimas: 1. I. Čuplinskaitė, 15.5 sek.; 2. R. Malinauskaitė; 3. I. Freimanaitė. 400 m bėgimas: 1. I. Čuplinskaitė, 1:16.3 min.; 2. R. Malinauskaitė. Rutulio (6 sv.) stūmimas: 1. I. Čuplinskaitė, 8.66 m; 2. R. Malinauskaitė; 3. I. Freimanaitė. Šuolis į tolį: 1. R. Malinauskaitė, 3.76 m; 2. I. Čuplinskaitė; 3. I. Freimanaitė. Šuolis į augštį: 1. I. Čuplinskaitė, 1.26 m; 2. I. Freimanaitė; 3. R. Malinauskaitė.

Berniukų varžybos

XXVI KLD vaikų sporto šventės berniukų klasės rezultatai

Klasė G (gimę 1975-1976 m). 60 m bėgimas: 1. A. Batūra, 13.2 sek.; 2. T. Rickevičius. 100 m bėgimas: 1. T. Rickevičius, 23.1 sek.; 2. A. Batūra. Beisbolo kamuoliuko metimas: 1. A. Batūra, 13.49 m; 2. T. Rickevičius. Šuolis į tolį: 1. R. Raškauskas, 2.09 m; 2. A. Batūra.

Klasė F (gimę 1973-1974 m). 60 m bėgimas: 1. M. Stanevičius, 9.9 sek; 2. P. Breen; 3. J. Batraks. 100 m bėgimas: 1. M. Stanevičius, 16.4 sek.; 2. D. Rickevičius; 3. J. Batraks. 200 m bėgimas: 1. M. Stanevičius, 38.6 sek.; 2. J. Batraks. Beisbolo kamuoliuko metimas: 1. P. Breen, 26.15 m; 2. A. Tyler; 3. D. Rickevičius. Šuolis į tolį: 1. J. Batraks, 2.88 m; 2. M. Stanevičius.

Klasė E (gimę 1971-1972 m.). 60 m bėgimas: 1. J. Freimanas, 10.0 sek.; 2. G. Batūra; 3. R. Malinauskas. 200 m bėgimas: 1. J. Freimanas, 36.8 sek.; 2. G. Batūra; 3. R. Malinauskas. Beisbolo kamuoliuko metimas: 1. G. Batūra, 31.69 m; 2. J. Freimanas; 3. R. Malinauskas. Šuolis į tolį: 1. A. Žaliauskas, 4.13 m; 2. Freimanas; 3. R. Malinauskas. Šuolis į augštį: 1. A. Žaliauskas, 1.30 m; 2. J. Freimanas.

Klasė D (gimę 1969-1970 m). 100 m bėgimas: 1. R. Čuplinskas, 15.2 sek.; 2. T. Freimanas. 400 m bėgimas: 1. A. Žaliauskas, 1:11.5 min.; 2. R. Čuplinskas; 3. T. Freimanas. Rutulio (6 sv.) stūmimas: 1. Aras Nausėdas, 8.26 m; 2. R. Čuplinskas; 3. T. Freimanas. Šuolis į tolį: 1. R. Čuplinskas, 3.64 m; 2. T. Freimanas. Šuolis į augštį: 1. R. Čuplinskas, 1.06 m; 2. T. Freimanas.

Klasė C (gimę 1967-1968 m.). 100 m. bėgimas: 1. J. Freimanas, 16.6 sek.; 2. G. Batūra; 3. R. Malinauskas. Rutulio (6 sv.) stūmimas: 1. Alg. Nausėdas, 10.12 m.

Rengėjai nuoširdžiai dėkoja visiems, kurie prisidėjo prie šios vaikų sporto šventės. Ypatinga padėka: A. Balniui, N. Batraks, J. ir K. Batūroms, R. Breen, A. Malinauskui, G. ir dr. Petrauskams, G. ir J. Raškauskams, R. Tamulioniui, I. ir B. Wilkinson ir A. Žaliauskui.

Algis Nausėdas

Ateitininkų žinios

Tradicinis Havajų vakaras įvyko spalio 17 d. Publika šiltai įvertino "Gintaro" dainininkes ir R. Paulionį, kurie atliko programą. Lengvos pakilios dainos, darniai atliktos, ypač su Paulionio priedu, labai tiko šokių vakarui. Visi gėrėjosi. Vakaro metu talkino visa eilė asmenų. Didžiausia padėka visiems tėvų komiteto nariams. Jiems padėjo p.p. Prakapai, p. Rūkienė, p. Slivinskienė ir p. Vaitonienė. Taipgi padėka visiem, kurie paaukojo fantus loterijai.

Pirmasis moksleivių susirinkimas įvyko spalio 18 d. Metų temą ir jos pasirinkimo priežastis paaiškino Violeta Slivinskaitė ir Darius Čuplinskas. Bendresnį įvadą su asmeniškais patyrimais pateikė V. Kolyčius. Buvo diskutuota, kaip toliau metų laikotarpyje gvildenti temą ir vykdyti kitus veiklos planus. Susirinkimas baigtas išvyka "pizzos" valgyti.

Moksleiviai spalio 25 d. Prisikėlimo salėje suruošė pyragų išpardavimą ir sutelkė lėšų savajai veiklai.

Pirmasis sendraugių susirinkimas įvyko spalio 18 d. Perskaityti praėjusio kongreso nutarimai ir nustatyti rėmai metų veiklai. Sėkmingiausiai praėjo pietūs, kuriuos suorganizavo S. Freimanienė. Sendraugių nario mokestį $5.00 renka R. Petrauskas.

Studentų valdybą sudaro: Laimis Andrulis, Rūta Girdauskaitė, Birutė Nakrošiūtė, Dana Petkevičiūtė, Algis Rašymas ir Rita Vingelytė.

Studentų Ateitininkų Sąjungos metinis suvažiavimas įvyks lapkričio 7-8 d.d. Toronte. Šeštadienio posėdžiai vyks Liet. Namuose, III augšte. Suvažiavimui rengti komisiją sudaro: A. Rašymas, V. Rūkaitė, Rūta Girdauskaitė, D. Petkevičiūtė ir kiti. Kas galėtų priimti studentų į nakvynę, prašome pranešti komiteto nariams.

B. Pabedinskienė paaukojo $50 ateitininkų veiklai paremti. Nuoširdus ačiū! **L. U.**

Skautų veikla

• Skautų tėveliai, skautininkai-kės su šeimomis ir draugais, skautų rėmėjai ir visi tautiečiai-tės yra kviečiami spalio 31, šeštadienį, vakarą smagiai praleisti su skautišku jaunimu kaukių baliuje, kurio metu vyks ir tėvų k-to bazaras. Dalyvavimu paremsime tuntų veiklą.

• Tuntų iškyloj įžodį atliko — skautės Daiva Grybaitė, prit. sk D. Simanavičiūtė ir L. Laurinavičiūtė.

• Mindaugo dr-vės informacinė sueiga įvyko spalio 21 d. Užsiregistravo 12 skautų. Pirmoji formali dr-vės sueiga — lapkričio 4 d., 7 v.v., Prisikėlimo Parodų salėje. Draugovės reikalais skambinti Tomui tel. 233-7321.

• Skautybė yra metodas veikti jaunimą patraukliu būdu, siekiant pilnutinio žmogaus ugdymo. Skautų sąjūdis yra platus ir veiksmingas visame laisvame pasaulyje. Kad skautavimą draudžia totalitariniai režimai, rodo, kiek jis gali būti svarbus piliečių ugdymui. **Č. S.**

A. E. LePAGE Daiva T. Dalinda, B. A.
Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!
• Nemokamas namo įkainojimas •
(Įstaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)
1576 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 537-3431
Namų 494-0605

AL GARBENS REALTOR
Telefonas 489 - 1543
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
ALFONSAS GARBENIS jums sąžiningai patarnaus parduodant, perkant, tvarkant mortgičius, įkainojant namus ir t.t. • LIETUVIAMS NUOLAIDA
Pirmoji lietuviška nekilnojamo turto agentūra Toronte, veikianti daugiau kaip 30 metų

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:
18½% už 90 dienų term. indėl.
18 % už 6 mėn. term. indėlius
17 % už 1 m. term. indėlius
15 % už 3 m. term. indėlius
18 % už pensijų ir namų planą
17 % už specialią taup. sąsk.
11 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:
20½% už asm. paskolas
19½% už mortgičius

AKTYVAI virš 28 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

FLORIDA REAL ESTATE
Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartamentai • Kondominiumai • Nuomojimas
Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813)360-2448 • Vakare (813)367-2413

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

AUTOMOTIVE FIBER
visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Islington, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 Telefonas 531-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5
FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

TORONTO

Toronto Lietuvių Vyrų Choro "Aras" koncertas Lietuvių Namų salėje spalio 25 d. susilaukė gausios auditorijos. Nors tai buvo naujosios choro plokštelės sutiktuvės, tačiau plokštelė nepasirodė. . . nebuvo baigta. Pranešėjai padėkojo rėmėjams už paramą ir pažadėjo plokštelę pristatyti į jų namus.

Koncertas pradėtas ariečių himnu apie erelį ir daina "Stoviu aš parimus". Tai gimininginga kūriniai, kuriuose išreikštas tėvynės ilgesys. Su nauja nuotaika scenoje pasirodė Toronte dar mažai girdėtas čikagiškis solistas A. Grigas. Jis atliko dvi ištraukas iš A. Ponchielli operos "Lietuviai". Vėliau jis pasirodė duete su sol. G. Čapkauskiene ir su "Aro" choru. Tai naujas veidas išeivijos solistų gretose ir tai gana pajėgus, turis sodrų, maloniai skambantį baritono balsą. Užtarnautai jis susilaukė gausių publikos katučių.

Sol. G. Čapkauskienė ir šį sykį švytėjo gera nuotaika bei solistiniu pajėgumu tiek lietuviškuose kūriniuose, tiek tarptautiniuose. Ypač lakštingališkai skambėjo jos balsas operų ištraukose.

"Aras", besiruošdamas plokštelės rekordavimui, gerokai pasitempė ir pasiekė augštą muzikinį lygį. Jisai sugeba atlikti ir gana sudėtingus kūrinius. Dirigento V. Verikaičio rankose jis tapo drausmingu ir išbalansuotu dainos vienetu. Tiek chorui, tiek solistams jautriai, budriai ir išbalansuotai akompanavo muz. J. Govėdas.

Daugiakultūrės Ontario Istorijos Draugija yra užsimojusi paruošti etninių laikraščių bibliografiją ir juos mikrofilmuoti. Projekto koordinatorius Jung Kim kreipėsi į "TŽ" redakciją, prašydamas surasti egzempliorius "Laisvosios Lietuvos" to laikotarpio, kai ji buvo leidžiama Toronte, būtent, nuo 1950 m. gegužės 18 iki 1952 m. rugpjūčio 19 d. Taip pat jieškomi egzemplioriai "Nepriklausomos Lietuvos" 1940 metų, kai ji buvo spausdinama Toronte, vėliau perkelta į Montrealį. Turintieji jieškomus leidinius prašomi pranešti "T. Žiburių" redakcijai tel. 275-4672.

St. Butkaus šaulių kuopa Detroite paaukojo "TŽ" $25.

Telefonu iš Venecuelos sostinės Karako sužinota, kad Danutė Statkutė-Rosales dalyvavo Kankuno konferencijoje Meksikoje kaip Venecuelos prezidento Luis Herrera vertėja. Ji buvo matoma ir televizijoje, kai vertėjavo pokalbyje tarp JAV-bių ir Venecuelos prezidentų. Netrukus ji, kaip vertėja, lydės prezidentą į Kiniją.

Telefonu pranešta, kad spalio 21 d. Bostone širdies smūgiu mirė Sofija Lukauskaitė-Jasaitienė, VLIKo garbės pirmininko dr. J. K. Valiūno uošvė ir p. Valiūnienės mamytė. Velionė buvo vyr. kartos agronomė, gyvulininkystės specialistė, baigusi Berlyno Žemės Ūkio Akademiją 1923 m. ir toliau specializavusis Danijoje. Lietuvoje buvo gyvulininkystės instruktorė Šiaulių rajone, redagavo ūkio srities leidinius, dirbo moterų organizacijose.

Kanados televizija (CBLT-TV, Channel 5) pradėjo daugiau domėtis etninių grupių gyvenime. Kadangi daugiau kaip pusę Toronto gyventojų sudaro neanglai, televizijos vadovybė nutarė įvesti kasdieninių žinių programon "Newshour" pranešimus ir apie etninių grupių gyvenimą. Tam reikalui paskirtas specialus korespondentas Sol Littman, anksčiau dirbęs Toronto "Stare". Jis yra sociologas ir žurnalistas, imigrantų sūnus. Jam talkina sekretorė Nancy Ing. Laiške "TŽ" redakcijai etninės grupės kviečiamos palaikyti ryšį su jais bei informuoti apie didžiuosius renginius bei svarbesnius įvykius, žinotinus plačiajai Toronto visuomenei. Jų telefonas: 925-3311, ext. 3383.

Danielius Pomerancas, 77 m., smuikininkės Danutės Pomerancaitės-Mazurkevičienės tėvas, mirė Toronte š. m. rugsėjo 24 d. Prieš keletą metų su šeima jis buvo atvykęs iš Lietuvos, kur nepriklausomybės laikais buvo žymus smuikininkas. Konservatoriją buvo baigęs Berlyne, ten kurį laiką turėjo savo orkestrą ir dažnai koncertuodavo. Atėjus Hitleriui, pradėjusiam žydų persekiojimą, D. Pomerancas persikėlė į Lietuvą. Dažnai koncertuodavo Konrado kavinėje Kaune. Sovietinės okupacijos metais grojo filharmonijos orkestre pirmuoju smuikininku. Karo metu buvo laikomas Dachau, Stutthofo ir Uttingen konc. lageriuose. Velionis paliko liūdinčią žmoną, dukrą ir žentą.

Romuvos stovyklavietė 1982 m. minės savo dvidešimtmetį. Jau dabar skautų vadovų dėmesys krypsta į šią reikšmingą sukaktį. Be abejonės, sukaktuviniai metai pareikalaus ir daugiau lėšų. Proga paremti skautus — yra šio šeštadienio, spalio 31, kaukių balius ir bazaras Prisikėlimo salėse.

Jungtinių Tautų 36-rių metų sukaktis Toronte paminėta spalio 23 d. savivaldybės rūmuose. Minėjimą surengė JT Draugija Kanadoje. Dalyvavo draugijos nariai ir geras būrys kviestinių svečių. Minėjimą pradėjo burmistras Art Eggleton. Po to sekė dr. George Ignatieff, Toronto universiteto kanclerio, buvusio Kanados atstovo Jungt. Tautose kalba. "Jungtinės Tautos, — sakė jis, — įsteigtos remiantis principu mylėk artimą kaip pats save. To principo laikosi ir dauguma religijų. Deja, nei religijoms nei Jungtinėms Tautoms to principo įgyvendinti iki šiol nepavyko. Kiek bilijonų skiriama ginklavimuisi ir kiek humanistiniams reikalams? Koks nuošimtis lenkų kareivių, karui su sovietais iškilus, kariautų sovietų ir kiek lenkų patriotų pusėje?" (balsas iš publikos — "Visi lenkai išeitų prieš okupantus").

Meninėje dalyje pasirodė solistai ir meniniai vienetai lenkų, egiptiečių, čekų, ukrainiečių, graikų. Pabaigoje buvo pristatyti iškilmėje dalyvaujantieji konsulai. Baltijos valstybių konsulų, atrodo, nebuvo. Tautos Fondo atstovas įteikė dr. Ignatieff dr. Pajaujo knygą "Soviet Genocide in Lithuania".

Toronto aitvariečiai, suvaidinę Klevelande spalio 3 d. J. Grušo 4 v. dramą "Tėvas ir sūnus". Iš kairės: Kybartas — Vytautas Štuikys, advokatė — V. Kuprevičiūtė-Jay, teisėjas — V. Nakrošius, anstolis — A. Jonaitis, ūkininkas Budrys — St. Ramanauskas, Budrio advokatas Jukna — P. Imbrasas

Nuotr. V. Bacevičiaus

SKAITYTOJAI PASISAKO

LIETUVIŲ — ŽYDŲ DIALOGAS

Z. Česna "TŽ" 39 nr. rašo: "Kaikurie žydai per pirmąjį bolševikmetį kolaboravo su rusais". Jis čia perdaug kuklinasi: geriausiu atveju tiktai kaikurie žydai buvo bešališki, visi kiti talkino mūsų tautos priešams rusams-komunistams, brutaliai naikinanties lietuvius.

Lietuviams reikėtų priimti įstatatymą, jei teisiškai įmanoma, suimti ir nubausti kiekvieną žydą, talkinusį komunistams okupuotoje Lietuvoje. Ar Z. Česna talkintų tokio sąrašo sudaryme?

Z. Č. siūlo VLIKui paskelbti, esą lietuvių tauta turėtų mokėti savo krašto žydams už nacių-vokiečių nusavinimus ir žydų turto naikinimą tame okupaciniame laikotarpyje Lietuvoje. Bet tai v i s a i nepagrįstas siūlymas, nes už okupacinės valdžios veiksnius okupuotieji nėra atsakingi.

Į Z. Č. straipsnį, manau, pilniau atsakys A. Musteikis, tiesiogiai tuo straipsniu paliestas.

Yra manančių, kad "TŽ" be reikalo leido žydams prabilti. Betgi teisybės labui tokio kaltinimo nereikėtų palaikyti, nes besikalbėdami žydai pasipasakojo kaip galvoja. Nevisada, dažnai nutylėdavo, bet retkarčiais atverdavo širdį ir jausmus. Tuose atviruose pasisakymuose išryškėjo jų nesuvaldomas kerštо ir piktumo jausmas lietuviams.

Todėl siūlau: tie polemiką vedę žydai dabar turėtų lietuvių atsakymus (vertimuose) ištisai paskelbti žydų spaudoje Izraelyje. Lietuviai leido pasisakyti žydms savo spaudoje, dabar žydai turi leisti lietuviams pasisakyti žydų spaudoje. Teisybę ir lygybės principą pripažįstantieji, manau, sutiks su tokiu pasiūlymu. Lauksime tų straipsnių iškarpų. Be abejonės, geravaliai žydai juos paminės, aptars lietuvių spaudoje. Taip būtų sudaryta g e r a dokumentinė medžiaga žydams. Juk jie negali remtis vien tik komunistų-sovietų melais. Ar ne?

Algirdas Gustaitis

PATIKSLINIMAS

A. Kalniaus Kanados Lietuvių Dienų literatūros vakaro aprašyme "TŽ" 43 nr., 3 psl., įsibrovė netikslumas. Jis rašo: "Šaltmiras išskyrė tris didžiuosius poetus: B. Brazdžionį, H. Radauską ir T. Venclovą." Tuo tarpu mano buvo pasakyta: "Tomo Venclovos **poetikos** virtuoziškumas įrikiuoja jį į mūsų pačių pajėgiausių eiliuotojų gretas šalia Bernardo Brazdžionio ir Henriko Radausko". Taigi, buvo kalbėta apie poetiką. Būtų netikslu tapatinti poetiką su poezijos visuma. Laikas teatrenka geriausius poetus.

Vl. Šaltmiras

REMTINOS MINTYS

Š. m. rugsėjo 24 d. "TŽ" buvo išspausdintas straipsnis iš Australijos "Bendruomenė ir politika išeivijos gyvenime", pasirašytas J. R., kuriame atvirai ir rimtai svarstomos negerovės, įsibrovusios į mūsų veiklą. Iš atokiau, iš perspektyvos dalykai ryškiau matomi. Kanadoje daugis panašiai samprotauja ir veikia, kaip mūsų broliai Australijoje.

Aš pritariu straipsnio autoriaus mintims. Gyvenime vyksta nuolatinis kitimas, kuris paliečia ir mus. Reikia atitinkamos orientacijos ir įžvalgos. Atėjo laikas remtis ne merdėjimo paliestomis partijomis ar organizacijomis, o visuose kraštuose veikiančia gyvastinga Lietuvių Bendruomene. .

Anė Beniušytė,

Toronto, Ont.

NETIKSLUMAS

"TŽ" 42 nr. įdėta šventovės nuotrauka iš Vilniaus yra ne augustinijonų, bet misijonierių arba Jėzaus Dangun Žengimo ir vienuolynas (Liet. Enciklopedija XIX t. 34-35 psl.), stovinti ant vienos iš Vilnių supančių kalvų. Savo lieknais, grakščiais barokiniais bokštais ji puošia miesto panoramą. 1899 m. Vincui Kudirkai mirus, šioje šventovėje už jį buvo laikomos pamaldos su lietuvišku giedojimu ir pamokslu. Tai buvo padaryta "Dvylikos Vilniaus Apaštalų" (slapta lietuvių organizacija) iniciatyva. 1901 m. tos pačios organizacijos pastangomis buvo gauta Vilniaus lietuviams Šv. Mikalojaus šventovė. Misijonierių šventovė yra tarp Rasų ir Subačiaus gatvių. Dabar vienuolyne yra, šalia ligoninės, laboratorija, o šventovėje — sandėlis.

Augustinijonų Šv. Marijos šventovė ir vienuolynas yra Vilniuje tarp Subačiaus ir Augustinijonų skersgatvių netoli Didžiosios (dabar Gorkio) gatvės. 1939-40 m. šiame vienuolyne buvo studentų korporacijų patalpos. Dabar šioje šventovėje irgi įrengtas sandėlis.

J. Budrys

Patikslinimas. "TŽ" 42 nr. buvo įdėta Vilniaus šventovės nuotrauka, pažymint, kad tai augustinijonų šventovė. Taip buvo įrašyta iš Lietuvos gautoje nuotraukoje. Žinovų nuomone, tai Misijonierių arba Jėzaus Dangun Žengimo šventovė. Taip sako ir LE XIX t., 34 psl.

• Taip pat, kaip ir ankstyvame amžiuje, gėrimas senatvėje dažnai yra paslėpta savižudybės forma (A. Comfort).

"LKB Kronikos" angliškajai laidai remti gautos aukos — $100: St. Jagėla, Alb. Mašalienė; $50: Vl. Jocas; $14: Vl. Girčys; $10: A. Laurinaitis, A. S.; $5: M. Putrimas, St. Kiršinas, J. Pargauskas, J. Žabas. Aukojusieji $100 ar daugiau gauna nemokamai angliškosios "Kronikos" pirmąjį tomą. Šeštasis "LKB Kronikos" tomas yra verčiamas į anglų kalbą Toronte. Telkiamos lėšos jo išleidimui. Norintieji paaukoti ar įsigyti I t. prašomi rašyti šiuo adresu: LKB Kronika, 114 Evelyn Crec., Toronto, Ont. M6P 3E1. Kietais viršeliais — $8, minkštais — $6. **Inf.**

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

Sukaktuvinio kongreso nutarimai

(Atkelta iš 5-to psl.)

sveikinimai mūsų vienminčiams Lietuvoje. Mes su Jumis ir mintimis ir širdimis.

4. Kongresas gėrisi Tikinčiųjų Teisėms Ginti Komiteto Lietuvoje veikla ir linki jam su Dievo pagalba sėkmingai tęsti savo darbą.

5. Kongresas sveikina visus nepriklausomos Lietuvos Diplomatinės Tarnybos narius, linkėdamas jiems vieningos visų lietuvių paramos atstovaujant Lietuvai, ginant Lietuvos suverenumo ir jos žmonių teises tarptautiniuose forumuose bei įvairiose institucijose. Ateitininkai pakartotinai pabrėžia nepalaužiamą savo ryžtą remti visas pastangas ir priemones, siekiančias atstatyti nepriklausomą Lietuvos valstybę — laisvą, lygiateisį ir veiksnų tarptautinės bendruomenės narį.

6. Kongresas sveikina pasauliniu mastu veikiančius Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą, Pasaulio Lietuvių Bendruomenę ir Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendriją, linkėdamas geriausios sėkmės jų reikšmingame darbe. Kongresas taip pat dėkoja visoms jį sveikinusioms institucijoms ir organizacijoms, užtikrindamas ateitininkų talką visuose žygiuose, kuriais siekiama Lietuvos teisių gynimo ir lietuvybės išlaikymo.

7. Kongresas sveikina Brazilijoje gyvenantį dr. Eliziejų Draugelį, vieną iš pirmųjų "Ateities" steigėjų ir redaktorių, linkėdamas jam gausių Dievo malonių. Kongresas taip pat sveikina sukaktuvininkus Federacijos narius, esančius mūsų sąjūdžio nariais nuo 1911 metų.

8. Sveikintina, kad daugelis Federacijos narių aktyviai dalyvauja bendrinėse organizacijose, prisiimdami ir labai atsakingas pareigas. Tačiau kongresas prašo visuomeniniame darbe veiksmingai dalyvaujančius ateitininkus nepagailėti savo laiko, energijos, sugebėjimų ir savam sąjūdžiui. Įvairiose organizacijose, ypač jų vadovybėse, besireiškią ateitininkai prašomi visada atsiminti mus visus jungiančius ir saistančius artimo draugiškumo, solidarumo ir savitarpio pagarbos bei meilės ryšius.

1981 m. rugsėjo 7 d.

Vyresniųjų piliečių išvyka

Toronto Lietuvių Senjorų Klubo surengta ekskursija rugsėjo 15 d., 8.30 v.r., gražiu "Voyageur" autobusu su visais patogumais punktualiai pajudėjo St. Catharines miesto link.

Kaip buvo dienotvarkėje numatyta, 10 v. r. įvažiavome į "Jordan Ste. Michelle" vyno daryklą. Suskirstė mus į dvi grupes ir supažindino su vyno darymu, pradedant nuo laukų nuimtom vynuogėm, baigiant vyno eksportu.

Gal pats galas buvo įdomiausias, nes buvo galima ragauti visokios rūšies vyno. Dėlto pasidarė gyvesnis judėjimas, girdėjosi skambesnių pokalbių.

Mūsų maršrutas šiek tiek pasikeitė, nors ir buvo visur nustatytas laikas, bet visiems norėjosi įsigyti ragauto vyno. Toliau važiuoti nesinorėjo, nes artinosi pietų laikas. Dėlto nutarėme vykti netoli esančion valgyklon, daugiausia žinomon Š. Amerikoje. Valgyklos personalas nebuvo nustebintas didelės grupės žmonių, norinčių alkį numalšinti. Kadangi liko tik pusvalandis laiko, teko paprašyti šeimininkus paskubėti. Mūsų prašymą išpildė, davė nuolaidą ir palinkėjo geros kelionės.

Nuvykę į Niagara-on-the-Lake prieplaukos "Niagara Cruises", sėdome į laivą ir 1.30 v. p. p. pajudėjome į Amerikos pusę, nes tai buvo Amerikos laivas — turėjo įplaukti į savo teritoriją, tik po to turėjo teisę atidaryti barą. Senjorams buvo duodama nuolaida, tai ir naudojomės jų patarnavimu, plaukdami žemutinės Niagaros upės žiotimis, sekėme augštus rausvos spalvos krantus. Praplaukėme keletą tvirtovių, buvusius Tėvų pranciškonų raudonais stogais milžiniškus pastatus. Priplaukę iki "Vaivorykštės" tilto, jungiančio Kanadą su Amerika, pasukome atgal. Laivas sustojo Kanados muitinės uoste. Atėjo tarnautojas, atliko formalumus, ir išleido mus ant savo žemės. 4 v. p. p. pajudėjome Toronto link.

Atsiklausęs ekskursantų, ar galima įteikti visų vardu dovaną vairuotojui už jo gerą patarnavimą, gavau jų sutikimą. Už organizavimą ir tvarkymą kelionės man sugiedojo "Ilgiausių metų" ir prašė suorganizuoti kitą ekskursiją. Dėkodamas visiems už linkėjimus ir matydamas daugumos šypsančius veidus, turėjau prižadėti.

Henrikas Adomonis

Šypsenos

Schuberto "Lopšinė"

Kartą Vienoje Schubertas užėjo į restoraną. Buvo alkanas, bet neturėjo pinigų. Šeimininkas nenorėjo skolon jam duoti pietų. Staiga Schubertas pastebėjo prieš jį gulinčiame laikraštyje vieną eilėraštį. Priėjo prie lango ir tuoj pat sukūrė eilėraščiui muziką. Šeimininkas labai nudžiugo ir atnešė kompozitoriui veršienos kepsnį su bulvėmis. Tai buvo mėgstamiausias Schuberto patiekalas.

Praslinkus 30-čiai metų po Schuberto mirties, šis gaidų rankraštis Paryžiuje buvo parduotas už 40.000 frankų. Tai buvo garsioji F. Schuberto "Lopšinė".

• Mylėdamas kaimyną, nebūtinai turi nuversti savo tvorą.

Parinko Pr. Alš.

Kalėjimai Lietuvoje ir Sovietijoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Gedimino aikštėje (buv. Katedros), netoli "dolerinės" krautuvės, Lietuvos vidaus reikalų ministerijoje yra prieš į teismą einantiems "nusikaltėliams" kalėjimas.

"Neringos" kavinė

Lenino prospekte (buv. Gedimino) nr. 23 (tel. 2-74-56) yra populiari "Neringos" kavinė. Ten renkasi jaunimas. Taip pat tai yra mėgstama Lietuvos disidentų susitikimo vieta. Tai žinodamas, Saugumas (KGB) įtaisė į šią kavinę savo agentus padavėjais, kurie taip pat bando būti ir provokatoriais. Jie yra dažniausiai grįžę į Sov. Sąjungą kitų kraštų komunistai. Tie agentai vaizduoja užsieniečius, kad išprovokuotų disidentus.

Šito saugumiečiams nepakako. Jie iškraustė iš priešais esančio namo antro augšto gyventoją ir jo kambaryje įtaisė elektroninius klausymo aparatus. Pačioje kavinėje yra paslėpti prie stalų ir didžiosios salės nišose mikrofonai. O ką bekalbėti apie "Gintaro" viešbutį. . .

Be Lietuvos, Avraham Shifrin aprašo visose kitose Sov. Sąjungos respublikose esančias kalinimo institucijas.

Autorius savo knygoje išspausdino Pravieniškių ir Rasų gatvės Vilniuje konc. stovyklų planelius. Lietuvos ir schematiškas Vilniaus planas nėra tikslūs, tačiau bendrą vaizdą, kur kokia kalinimo institucija yra, galima susidaryti.

Savo knygą Shifrin baigia šiais žodžiais: "Mes jums pateikėme faktus. Nuo jūsų priklauso, kaip jūs norėsite pradėti kovą. Politiniai jūsų vadai viso pasaulio akyse kapituliuoja prieš sovietų grasinimus. Kacetai vis labiau ir labiau artėja. Perskaitę šią knygą jūs negalėsite pasakyti savo vaikams, kad niekas jūsų neperspėjo".

* * *

Avraham Shifrin gimė Minske 1923 metais. 1953 m. buvo nuteistas mirti už antisovietinę veiklą, tačiau ši bausmė buvo pakeista į 25 metų bausmę konc. stovykloje. Po 10 metų kaceto ir 4 metų tremties jis buvo paleistas ir 1970 m. emigravo Izraelin. **V. T.**

A†A

BRANGIAI MAMYTEI

mirus Lietuvoje,

dukrą VALĘ MARKEVIČIENĘ, sūnų KAZIMIERĄ ŠAPOČKINĄ Toronte, sūnų ALEKSĄ ŠAPOČKINĄ Venecueloje nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi —

Šiauliečių sambūris Toronte

A†A

JUOZUI BURBAI

mirus,

jo žmoną ANICETĄ, dukras — ALDONĄ OTTIENĘ, IRENA GUMAUSKIENĘ, VIDĄ GORIENĘ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

Verutė ir Kazys Ottai

ED. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9
Tel. 533-5454

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8
• NAMAI • ŪKIAI • ŽEMĖ
TONY GENYS 231-2839
PAUL KOLYČIUS 789-1545
VACYS ŽIŽYS 232-1990
Įstaigos (416) 233-3323

DRAUDA
BALIO MASKELIŪNO INSURANCE AGENCY LTD.
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B.
2299 Dundas St. W., Suite 303
Toronto, Ontario
M6R 1X7
(Kampas Bloor ir Dundas St.)
Telefonai:
namų **233-0303**
įstaigos **(416) 537-2643**

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B
3031 Bloor St. W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario
M8X 1C5
Telefonai:
įstaigos **(416) 231-4138**
namų **249-2637**

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR
DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p,
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Spalio 25 d. baigtos vasaros sezono pamaldos Wasagoje. Joms talkino Prisikėlimo parapijos kunigai. Už tai jiems priklauso padėka.

— Parapijos taryba bus renkama lapkričio 29, sekmadienį, po 11 v. pamaldų salėje. Sudaryta rinkimų komisija: J. Andrulis, P. Linkevičius, B. Vitkus, R. Paulionis ir klebonas kun. J. Staškus.

— Bendras Kūčias tautiečiams Anapilio salėje rengia katalikų moterų draugijos skyrius ir Anapilio Moterų Būrelis. Norintieji dalyvauti bendrose Kūčiose prašom registruotis Anapilio klebonijoje tel. 277-1270.

— N. Metų sutikimą ruošia parapijos komitetas. Jau pasamdytas puikus orkestras. Maistą paruoš J. Bubulienė.

— Kapinių lankymas — lapkričio 1, sekmadienį, 3 v.p.p. Specialus autobusas tą dieną paims maldininkus iš Islingtono požeminio stoties 2.30 v.p.p. ir grąžins 5 v.p.p.

— Pakrikštyta Aleksandra-Regina Henderson.

— A. a. Kazimiera Butkienė mirė spalio 25 d. Šv. Juozapo ligoninėje. Pašarvota Turnerio-Porterio laidotuvių namuose Roncesvalles gt. Palaidota iš Lietuvos Kankinių šventovės lietuvių kapinėse spalio 28 d.

— Mišios lapkričio 1, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Juozą Aleliūną, 11 v.r. — už a.a. Anastaziją Ščepavičienę, 3 v.p.p. kapinėse — už visus mirusius.

Lietuvių Namų žinios

— Ryšium su "Aro" koncertu ir dail. Algmino paroda LN susilaukė rekordinio skaičiaus lankytojų sekmadienio popietėje.

— LN Moterų Būrelio susirinkime Pranė Radzevičiūtė-Klimienė padarė išsamų pranešimą apie savo keliones po tolimas šalis. O. Indrelienė pakelta į garbės nares už jos nuopelnus Būreliui — įteikta gėlių ir dovanėlė.

— Lapkričio 10-29 d. d. vyks Toronto universiteto globojama baltiečių savaitė. Bus Baltijos gintaro paroda, A. Škėmos drama ir "Volungės" pasirodymas. Informacijų teirautis Community Relations Office 978-6564.

— LN aplankė svečiai: A. D. Algminai, E. L. Radžiai, M. Saliklis iš Čikagos, P. Mazaitis, G. Mazaitis iš Sudburio, A. Trinka iš Australijos.

Vida Javaitė susižiedavo su Robertu Tiriliu.

Kabelinė lietuviškoji televizijos valandėlė 1981-1982 m. sezoną pradėjo Tautos šventės paminėjimu per Maclean-Hunter Etobicoke ir Parkdale bei Graham stotis rugsėjo 8 d.

Per Maclean-Hunter stotį spalio 4, 6, 8, 15 d. d. ir per Graham stotį spalio 8, 15, 22 d. d. buvo rodoma sezono atidarymo programa. Dabar per Maclean-Hunter ir Graham stotis bus rodoma pusvalandinė programa iš vyresnio amžiaus žmonių gyvenimo. Per Maclean-Hunter stotį ši programa bus matoma: spalio 21, trečiadienį, 2.30 v. p. p., spalio 29, ketvirtadienį, 8.00 v. v., lapkričio 1, sekmadienį, 3.00 v. p. p., lapkričio 3, antradienį, 5.30 v. p. p., lapkričio 5, ketvirtadienį, 8.00 v. v., lapkričio 9, pirmadienį, 10.00 v. r., lapkričio 12, ketvirtadienį, 1.00 v. p. p. Per Graham stotį bus rodoma kita programa kas trečią ketvirtadienį.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Gedulingos Mišios už parapijos mirusius bus Vėlinių išvakarėse — ateinantį sekmadienį 7 v.v.

— Ruošiasi tuoktis Aušra Baziliauskaitė su D. Wile.

— A. a. Stefanija Bieliauskienė, 77 m., palaidota iš Prisikėlimo šventovės lietuvių kapinėse. Paliko dukrą Lillian Smolskienę, sūnų Ričardą, žentą Algį Smolskį ir anūkę Loretą Tate.

— V. Balsienė padarė ir mūsų šventovei padovanojo du keramikos indus, kurie tinka gėlėms ir žvakėms.

— Registracija į katalikų moterų rengiamas uždaras rekolekcijas, kurios įvyks lapkričio 20-22 d.d., jau prasidėjo. Mūsų parapijos skyrius kviečia moteris, ypač jaunesnes, dalyvauti rekolekcijose, kurias ves kun. A. Saulaitis, SJ, ir seselė Ignė.

— "I LITUANI" operai dar reikia daug mecenatų ir rėmėjų. Iš bilietų surinksime tik dū trečdalius reikalingų lėšų. Todėl labai kviečiame muzikos mylėtojus prisidėti prie šio didelio kultūrinio įvykio, tampant mecenatais. Mecenatas už $75 gauna $25 vertės bilietą į operą ir bilietą į vaišes po operos Prisikėlimo salėje.

— Operos rėmėjai ir mecenatai: Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas $500, Toronto Lietuvių Namai $200; J. G. Baltaduoniai, N. N., J. A. Baronaičiai, J. A. Arštikaičiai, B. V. Karnilavičiai, N. Pr. M. seselės.

— Parapijai aukojo: A. D. Puteriai $400, B. Stalioraitienė savo a. a. vyro Juozo atminimui $220, A. V. Lukai $100, J. O. Gustainiai $100, A. J. Arštikaičiai $100, A. Vasiukevičienė $50, N. Racevičienė $50, P. Lelis $20.

— Skoloms mokėti aukojo: J. Bernotavičienė $100, J. Danisevičius $50; klierikų fondui: J. A. Zakai $500, K. Dobilienė $400, J. O. Gataveckai $100, E. Senkuvienė $100, I. A. Jurcevičiai $100, V. E. Janulevičiai $120, S. Mazlaveckienė $20, E. Kulienė $10; misijoms: K. Daunys $100.

— Pakrikštyti: Andrea-Monica, Irutės (Tačkauskaitės) ir R. Bartusevičiaus duktė; Mark-Anthony, Danutės (Jasiūnaitės) ir A. Filippelli sūnus.

— Mišios sekmadienį 8 v. už Domininką ir Oną Keterius, užpr. J. Juodikaitienė; 9 v. už Vėlinių novenai pavestas vėles; 10 v. tretininkų intencija; 11.30 už Stančikų ir Paškevičių šeimų mirusius, užpr. A. Z. Stančikai; 7 v.v. už parapijos mirusius.

Lietuvių kapinių Mississaugoje lankymas Vėlinių išvakarėse — lapkričio 1, sekmadienį, 3 v. p. p. Kapinių koplyčioje bus koncelebracinės Mišios, saleziečio kun. St. Šileikos pamokslas. Giedos Lietuvos Kankinių par. choras. Po pamaldų — užkandžiai Anapilio salėje. Automobilius prašoma statyti Anapilio aikštėje.

Kapinių lankymo proga Anapilio Parodų salėje rengiama dailės paroda, kurioje žiūrovai matys A. Ketelienės medžio drožinius ir P. Bigausko paveikslus. Parodos atidarymas — lapkričio 1, sekmadienį, po 11 v. pamaldų. Parodą rengia katalikių moterų draugija, norėdama supažindinti visuomenę su naujais talentais.

Studentų ateitininkų suvažiavimas š. m. įvyks Toronte lapkričio 7-8 dienomis Toronto Lietuvių Namuose, trečiame augšte. Registracija — šeštadienį, 9 v. r. Mišios — 10 v. r. Prisikėlimo šventovėje. Baigiamasis posėdis — pas seseles, 57 Sylvan Ave. Kviečiami dalyvauti visi studentai ateitininkai.

Metinis Anapilio Sodybos Korporacijos susirinkimas šaukiamas 1981 m. gruodžio 13 d., 3 v. p. p., Parodų salėje, antrame augšte. Visi nariai prašomi dalyvauti, nes bus sprendžiami svarbūs finansiniai reikalai.

Valdyba

Vėlinių proga A. V. Gustainiai iš Barrie, Ont., prisimindami savo ir Mikučionių šeimos mirusius, paaukojo "T. Žiburiams" $50.

JAV LB Palm Beach, Fla., apylinkės valdyba paaukojo "TŽ" $30.

B. NAUJALIO NATŪRALAUS GYDYMO įstaiga Toronte veikia jau 19 metų. Ji priima pacientus ir toliau. Iškaba nuimta saugumo sumetimais, vengiant nesąžiningų praeivių. Tel. 533-8008.

GRAŽIAME GERESNIŲ NAMŲ "Sheridan Homelands" rajone parduodamas trijų miegamųjų (backsplit) namas su aptvertu dideliu kiemu už $99.000. Pigiau — mokant grynais. "Paramos" banko $52.000 mortgičius iš 15 nuošimčio. Skambinti PEG. ALIŠAUSKAS, Canada Permanent, tel. 279-7455.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

IŠNUOMOJAMI Queen ir Bathurst rajone vienas arba du kambariai, virtuvė ir prausykla. Skambinti tel. 869-0080 Toronte.

PARDUODAMAS trijų miegamųjų kambarių, vieno augšto atskiras mūrinis namas Etobicoke rajone, geroje vietoje, arti susisiekimo. Didelis ir gražus sklypas. Naujai įrengta virtuvė ir prausykla. Užbaigtas rūsys. Geras pirkinys. "Paramos" banko 12% mortgičius. Prašoma kaina — $129.-900. Daugiau informacijų teirautis: Vytas Skrebūnas, tel. 273-3121. J. C. GIBSON REAL ESTATE LTD.

LIETUVIŠKA
gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS
SAVININKAI J. S. BUBULIAI
Baliai, vestuvės, sužadėtuvės, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.

KAUKIŲ BALIUS ir BAZARAS

Spalio 31, šeštadienį, 7 v. v., Prisikėlimo salėse

*Šiltas maistas * Baras * Pyragų stalas * Laimės ratai * Premijos kaukėms

Įėjimas — $6, studentams ir pensininkas — $4. *Visi maloniai kviečiami*

Rengia — "Šatrijos"-"Rambyno" tuntai ir Tėvų komitetas

Maloniai kviečiame atsilankyti į įdomų

RUDENS VAKARĄ
koncertą-pobūvį

1981 m. spalio 31, šeštadienį, 7 v. v., Toronto Lietuvių Namų

Mindaugo menėje, 1573 Bloor St. W.

Programą atliks jaunimas:
1. *Aukso medalistė* ***D. Pargauskaitė*** *(akordeonas)*
2. *Muzikinis vienetas iš Sudburio "Keturios sesutės" —* ***Joana, Vida, Teresė ir Diana Stankutės***
3. *Smuikininkai* ***Atis ir Regina Bankai***

Šiltas bufetas su "gusarų kepsniu", baras, loterija. Gros "Sunset trio"
Salė ir baras atidaromi 6 v.v.
Bilietai: $5 ir $4.

Nepraleiskite šios progos pamatyti mūsų jaunus menininkus ***Toronto Lietuvių Namų Vyrų Būrelis***

KLK Moterų Draugijos Lietuvos Kankinių parapijos skyrius kapinių lankymo proga lapkričio 1, sekmadienį, Anapilio Parodų salėje rengia

DAILĖS PARODĄ

Lankytojai matys ADELĖS KATELIENĖS drožybos kūrinius ir PETRO BIGAUSKO paveikslus. Pirmoji jau nekartą yra dalyvavusi įvairiose lietuvių parodose, o antrasis gražiai reiškiasi su savo kūriniais kanadiečių visuomenėje.

Parodos atidarymas — lapkričio 1, sekmadienį, po 11 valandos ryto pamaldų.
Paroda veiks iki 6 v.v. *Visus maloniai kviečiame dalyvauti.* ***Rengėjos***

1981 metų lapkričio 8, sekmadienį, į Torontą atvyksta

ČIKAGOS LIETUVIŲ OPERA

su italų kompozitoriaus A. Ponchielli sukurta 3 veiksmų ir prologo opera

"I LITUANI",

vaizduojančia lietuvių gyvenimą ir jų kovas su kryžiuočiais.

Šis didysis spektaklis įvyks 3 val. po pietų, Ryersono Instituto salėje, 43 Gerrard Street East.

Bilietai: $25.00, $22.50, $20.00, $17.50, $15.00 ir $10.00; gaunami Prisikėlimo parapijos raštinėje, 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8. Tel. 416-533-0621. Sekmadieniais po pamaldų bilietai pardavinėjami parapijos salėje. Vakarais galima skambinti J. Vingelienei tel. 536-1785 arba V. Taseckui tel. 279-0363.
Kadangi bilietai toli gražu nepadengs visų išlaidų, labai laukiame mecenatų, kurie už paukotus $75.00 gaus geriausia bilietą į spektaklį ir pakvietimą į po to rengiamą banketą Prisikėlimo parapijos salėje.

Prisikėlimo Parapijos Taryba

Maloniai kviečiame jus atsilankyti į **TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ**

TRADICINĮ -METINĮ BALIŲ - KONCERTĄ

Lietuvių Namuose, Karaliaus Mindaugo menėje, 1573 Bloor St. W.,

lapkričio 14, šeštadienį, 7 valandą vakaro.

Kokteiliai — 6 valandą vakaro.

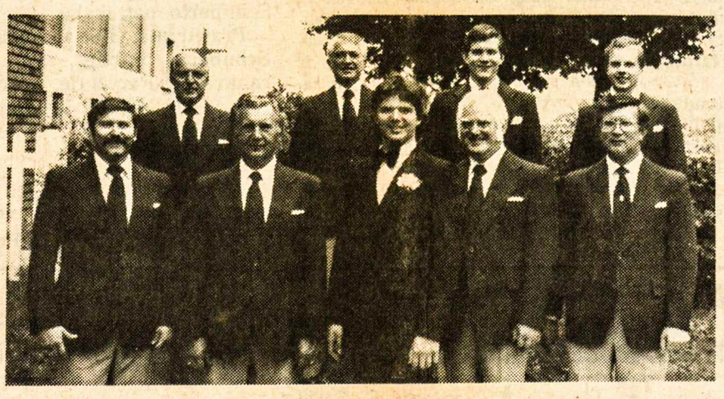

Programoje: Montrealio vyrų oktetas, šilta vakarienė su vynu, "Les and the Music Masters" orkestras.

Įėjimas — $12.50.
Bilietai gaunami LN raštinėje ir sekmadienio popietėje.

Lietuvių Namai

MONTREAL QUE

Sol. G. Čapkauskienė sėkmingai koncertavo Toronte spalio 25 d. "Aro" choro parengime drauge su čikagiškiu solistu A. Grigu. Ruošiasi visai eilei koncertų įvairiose vietovėse.

Metinė Šv. Kazimiero parapijos vakarienė buvo suruošta spalio 17 d. Rengėjai — parapijos komitetas, kuriam pirmininkauja J. Asipavičius. Daug dirbo jo žmona ir kitos uolios parapijietės.

Audimo meno grupė "Vaivorykštė" rengia savo darbų parodą gruodžio 11-13 d.d. AV parapijos salėje.

Raimundas Pilipavičius garsėja kaip poetas, rašantis anglų kalba. "The McGill Observer" išspausdino du jo eilėraščius, platoką biografiją, apimančią 6 psl., ir įdėjo jo nuotrauką. Pažymėtina, kad jis yra išleisdinęs jau dvi poezijos knygas — "Jaws in Fishbowl" 1976 m. ir "Somebody Told me I look like Everyman" 1978 m. Rengia spaudai naujus poezijos rinkinius.

Lietuvių komunistų veikla tebėra puoselėjama senųjų ateivių Montrealyje. Spalio 17 d. įvyko vadinamosios "Lietuvių Literatūros Draugijos" susirinkimas. Iš JAV kaip komunistų laikraščio "Laisvė" atstovė buvo atvykusi Jieva Mizarienė, iš Toronto — buvęs "Liaudies Balso" red. J. Yla su žmona ir Laurusevičiai. Tarp kitų reikalų, buvo svarstomi laikraščio "Laisvė" reikalai, nutarta jį ir toliau remti bei palaikyti Kanados lietuvių komunistų skyrių. Tam reikalui suaukota apie $1000. **K.**

LITAS **MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA**

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Trumpalaikius indėlius	20%
Terminuotus vienerių metų indėlius	18%
Uždarus terminuotus vienerių metų indėlius	19%
Specialias taupomąsias sąskaitas	17%
Taupomąsias sąskaitas	11%
su drauda iki $2,000 Čekių sąskaitas	6%

DUODA PASKOLAS:
Nekilnojamo turto
Asmenines ir prekybines
Paskolas mirties atveju apdraustos iki $10,000

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS
ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI NEMOKAMAI

KASOS VALANDOS

	1465 DeSeve	3907 A Rosemont
Pirm., Antr., Treč.	9 — 3	
Ketvirtadieniais	12 — 8	6 — 8
Penktadieniais	12 — 6	12 — 6

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

TORONTO ONT

Baltiečių dienos Toronto universitete

1. Teatro svarstybos — lapkričio 14, šeštadienį, nuo 11 v. r. iki 2 v. p. p. Hart House. Kalbės: estas prof. Mari Valgemae "Drama kaip meno forma"; latvis prof. Juris Silenieks tema "Tarp uolos ir kietžemio — dabartinis latvių teatras"; dr. Ilona Gražytė-Maziliauskienė tema "Lietuvių pokario teatras — Škėma, Landsbergis ir Ostrauskas".

Lapkričio 15, sekmadienį, nuo 11 v. r. iki 4 v. p. p., Tartu College, 310 Bloor St. W. kalbės prof. Mardi Valgemae: "LIN JA teatras"; 12 v. užkandžiai; 1 v.p. p. svarstybos: baltiečių teatras — buvęs, dabartinis ir būsimas. Dalyvaus ir dr. Ilona Maziliauskienė. 2.30 v. p. p. grupinės diskusijos; dalyviai tie patys ir publika; 4 v. p. p. vaišės.

2. Teatro festivalis lapkričio 10-28 d. d. "Cafe Theatre" (Amber Light Theatre), 149 Yonge St. (į pietus nuo Richmond St.). Lietuvių spektaklis — antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 v. v., šeštadieniais — nuo 7 v. v. Bus vaidinama A. Škėmos 3 v. drama "Pabudimas" profesijonalų aktorių.

Latvių ir estų spektakliai — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 8 v. v., šeštadieniais — nuo 9 v. v. Latviai vaidins vienaveiksmę romantišką komediją "Maris ir Baiba", kurios autorius yra Auslavs Eglitis. Estų teatrui atstovaus Elmar Maripuu vienaveiksmė drama "Mirštančios planetos kliedėjimai".

Į visus renginius kaina — $20 asmeniui, moksleiviams, studentams, pensininkams — $16. Šia suma apmokamos visos svarstybos ir visi vaidinimai. Atskiro įėjimo kaina — $6 už bilietą. Maistas ir gėrimai į šią kainą neįeina.

Registruotis, nusiunčiant čekį, EKS Estonian Arts and Letters Society, 220 Howard Park Avenue, Toronto, Ontario, M6R 1W2. Bilietus galima gauti ir prie įėjimo, bet svarstybose vietų skaičius ribotas.

Dail. A. Algmino paveikslų parodą Lietuvių Namuose spalio 24-25 d. d. apžiūrėjo daug torontiečių, ypač sekmadienį po koncerto. Iš Čikagos jis buvo atsigabenęs 21 paveikslą, kurių kainos — nuo $200 iki $1800. Tai savito braižo dailininkas, plačiau žinomas amerikiečių nei lietuvių visuomenėje. Plačiau apie ją — kitame "TŽ" nr.

Apie torontiškio "Volungės" choro koncertą Čikagoje ilgoką aprašymą išspausdino "Dirva" 1981 m. 39 nr. Jo autorius Antanas Juodvalkis ten rašo: "Toronto lietuviai gali didžiuotis, turėdami tokį puikų jaunystę dvelkiantį chorą. Laisvųjų lietuvių sostinė Chicaga tuo negali pasigirti, nors buvo bandyta ir tebėra daromos pastangos jauną chorą turėti. Linkime ištvermės ir ryžto puoselėti ir skleisti lietuvių dainas po platųjį pasaulį". Prie aprašymo pridėtos net dvi "Volungės" nuotraukos. Taip pat pažymėta, kad publika ilgais plojimais prašiusi kartoti, bet "Volungė" tik pačioje koncerto pabaigoje pakartojusi "Mes be Vilniaus nenurimsim".

A. a. Juozo Stalioraičio atminimui Kanados Lietuvių Fondui aukojo Bruno Lorenc — $30, Peter Lorenc $25, Eliziejus Slekys $15; po $10: Liuda Gvildys, Pranas Sakalas, K. Lukošius.

Brunonas Trumpauskas, 26 m. amžiaus, yra atvykęs Kanadon iš Lenkijos pas savo motiną. Baigęs gimnaziją, studijavęs fiziką. Nors ilgai buvo atskirtas nuo lietuvių, bet gerai kalba lietuviškai. Šiuo metu jis ieško darbo lietuvių institucijose bei įmonėse arba kitokiose darbovietėse. Jo telefonas 534-3357.